

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Vybrané segmenty rozvojového potenciálu na úrovni obcí

Selected parts of a development potential on a municipality level

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.

Autor:

Bc. Filip Petrách

2010

Ekonomická fakulta
Katedra ekonomiky
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Filip PETRÁCH**

Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Vybrané segmenty rozvojového potenciálu na úrovni obcí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Na základě analýzy vybraných segmentů rozvojového potenciálu obcí identifikovat příčiny regionálních disparit na úrovni vybraných obcí Jihočeského kraje

Metodika práce:

1. Literární rešerše
2. Charakteristika vybraných obcí Jihočeského kraje
3. Kvantitativní a kvalitativní souvislosti vybraných demografických a socioekonomických charakteristik a ukazatelů
4. Identifikace příčin disparit na úrovni zkoumaných obcí

Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Regional disparities and cohesion: What strategies for the future. Dostupné on-line:

http://www.europarl.europa.eu/hearings/20070625/regi/study_en.pdf

Kessler, A. S., Lessman, Ch.: Interregional Redistribution and Regional Disparities: How Equalization Does (Not) Work. Dostupné on-line:

<http://www.accessecon.com/pubs/PET08/PET08-08-00065S.pdf>

Polese, M.: Regional Disparity, Migration and Economic Adjustment: A Reappraisal. Canadian Public Policy - Analyse de Politiques VII:4:519-525

Haufler, A., Klemm, A., Schjelderup, G.: Economic integration and the relationship between profit and wage taxes. In: Oxford University Centre for Business Taxation / Working Papers.RePEc:btx:wpaper:0810, 2002.

Dostupné on-line: <http://ideas.repec.org/p/btx/wpaper/0810.html>

Jílek, M.: Fiskální decentralizace, teorie a empirie. Praha, ASPI - Wolters Kluwer, 2008, s. 428. ISBN 978-80-7357-355-3

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.**
Katedra ekonomiky

Datum zadání diplomové práce: **23. března 2009**

Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2010**

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentická 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.
vedoucí katedry

Prohlášení:

Prohlašuji, v souladu s §47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, že souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Vybrané segmenty rozvojového potenciálu na úrovni obcí“ vypracoval samostatně na základě vlastních zjištění a použil jsem prameny, které uvádím v přehledu literatury.

V Českých Budějovicích dne 30. dubna 2010

.....
Filip Petrách

Poděkování:

Děkuji paní doc. Ing. Ivaně Faltové Leitmanové, CSc. za odborné vedení a cenné rady, které mi poskytovala při zpracování této diplomové práce. Dále děkuji paní RNDr. Renatě Klufové, Ph.D. za rady a doporučení v programech Statistica a ArcGIS.

7. Závěr	61
8. Summary	63
9. Seznam literatury	65
10. Seznam tabulek, grafů a obrázků	
11. Přílohy	

1. Úvod

Česká republika po roce 1989 prodělala množství změn v oblasti hospodářské a společenské a v neposlední řadě v oblasti legislativy. Tyto přeměny byly na úrovni obcí vzájemně doprovázeny více či méně rozsáhlými migračními toky a také změnami v rozpočtech územních celků.

Tyto dvě oblasti spolu úzce souvisí. Migrace obecně slouží také k vyrovnávání rozdílů mezi územními celky, konkrétně pak na trhu práce, jehož výstupy mají poměrně významnou návaznost na obecní rozpočty především v podobě daní. Význam migrace všeobecně roste z důvodu rostoucího počtu migrantů na celém území České republiky.

V této práci byla věnována pozornost hledání a vymezení tendencí ve změnách vývoje obecních rozpočtů a v migraci v kontextu disparit územních celků.

Práce byla již tradičně rozdělena na dvě základní části, z nichž první část se zabývala teoretickým vymezením zkoumané problematiky a druhá část, část praktická, měla analyzovat vývoj, změny a dopady ve zmiňované problematice. Jako nedílná součást praktické části byla určena základní charakteristika sledovaného regionu, kterým byl Jihočeský kraj. Tento region zde byl chápán podle vymezení platném od 1.1. 2000, tzn. bez okresu Pelhřimov.

Dále následovalo provedení analýzy s cílem segmentovat obce celého kraje do menších celků dle zkoumaných charakteristik (socioekonomické a migrační). Poté byly zkoumány rozdíly v přerozdělování finančních prostředků jednotlivým obcím a rovnoměrnost tohoto rozdělení byla dále blíže specifikována v časové řadě v letech 2001 – 2008.

Pro bližší určení disparit v regionu byl vybrán vzorek charakteristických obcí a podrobně zkoumán. Část výstupů z tohoto zkoumání byla použita ke zobecnění situace na celý Jihočeský kraj.

2. Metodika

Cílem této práce bylo na základě analýzy vybraných segmentů rozvojového potenciálu obcí identifikovat příčiny regionálních disparit na úrovni vybraných obcí Jihočeského kraje.

Teoretická část

Vytvoření teoretické části předcházelo nastudování literatury k dané problematice. Jelikož problematika v tomto případě souvisela s migrací a s rozpočty obcí, byly zde zmíněny potřebné informace nutné k objasnění pojmů týkajících se této oblasti. Veškeré potřebné a uvedené informace byly získány z literatury a z internetových odkazů, které byly uvedeny v seznamu použité literatury.

Praktická část

V této části byla věnována pozornost analýze vzájemně se ovlivňujících socioekonomických a migračních ukazatelů a proměnných v kontextu změn ve vývoji obcí Jihočeského kraje. Pro srovnatelnost a dostatečnou vypovídací schopnost byly všechny ukazatele přepočtené na tisíc obyvatel. Data vycházela z časových řad Českého statistického úřadu, informačního systému ARIS a z dat získaných v rámci projektu NAZV QI 92A023, vše za období let 2001 – 2008.

Všechny proměnné byly podrobně charakterizovány na úrovni obcí včetně vývoje za sledované období. U migračních ukazatelů byla ještě použita úroveň obcí s rozšířenou působností pro rozdělení kraje na větší územní celky. Socioekonomické charakteristiky zastupovaly tyto proměnné: příjmy obce na 1000 obyvatel, výdaje obce na 1000 obyvatel, volná pracovní místa na 1000 obyvatel, míra nezaměstnanosti v %, nové byty na 1000 obyvatel. Na druhé straně figurovaly migrační ukazatele: přistěhovalí na 1000 obyvatel, vystěhovalí na 1000 obyvatel. U těchto ukazatelů byly ještě odvozeny upřesňující ukazatele: migrační obrat, migrační saldo, hrubá míra migrace, čistá míra migrace a podíl čisté míry migrace na hrubé míře migrace.

Hrubá míra migrace

$$\text{HMM} = 0,5 * \left(\frac{\sum O_i}{\sum \text{POP}_i} \right) * 1000$$

Čistá míra migrace

$$\check{\text{CMM}} = 0,5 * \left(\frac{\sum |S_i|}{\sum \text{POP}_i} \right) * 1000,$$

kde O_i , S_i a POP_i byly migrační obrat, migrační saldo a počet obyvatel i -té jednotky

Podíl čisté míry migrace (ČMM) na hrubé míře migrace (HMM)

$$P = \frac{\check{\text{CMM}}}{\text{HMM}} * 100$$

Pro každý ukazatel k odfiltrování proměnných s méně významným vlivem na změny byla použita korelační matice, která byla potřebná pro shlukovou analýzu. Následně byla vybrána pro podrobnější zkoumání proměnná přistěhovalí na 1000 obyvatel, která dostatečně ovlivňuje výše zmíněné změny ve vývoji obcí. Na tuto proměnnou dle korelační matice měly největší vliv tyto ukazatele: příjmy obce na 1000 obyvatel, výdaje obce na 1000 obyvatel, volná pracovní místa na 1000 obyvatel. V dalším kroku byla provedena shluková analýza (shlukování metodou $k - \text{průměrů}$), která měla za úkol rozdělit obce do pěti skupin, které charakterizovaly příjmy a výdaje obcí na 1000 obyvatel a volná pracovní místa na 1000 obyvatel. Tímto byla zjištěna úroveň rovnoměrnosti rozdělení a rozmístění finančních prostředků směřujících do rozpočtů obcí v kraji.

Pro doplnění shlukové analýzy byl vypočítán Giniho koeficient, který je založen na zobrazení číselných hodnot do plochy. Definujeme ho jako poměr plochy mezi Lorenzovou křivkou a diagonálou jednotkového čtverce (\mathbf{A}) ku celkové ploše pod diagonálou ($\mathbf{A+B}$).

Giniho koeficient

$$\text{GC} = \frac{\mathbf{A}}{\mathbf{A+B}}$$

Pro zjištění obsahu těchto ploch je využíván určitý integrál v případě, že známe funkční předpis Lorenzovy křivky. V našem případě však tento postup nemohl být použit. Zvolenou alternativou pro výpočet obsahu plochy \mathbf{B} bylo použití kumulovaných součtů příjmů obcí. Procentuelní podíl obsahu plochy \mathbf{A} na celkovém součtu ploch \mathbf{A} a \mathbf{B} byl poté zjištěn pomocí vzorce:

$$GC = \frac{\sum_{i=1}^r [M_i(h) - M_i(d)] * k(p_i) * [1 - k(p_i)]}{\sum_{i=1}^r [M_i(h) - M_i(d)] * [1 - k(p_i)]},$$

kde $M_i(h)$ je horní mez příjmového intervalu pro $i=1,2,\dots,r$

$M_i(d)$ je dolní mez příjmového intervalu pro $i=1,2,\dots,r$

p_i je relativní četnost v i -tém příjmovém intervalu pro $i=1,2,\dots,r$

$k(p_i)$ je kumulativní součet relativních četností až do i -tého příjmového intervalu

Tento výpočet byl realizován na třech úrovních: okresy, obce s rozšířenou působností a obce.

Pro podrobné zkoumání disparit obcí byly vybrány celkem tři obce: Dubné (v celém sledovaném období se počet obyvatel významně neměnil a pohyboval se v rozmezí 1000 – 1200 obyvatel), Kvilda (v roce 2008 byla charakterizována nejvyššími příjmy na 1000 obyvatel) a Litvínovice (za sledované období došlo k nárůstu počtu obyvatel téměř na dvojnásobnou hodnotu). Všechny tři obce byly charakterizovány relativními a absolutními ukazateli pro lepší zjištění a vyhodnocení změn.

U těchto obcí byly poté podrobně rozebrány jejich rozpočty, u nichž byla věnována pozornost významným položkám.

3. Literární rešerše

3.1. Charakteristika pojmů obec a kraj

„Ústava ČR stanoví, že obce jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít svůj majetek, a které hospodaří podle vlastního rozpočtu. Kromě toho lze obec charakterizovat jejím územím, občany s trvalým pobytem a samosprávou veřejných záležitostí v hranicích obce“ (Jílek, 2008, str. 79)

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů na územním celku vymezeném hranicí území obce. Je vymezena jako veřejnoprávní korporace, která má vlastní majetek a hospodaří s ním, má vlastní finanční prostředky a sestavuje svůj vlastní rozpočet.

I z hlediska samosprávy existuje v České republice dvoustupňový systém. Základní jednotkou podle Ústavy ČR (ústavní zákon č. 1/1993 hlava VII čl. 99) je obec (někdy se používá i výraz místní samospráva). Vyšším (druhým) stupněm dle ústavy jsou vyšší územní správní celky, které nesou název kraj a reálně vznikly 1. 1. 2001 na základě zákona č. 347/1997 Sb. Podle zákona bylo na území České republiky vymezeno 14 vyšších územních samosprávních celků – krajů.

U územní samosprávy se nejedná o hierarchickou strukturu, resp. o nadřízenost a podřízenost, neboť každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých jiný územní celek nemůže zasahovat. Vymezení rozsahu samostatné působnosti je dáno v základních principech ústavou, jejich přesná specifikace musí být vymezena zvláštním zákonem. Dle ústavy platí, že zastupitelstva mohou rozhodovat v oblasti samosprávy, přičemž obecní zastupitelstva rozhodují všude, pokud se nejedná o záležitosti, které zákon svěří zastupitelstvům krajů.“ (Provazníková, 2009, str. 27, 28)

„Zákon o obcích (č. 218/2000 Sb.) rozeznává následující typy obcí:

- obce (které nepatří do žádné z níže uvedených kategorií),
- městyse (pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády),
- města (nad 3 000 obyv., pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády),
- statutární města (mohou se členit na městské části, mají rovněž postavení pověřených obecních úřadů)“ (Jílek 2008, str. 79)

„Obce se od sebe liší rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti. Podle rozsahu výkonu státní správy v přenesené působnosti rozlišujeme obce se základním rozsahem přenesené působnosti (tu vykonávají všechny obce)¹ a obce s širším rozsahem přenesené působnosti. Jedná se o obce, které vykonávají státní správu v přenesené působnosti i na území druhých obcí, tj. pro obce spadající do jejich správního obvodu. V současné době podle míry přenesení rozlišujeme tyto kategorie obcí: obec, obec s matričním úřadem, obec se stavebním úřadem, obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností.“ (Provazníková, 2009, str. 29)

„Orgány obce

Orgánem, který samostatně spravuje obec, je zastupitelstvo. Zastupitelstvo volí ze svých členů starostu, který zastupuje obec navenek a je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu, a místostarostu (nebo místostarosty), který zastupuje starostu po dobu jeho nepřítomnosti. Výkonným orgánem obce je rada obce tvořená starostou a členy zvolenými z řad zastupitelů. Starosta stojí v čele obecního úřadu. Obecní úřad dále tvoří místostarosta (nebo místostarostové), tajemník (pokud je tato funkce zřízena, jinak ji vykonává starosta) a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad plní úkoly, které mu uložilo v samostatné působnosti zastupitelstvo obce nebo rada obce, a vykonává přenesenou působnost. Zastupitelstvo si může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Každá obec musí mít vždy zřízen finanční a kontrolní výbor.“ (Provazníková, 2009, str. 28, 29)

3.2. Rozvojový potenciál obcí

V současné globalizaci ekonomiky začíná opět nabývat na významu potenciál menších regionů. Amin (2004) nahlíží na tuto problematiku na základě výstupů studií konkurenceschopnosti průmyslových oblastí, které využívají pro posílení svých pozic čerpání místních aktiv.

Boháčková (2004) využívá k definici rozvojového potenciálu hodnoty dlouhodobých socioekonomických ukazatelů pro zjištění vývojových tendencí. Pozitivní vývojové tendence se podílejí na tvorbě rozvojového potenciálu, v opačném

¹ Někdy jsou označovány jako obce s tzv. I. stupněm přenesené státní správy, obce s pověřeným obecním úřadem jsou obce s tzv. II. stupněm a obce s rozšířenou působností jsou obce s III. stupněm – tedy největším rozsahem přenesené státní správy.

případě by měly být eliminovány (i za účasti strukturálních podpor), aby rozvojový potenciál neovlivňovaly negativním způsobem.

3.2.1. Ekonomická aktivita

Nezaměstnanost

Dle Jírové (1999) se v tržní ekonomice obvykle vyskytuje stav, při němž část pracujících, ekonomicky aktivních osob je nezaměstnaná, protože nemá odpovídající zaměstnání. Tento stav je považován za vážný symptom narušení rovnováhy v ekonomice. Nezaměstnanost je výlučně makroekonomický problém. Možnosti ovlivňování nezaměstnanosti na globální úrovni má pouze vláda. Nezaměstnanost s sebou přináší vážné důsledky pro sociální a politickou stabilitu ve společnosti, proto si jí všímá každá, i ta nejliberálnější z vlád vyspělých zemí.

Krebs (1997) říká, že k nezaměstnanosti jako k fenoménu se dá přistoupit z různých hledisek. Může se jednat o projev organizování a řízení zaměstnávání lidí v zemi nebo zde lze hovořit o odrazu nepersonálních tržních sil, které ovládají lidský faktor a nakonec ji lze považovat za důsledek schopností, dispozic a postojů jedinců.

Němec (2002) definuje nezaměstnanost jako setrvalý projev nerovnováhy mezi poptávkou a nabídkou na pracovním trhu ve smyslu převisu nabídky. Nezaměstnanost je brána jako podstatná a kvantitativní charakteristika spjatá s existencí tržního prostředí.

„Nezaměstnanost lze definovat jako takový stav ekonomiky, v němž osoby v produktivním věku schopné práce a přející si pracovat nemohou najít práci. Přesná definice tohoto pojmu se v různých zemích poněkud liší (různá věková hranice). Společné je však členění do tří skupin:

1. *Zaměstnaní* – vykonávají jakoukoliv placenou práci a rovněž ti, kteří práci mají, ale právě nepracují z důvodu nemoci, stávek nebo dovolených

2. *Nezaměstnaní* – nejsou zaměstnaní, ale

- a) aktivně hledají vhodné zaměstnání,
- b) byli z práce vysazeni a čekají na výzvu k návratu do práce nebo
- c) čekají, že se budou příští měsíc hlásit do práce.

Ti, kdo jsou buď zaměstnaní, nebo nezaměstnaní, patří mezi ekonomicky aktivní obyvatelstvo.

3. *Ostatní občané (ekonomicky neaktivní)*, kteří nejsou zahrnováni mezi ekonomicky aktivní obyvatelstvo. Patří sem lidé v důchodu, ženy na mateřské dovolené a ženy pečující o děti v domácnosti, osoby v domácnosti, studenti, osoby dlouhodobě nebo trvale práceneschopné a lidé, kteří prostě práci nehledají.“ (Jírová, 1999, str. 18)

Pro přiblížení problematiky nezaměstnanosti je také nutné blíže specifikovat a rozebrat : 1. měření nezaměstnanosti, 2. význam nezaměstnanosti a 3. druhy nezaměstnanosti.

ad 1. Krebs (1997) považuje za nejčastější formu měření nezaměstnanosti pomocí ukazatele míry nezaměstnanosti.

$$u = \frac{U}{L} * 100(\%),$$

kde U je počet nezaměstnaných,

L – počet zaměstnaných,

u – míra nezaměstnanosti.

Jírová (1999) doplňuje, že nezaměstnanost je dobré posuzovat i jinými měřítky než jen běžně užívanou mírou nezaměstnanosti. V tomto případě jsou sledovány ukazatele specifické nezaměstnanosti:

Míra dlouhodobé nezaměstnanosti

Míra propuštěných z práce

Míra nezaměstnaných dospělých

Míra nezaměstnaných hledajících úplné zaměstnání

Běžná míra nezaměstnanosti

Míra zahrnující lidi z ekonomických důvodů na zkrácenou pracovní dobu

Míra zohledňující rezignované pracovníky

ad 2. *Ekonomická oblast*

Jírová (1999) říká, že z ekonomického hlediska je typickým znakem pro období vysoké nezaměstnanosti běžný hrubý domácí produkt HDP pohybující se pod úrovní potenciálního hrubého domácího produktu HDP (tzn. maximální úroveň HDP, které lze dosáhnout při daném stavu technologie a počtu obyvatelstva, aniž by docházelo k urychlení inflace, jinak se také označuje jako produkt vysoké zaměstnanosti). Vysoká nezaměstnanost způsobuje ztráty, při nichž ekonomika silně plýtvá zdroji a nevyrábí tolik, kolik by byla schopna. Tyto ztráty jsou největším doloženým mrháním zdroji

v soudobé ekonomice. Ztráty, k nimž dochází při vysoké nezaměstnanosti v období deprese, mnohonásobně převyšují odhadované neefektivnosti způsobené monopolem nebo mrhání způsobené cly a kvótami.

Při zohledňování škod způsobených nezaměstnaností v období dlouhodobé nedobrovolné nezaměstnanosti nestačí brát v úvahu pouze škody ekonomické, ale je také nutné zohlednit škody, které mají lidský, sociální a psychologický charakter.

Sociální oblast

„Sociální důsledky jsou spojeny s dopady faktu nezaměstnanosti na sociální situaci, chování a postoje nezaměstnaných jedinců a na společenský život. Sociální důsledky jsou samozřejmě mezi sebou úzce propojeny a podmíněny. Mezi nejvýznamnější patří vliv na:

- životní úroveň
- rodinu
- strukturaci a vnímání volného času
- fyzické a psychické zdraví“ (Krebs, 1997, str. 278 – 279)

ad 3. Krebs (1997) říká, že obecně ekonomická teorie rozlišuje nezaměstnanost z jednoho hlediska na frikční, strukturální a cyklickou. Tyto typy nezaměstnanosti doplňuje Jírová (1999) ještě o nezaměstnanost sezónní a preference volného času.

„*Frikční nezaměstnanost* je spojená s životním cyklem a s hledáním lepšího pracovního místa. Lidé, kteří nově či opětovně vstupují na trh práce nebo mění pracovní místo, nemají často potřebné informace a chtěná pracovní místa, jejichž nalezení určitou dobu trvá. Tato nezaměstnanost má přechodný charakter a je považována za dobrovolnou.

Strukturální nezaměstnanost je spojená s nesouladem mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách v jednotlivých segmentech trhu práce. Některá odvětví, oblasti nebo profese, regiony apod. se rozvíjejí a poptávka po práci zde roste, zatímco jinde klesá a dochází k nezaměstnanosti. Mzdy na tyto ekonomické impulsy nereagují dostatečně pohotově a trvá poměrně dlouho než se nabídka a poptávka

vyrovnají a nezaměstnanost vstřebá. V dnešní době vlivem technického pokroku a změn v obsahu práce je tato nezaměstnanost průvodním jevem adaptabilní ekonomiky.

Cyklická nezaměstnanost souvisí s ekonomickým cyklem. Vzniká tehdy, je-li celková poptávka po práci nízká. V důsledku poklesu výkonnosti ekonomiky nezaměstnanost roste všude. Vzniká tedy v důsledku nedostatečné agregátní poptávky.“ (Krebs, 1997, str. 276)

„Sezónní nezaměstnanost

Je důsledkem sezónní fluktuace poptávky po práci. Je běžná v zemědělství, stavebnictví, v odvětví cestovního ruchu apod.

Preference volného času

Nastává u nezaměstnaných v důsledku nízké úrovně reálných mezd, případně nevyhovujících ostatních podmínek u nabízených pracovních míst. V tomto případě dá nezaměstnaný přednost volnému času před zaměstnáním a nepřijímá nabízené pracovní místo.

Je-li naopak počet volných pracovních sil absolutně větší než počet volných pracovních míst, tzn. je-li celková poptávka po práci nižší než celková nabídka práce, jde o nedobrovolnou nezaměstnanost. V případě nedobrovolné nezaměstnanosti je tedy míra nezaměstnanosti vyšší než přirozená míra nezaměstnanosti.“ (Jírová, 1999, str. 20)

„Jiné účelné a potřebné členění rozlišuje nezaměstnanost:

- *dobrovolnou*, o níž hovoříme tehdy, kdy část pracovních sil nechce při určitých mzdách pracovat (pracovní místa existují, ale není o ně při stávající tržní mzdové sazbě zájem) a nebo nechce pracovat vůbec (upřednostňuje volný čas, žije z charit a podpor nebo takový životní styl umožňují úspory či jen občasný výdělek). Pro moderní ekonomiky je typické, že mohou produktivně fungovat a přitom současně vytvářet značný rozsah tohoto typu nezaměstnanosti;
- *nedobrovolnou*, která vzniká v důsledku toho, že při vyšších mzdových sazbách existuje více pracovníků, kteří chtějí pracovat, nežli existuje pracovních míst. Tedy poptávka po práci je nižší než celková nabídka, část pracovníků při běžné mzdové sazbě nenachází práci, je nedobrovolně nezaměstnaná.“ (Krebs, 1997, str. 276)

Politika zaměstnanosti

Jedním ze základních cílů hospodářské a sociální politiky státu je dosažení plné, produktivní a svobodně zvolené zaměstnanosti. Dnem 1.10.2004 nabyl účinnosti zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Tato základní právní norma stanovuje postup k dosažení cílů politiky státu v oblasti zaměstnanosti.

Dle Jírové (1999) státní politika zaměstnanosti usiluje o:

- dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách,
- produktivní využití zdrojů pracovních sil,
- zabezpečení práva občanů na zaměstnání.

Politika zaměstnanosti bývá dělena na: 1. aktivní a 2. pasivní politiku zaměstnanosti.

ad 1. „Aktivní politika zaměstnanosti je souhrn opatření směřujících k zajištění maximálně možné úrovně zaměstnanosti. Aktivní politiku zaměstnanosti zabezpečuje ministerstvo a úřady práce; podle situace na trhu práce spolupracují při její realizaci s dalšími subjekty.

Nástroje, jimiž je realizována aktivní politika zaměstnanosti, jsou zejména:

- rekvalifikace,
- investiční pobídky,
- veřejně prospěšné práce,
- společensky účelná pracovní místa,
- překlenovací příspěvek,
- příspěvek na dopravu zaměstnanců,
- příspěvek na zapracování,
- příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program.

Součástí opatření aktivní politiky zaměstnanosti jsou rovněž:

- poradenství, které provádějí nebo zabezpečují úřady práce za účelem zjišťování osobnostních a kvalifikačních předpokladů fyzických osob pro volbu povolání, pro zprostředkování vhodného zaměstnání, pro volbu přípravy k práci osob se

zdravotním postižením a při výběru vhodných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti,

- podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením uvedená v části třetí, s výjimkou příspěvku podle § 78,
- cílené programy k řešení zaměstnanosti (§ 120).

Aktivní politika zaměstnanosti je financována z prostředků státního rozpočtu a hospodaření s těmito prostředky se řídí zvláštním právním předpisem. Z těchto prostředků lze rovněž přispívat na programy nebo opatření regionálního a celostátního charakteru a projekty zahraničních subjektů přispívající ke zvýšení zaměstnanosti a na ověřování nových nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti.²

ad 2. „Zkušenosti z provádění aktivní politiky zaměstnanosti potvrzují, že tato politika je náročná na finanční prostředky i na organizační a institucionální podmínky. Výsledky této politiky je možné zkoumat podle různých kritérií, přičemž není rozhodující jen snížení nezaměstnanosti, ale i změna její struktury.

Pasivní politika zaměstnanosti:

- se podílí na vytváření sociálně přijatelných podmínek pro občany dočasně nezaměstnané vyplácením podpor v nezaměstnanosti,
- poskytuje možnost dřívějšího odchodu do důchodu.

„Relace mezi aktivní a ochrannou politikou na trhu práce lze charakterizovat i podle struktury výdajů. K výdajům na pasivní formy politiky zaměstnanosti lze počítat:

- podpory v nezaměstnanosti
- stimulační předčasného odchodu do důchodu, případně stimulační nižší zaměstnanosti.“ (Jírová, 1999, str. 30 – 31)

Volná pracovní místa

„Volná pracovní místa na trhu práce poptávaná jednotlivými zaměstnavateli tvoří protiváhu nabídky, tj. uchazečům o zaměstnání. Neexistuje zde ovšem přímá úměra, volná pracovní místa jsou nabízena v rámci celé České republiky poměrně rovnoměrně, zatímco nezaměstnanost je vyšší hlavně na severozápadě Čech a severní

² Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, § 104, § 105, § 107, ve znění pozdějších předpisů [online].

[cit. 2008-03-14]. Dostupné z WWW:

<<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zamestnanost/cast5.aspx>>.

Moravě, kde struktura nabídky volných pracovních míst neodpovídá struktuře poptávky po pracovních místech.

Zaměstnavatel získává zaměstnance v potřebném počtu a struktuře sám nebo za pomoci úřadu práce, od kterého může vyžadovat informace o situaci na trhu práce, popřípadě poradenskou činnost při výběru vhodných zaměstnanců z řad uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání nebo za pomoci agentury práce.

Zaměstnavatel je povinen do 10 kalendářních dnů oznámit příslušnému úřadu práce volná pracovní místa a jejich charakteristiku a neprodleně, nejpozději do 10 kalendářních dnů, oznámit obsazení těchto míst. Volnými pracovními místy se rozumí nově vytvořená nebo uvolněná pracovní místa, na která zaměstnavatel zamýšlí získat zaměstnance nebo je hodlá obsadit dočasně přidělenými zaměstnanci agentury práce.

Úřad práce vede evidenci volných pracovních míst, která obsahuje identifikační údaje zaměstnavatele, základní charakteristiku pracovního místa, to je určení druhu práce a místa výkonu práce, předpoklady a požadavky stanovené pro zastávání pracovního místa, základní informace o pracovních a mzdových podmínkách a informaci, zda se jedná o pracovní místo vyhrazené nebo vhodné pro osobu se zdravotním postižením. Dále evidence obsahuje informaci o tom, zda jde o zaměstnání na dobu neurčitou nebo určitou a jeho předpokládanou délku. Evidence může dále obsahovat zejména informace o možnostech ubytování, dojíždění do zaměstnání a další informace, které zaměstnavatel požaduje zveřejnit.³

3.2.2. Migrace

Dle Roubíčka (1997) je migrace (stěhování obyvatelstva) chápána jako forma mechanického pohybu obyvatelstva. V tomto případě se hovoří o skutečné migraci jako o formě prostorové mobility, která probíhá mezi dvěma územními jednotkami, s trvalým charakterem změny pobytu, tzn. změny trvalého bydliště. Naproti skutečné migraci je uváděna jiná forma prostorového pohybu, která nevede k trvalé změně bydliště, ale pouze k dočasné. V takovémto případě se jedná o dojížděku, vyjížděku a cestování.

„V praxi je rozlišování mezi migranty a návštěvníky (tj. mezi cestováním a stěhováním) velmi obtížné: toto rozlišování může být založeno na době (délce) pobytu

³ Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, § 34, § 35, § 37, ve znění pozdějších předpisů [online]. [cit. 2008-03-14]. Dostupné z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zamestnanost/cast2.aspx>>.

v novém bydlišti nebo na právním podkladě v souhlase s klasifikací jednotlivých osob jako usedlíků či návštěvníků, prováděnou příslušnými úřady. Pojem migrace je použitelný jen v případě relativně usedlého obyvatelstva. V případě málo usedlého obyvatelstva se setkáváme v některých oblastech se skupinami obyvatelstva, které mění neustále místo svého pobytu, často každoročně pravidelně s opakujícími se trasami. Takové obyvatelstvo nazýváme kočovníky nebo nomády.“ (Roubíček, 1997, str. 258)

Roubíček (1997) také říká, že za významný faktor intenzity migrace je považován věk a pohlaví. Významný je z toho důvodu, že mezi emigranty převažují obvykle mladí muži, což způsobuje ztrátu nejproduktivnější složky obyvatelstva pro danou emigrační oblast. Imigrační oblast naopak získává imigrací osoby v nejproduktivnějším věku a často v počtu převyšujícím přirozený přírůstek. Přitom imigrační oblast nemusela vynaložit žádné prostředky na výchovu těchto osob až do jejich produktivního věku.

Dle Fidrmuce (2005) lidé migrují z různých důvodů: uvažování o založení rodiny, zlepšení podmínek bydlení nebo pobyt ve specifické oblasti. Migrace a mobilita slouží také ke snižování nezaměstnanosti a k získání vyšších platů. Zároveň pomáhá zmírňovat rozdíly v regionální zaměstnanosti.

Roubíček 1997 dále dělí migraci na následující typy:

Dobrovolná, nedobrovolná migrace

Dobrovolná (chtěná) migrace zastupuje stěhování, které vyplývá z vlastní iniciativy migranta. Naproti tomu v případě nedobrovolné (násilné, vynucené) migrace jsou jednotlivci ke stěhování donuceni veřejnou mocí přímo nebo nepřímo.

Vnější, vnitřní migrace

„Vnější migrace zahrnuje pohyby přes hranice vymezené oblasti, vnitřní migrace zahrnuje pohyby uvnitř hranic vymezené oblasti. Je-li tato územím svrchovaného státu, mluví se také o zahraniční migraci a o vnitrostátní migraci. Výsledkem vnitrostátní migrace není změna počtu obyvatelstva státu, ale pouze změna jeho prostorového rozmístění, naproti tomu zahraniční migrace mění počet obyvatel státu.“ (Roubíček, 2007, str. 265)

Hrubá, čistá migrace, migrační saldo

Termín hrubá migrace sleduje celkový počet migrantů, tzn. všechny přistěhovalé a vystěhovalé v určité oblasti, respektive v územní jednotce. Po sečtení těchto migrantů je získán ukazatel, který se označuje jako migrační obrat. Naopak v případě rozdílu přistěhovalých a vystěhovalých je získán ukazatel migračního salda. Roubíček (1997) také říká, že saldo se dělí na kladné a záporné. V případě kladného salda se jedná o čistou imigraci, naopak je-li záporné, jde o čistou emigraci. Účelnost migrace charakterizuje index efektivnosti migrace, který je dán poměrem migračního salda a obratu migrace.

S hrubou a čistou migrací je spojena také jejich míra, kdy „hrubá míra migrace vyjadřuje celkovou migrační mobilitu obyvatelstva, zatímco čistá míra migrace ukazuje na selektivnost stěhování. Čistá míra poukazuje na rozdíly mezi regiony. Zachycuje pouze ty regiony, kam se více lidí přistěhovalo než odstěhovalo nebo odkud se více lidí odstěhovalo než přistěhovalo. Protože je však tento ukazatel závislý na úrovni hrubé míry migrace, je vhodné při hodnocení vývoje použít procentuálního podílu čisté na hrubé míře migrace.“ (Mládek, 2007, str. 30)

3.2.3. Zdroje - územní rozpočty

Rozpočtová soustava v ČR

„Rozpočtovou soustavu v ČR v současné době tvoří soustava veřejných rozpočtů a soustava mimorozpočtových fondů, a to jak na centrální úrovni, tak na decentralizované úrovni – na úrovni dvoustupňové územní samosprávy.

Do rozpočtové soustavy v ČR v současné době patří:

a) soustava veřejných rozpočtů, a to:

- státní rozpočet (zkr. SR), kterým prochází největší objem a podíl finančních prostředků v rozpočtové soustavě. Součástí SR je národní fond;
- rozpočty obcí a měst včetně statutárních měst jako ZÚSC (v současnosti je jich celkem zhruba 6250), přičemž Praha je jednak obcí, jednak hlavním městem, jednak krajem, takže se na ni vztahují i příslušné zákony, ale sestavuje jeden rozpočet;
- od r. 2001 rozpočty krajů jako VÚSC (celkem 13 a rozpočet hl. m. Prahy);

- rozpočty příspěvkových organizací (zkr. PO). Tyto veřejnoprávní neziskové organizace s právní subjektivitou mohou být zřizovány státem, resp. ústředními úřady státní správy a územní samosprávou, tzn. obcemi, kraji. Jejich rozpočty jsou napojeny na rozpočet svého zřizovatele netto způsobem, tzn. saldem;
- rozpočty dobrovolných svazků obcí (zkr. DSO);
- rozpočty Regionálních rad regionů soudržnosti⁴ – celkem 8;
- součástí rozpočtu státu, rozpočtu obce či rozpočtu kraje je hospodaření organizačních složek (zkr. OS), které jsou na příslušný rozpočet napojeny brutto způsobem (podle zřizovatele – tzn. stát, obec, kraj);

Rozpočty obcí (a měst) a krajů se označují v posledních letech jako územní rozpočty, respektive rozpočty územních samosprávních celků (zkr. ÚSC)

b) mimorozpočtové fondy, které jsou zpravidla účelovými fondy, a to v současné době:

- státní fondy, které se někdy označují za rozpočty jiné centrální úrovně (viz. např. rozpočtová skladba);
- mimorozpočtové fondy ZÚSC, tj. měst a obcí;
- mimorozpočtové fondy VÚSC, tzn. na úrovni krajů.“ (Peková, 2008, str. 136, 137)

3.2.3.1. Rozpočet územních samosprávních celků a jeho úloha v soustavě rozpočtů

„V rámci soustavy veřejných rozpočtů, jsou na úrovni územních samosprávních celků (v případě České republiky – obcí a krajů) sestavovány rozpočty obce nebo kraje (tzn. územní rozpočty). Rozpočty územních samosprávních celků jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy, které obec (kraj) získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, tak příjmy "generované jejich vlastní činností, a ty se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy, nebo prostřednictvím soukromého sektoru. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě, s využitím

⁴ Regionální rady regionů soudržnosti (NUTS 2) vznikly zákonem č. 138/2006 Sb. s účinností od 1. 7. 2006

nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (především u daní) způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty.

Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a bilancování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Je však třeba říci, že rozpočet je toková veličina a na příslušném příjmovém a výdajovém účtu nikdy není stav rozpočtovaných příjmů a výdajů, jelikož v rozpočtovém období se z došlých příjmů plynule uhrazují výdaje během rozpočtového období tudíž běžně dochází k časovému nesouladu mezi vývojem příjmů a vývojem výdajů příslušného územního rozpočtu.“ (Provazníková, 2009, str. 57)

„V České republice jsou územní rozpočty důležitou součástí rozpočtové soustavy. Od obnovení územní samosprávy v roce 1990 jsou jejich základem rozpočty měst a obcí, S obnovením krajské úrovně územní samosprávy se k nim zařadily v roce 2001 rozpočty krajů a jako specifický druh rozpočtu k nim zařazujeme ještě rozpočty dobrovolných svazků obcí (DSO) a rozpočty regionálních rad regionů soudržnosti.

Regionální rady regionů soudržnosti zahájily svou existenci k 1. 7. 2006 v návaznosti na novelu zákona č. 248/2000 Sb.. o podpoře regionálního rozvoje a staly se tak nedílnou součástí veřejných rozpočtů. Regionální rady byly zřízeny ve všech regionech soudržnosti a plní úkoly řídicích orgánů regionálních operačních programů a zajišťují čerpání finančních prostředků poskytovaných orgány Evropských společenství na regionální rozvoj. Zprostředkovatelem toku finančních prostředků z Evropských společenství k regionálním radám je Ministerstvo pro místní rozvoj. Zvláštní postavení mezi územními rozpočty má rozpočet hl. m. Prahy, neboť Praha je zároveň městem i krajem a zároveň v regionu soudržnosti Praha plní Magistrát hl. m. Prahy obdobnou funkci jako regionální rady.

Součástí rozpočtové soustavy územních rozpočtů jsou i rozpočty příspěvkových organizací, u nichž jsou zřizovatelem obce a kraje, a na jejichž rozpočty jsou tyto organizace napojeny finančním vztahem. Kromě toho sem zařazujeme i mimorozpočtové peněžní fondy na úrovni obcí a krajů, které si územní celky zřizují.“ (Provazníková, 2009, str. 69)

3.2.3.2. Rozpočtová skladba

„Rozpočtová skladba v ČR upravuje způsob třídění všech peněžních operací veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů státu, obcí i krajů (například fond rezerv a rozvoje, sociálních fondů a dalších účelových fondů), včetně operací organizačních

složek, u kterých jsou obce a kraje zřizovatelem, dobrovolných svazků obcí (zkr. DSO). Nevztahuje se na operace související s podnikatelskou činností subjektů územní samosprávy a na příspěvkové organizace (zřizované státem, obcemi, kraji), nevztahuje se na operace na účtech cizích prostředků, na účtech sdružených prostředků, na účtech fondu kulturních a sociálních potřeb (zkr. FKSP) a podobných, které nemají charakter veřejných prostředků.

Příjmy a výdaje třídí jako tzv. peněžní operace, které mají charakter tzv. operací veřejných (tzn. operací v rozpočtech a v mimorozpočtových fondech, o kterých se rozhoduje veřejnou volbou). Je založena na využití principu peněžních pohybů („cash“ princip), tzn. připsání peněžních prostředků na bankovní účet či jejich odepsání z bankovního účtu, zřízeného u peněžního ústavu (resp. účtů zřízených u peněžních ústavů při diverzifikaci rizika) s výjimkou operací pokladny, které se promítnou do příjmů a výdajů podle rozpočtové skladby až tehdy, když dojde k jejich účtování s příslušným bankovním účtem.

Peněžní operace se vztahují k pokladnímu plnění rozpočtu. To je v současné době v ČR shodné s kalendářním rokem.

Rozpočtová skladba v ČR využívá třídění:

- odpovědnostní, dříve kapitolní (organizační), které je však pro obce a kraje nepovinné. (Odpovědnostní třídění se povinně vztahuje ke státnímu rozpočtu, vyjadřuje odpovědnost správců kapitol – ministerstev a ústředních orgánů za hospodaření s rozpočtovými prostředky. V roce 2008 je celkem 40 kapitol SR, každý ústřední orgán státní správy má svou kapitolu, zvláštní postavení mají neresortní průřezové kapitoly, které spravuje MF ČR vedle své kapitoly, tzn. kapitola Všeobecná pokladní správa, kapitola Státní dluh, kapitola Operace státních finančních aktiv.) Je odrazem institucionálního pojetí rozpočtové soustavy;
- druhové třídění příjmů a výdajů, které umožňuje propojení na účetnictví. Je důležité z hlediska rozpočtové politiky. Je základem třídění a týká se všech peněžních operací, které třídí až na jednotlivé položky, a to podle kritérií:
 - inkaso x platba. Inkasa jsou přijaté finanční prostředky připsané na bankovní účet. Platby představují odepsání finančních prostředků z bankovního účtu;
 - nenávratná x návratná;
 - běžná x kapitálová;

- domácí x zahraniční, které odlišuje vazby na domácí ekonomiku nebo zahraniční bez ohledu na to, v jaké měně se operace uskutečňují;
- povinná x dobrovolná, tzn. zda operace vyplývají ze zákonných apod. norem, či nikoliv;
- aktiva x pasiva, zda se vztahují k věřitelskému, či dlužnickému postavení;
- zohledňující rozpočtovou politiku x řízení likvidity;
- odvětvové (dříve funkční), tzn. na jaký účel jsou finanční prostředky vydávány (tzn. do jakých oblastí – odvětví veřejné spotřeby). Neřídí všechny operace, ale jen všechny výdajové operace a v ČR u územních rozpočtů vybrané nedaňové a kapitálové příjmy;
- konsolidační (tzv. záznamové jednotky).

Druhové třídění (tzn. až na druhové položky) je základním systémem třídění v rozpočtové skladbě. Třídí operace do tří základních okruhů, tj.

- příjmy
- výdaje
- financování.

Druhové třídění umožňuje odlišit třídy (jednomístný číselný kód), seskupení položek (dvoumístný kód), podseskupení položek (třímístný číselný kód) a jednotlivé položky příjmů a výdajů (čtyřmístný kód). To znamená u každé třídy podrobné dělení:

Třída → podseskupení položek → seskupení položek → jednotlivé položky.

Například:

Třída: 1 Daňové příjmy → 11 Daně z příjmů, zisku, a kapitálových výnosů → 111 Daně z příjmů fyzických osob → 1111 Daň z příjmů fyzických osob a ze závislé činnosti.

Příjmy představují nenávratná inkasa, nezahrnují však ta inkasa, kterými se přijímají vypůjčené finanční prostředky (návratné výpomoci, půjčky, úvěr, příjmy z emise vlastních cenných papírů – obligací apod., přijaté splátky dříve poskytnutých půjček za účelem řízení likvidity, výhodného finančního investování apod.)

Příjmy se dělí na dvě základní podskupiny, a to na vlastní příjmy, jak běžné, tak kapitálové, a přijaté dotace. Jde o jejich začlenění do čtyř tříd:

- Třída 1 – Daňové příjmy,
- Třída 2 – Nedaňové příjmy,
- Třída 3 – Kapitálové příjmy, Vlastní příjmy,
- Třída 4 – Přijaté dotace,
s dalším podrobnějším členěním.

Výdaje jsou nenávratné platby a poskytované návratné půjčky za účelem realizace rozpočtové politiky v členění na běžné a kapitálové. Jde o jejich začlenění do dalších tříd, tzn.:

- Třída 5 – Běžné výdaje
- Třída 6 – Kapitálové výdaje,
s dalším podrobnějším členěním.

Do výdajů nejsou zahrnovány:

- úmor jistiny úvěrů,
- převody finančních prostředků na vkladový účet za účelem dosažení úrokového výnosu,
- splátky dluhopisů,
- půjčky poskytované jiným subjektům za účelem řízení likvidity (což je logické, neboť kdyby tyto finanční prostředky nebyly půjčeny, byly by součástí přebytku hospodaření), stejně jako
- nákup akcií a dluhopisů za účelem zhodnocení dočasně volných finančních prostředků.

Zvláštní postavení má:

- Třída 8 – financování. Člení se na financování z tuzemska a financování ze zahraničí, a to v obou případech jak krátkodobé financování, tak dlouhodobé financování, a na opravné položky.

Financujícími operacemi (třída 8) se rozumí přijetí finančních prostředků návratné povahy související s likviditou v návaznosti na závazné třídění inkas a plateb podle rozpočtové skladby, tj. zabezpečení finančních zdrojů (které budou muset být v budoucnu vráceny – splaceny různým subjektům – věřitelům) a jejich následné splátky, dále pak návratně poskytované půjčky jiným subjektům, příjmy z jejich splátek, výdaje na nákup cizích akcií a dluhopisů za účelem maximálního zhodnocení dočasně

vázaných volných finančních prostředků formou úroků a dividend, tzn. řízení likvidity. Jde o operace, které zabezpečují financování schodku hospodaření nebo využití přebytku hospodaření a jeho zhodnocení v rámci finančního investování apod. Za financující operace jsou tudíž považovány i výdaje – poskytované půjčky, výdaje na nákup akcií a dluhopisů (vydáváných jinými emitenty) apod. – prováděné za účelem zhodnocení dočasně volných finančních prostředků formou úroků a dividend (na finančních trzích s dluhopisy, s cennými papíry, dále prostřednictvím půjček) a vazba na stavy finančních prostředků na bankovních účtech jako nástroj řízení likvidity⁵. Opravné položky jsou typu „operace z peněžních účtů organizace“, které nemají charakter příjmů a výdajů veřejného sektoru, operací veřejných rozpočtů.

Třída 8 obsahuje stavové údaje (operace nejsou peněžním tokem). Součástí této třídy jsou položky vyjadřující změny stavu finančních prostředků na bankovních účtech jako stavová veličina. Jedná se o výpočtové ukazatele potřebné pro účetní výkaz o plnění příjmů a výdajů. Má přímou návaznost na zjištění salda veřejného rozpočtu.

Rozpočtová skladba a zjištění salda rozpočtu:

Příjmy – výdaje = přebytek (+) nebo schodek (–) = (–) nebo (+) financování, tzn. podle charakteru salda.

Tato konstrukce zjištění salda se respektuje i v účetních výkazech, například v těch, které sestavují obce a kraje.“ (Peková, 2008, str. 140-144)

3.2.3.3. Daňové příjmy rozpočtů obcí

„Daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří:

- a) výnos daně z nemovitostí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- b) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
- d) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písmenem c),

⁵ Likviditou se obecně rozumí schopnost subjektu dostát v kterémkoliv okamžiku svým závazkům.

e) podíl na 21,4 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d).

f) podíl na 21,4 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu h) a v § 3 odst. 1 písm. a),

g) 30 % z výnosu záloh na daň z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště ke dni jejich splatnosti, a výnosu daně (vyrovnání a dodatečně přiznaná nebo dodatečně vyměřená daň) z příjmů fyzických osob, které měly na území obce bydliště k poslednímu dni zdaňovacího období, k němuž se daňová povinnost vztahuje, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby a s výjimkou daně (záloh na daň) z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků srážených a odváděných plátcem daně. Bydlištěm se pro účely tohoto zákona rozumí místo trvalého pobytu fyzické osoby,

h) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

i) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.⁶

„Podíl jednotlivých obcí se stanovuje podle poměru počtu zaměstnanců v obci k celkovému počtu zaměstnanců takto vykázaných v České republice.

Nová kritéria pro přerozdělení podílu obcí na sdílených daních [odstavce b) až f)] jednotlivým obcím:

- nové kritérium: celková výměra obce – váha 3 %,
- nové kritérium: prostý počet obyvatel obce – váha 3%,
- modifikace stávajícího kritéria: počet obyvatel obce upravený koeficienty velikostních kategorií obcí – váha 94 %.

Další změny byly následující:

- snížení počtu velikostních kategorií (ze 14 na 4) a zmírnění progresse koeficientů,

⁶ Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), § 4, ve znění pozdějších předpisů [online]. [cit. 2010-04-05]. Dostupné z WWW:

<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/SID-3EA9846B-5C656807/cds/Zakon243_2000Sb08.pdf>.

- eliminace skokových přechodů mezi velikostními kategoriemi. Byl modifikován algoritmus přerozdělení sdílených daní dle počtu obyvatel upraveného velikostními koeficienty obcí (váha 94 %) tak, aby bylo dosaženo postupných přechodů. Stanoveným koeficientem postupných přechodů se násobí pouze ta část počtu obyvatel obce, která spadá do příslušného intervalu (kategorie) počtu obyvatel.“ (Jílek, 2008, str. 183 – 184)

4. Charakteristika Jihočeského kraje

V této kapitole byla soustředěna pozornost obecné, ekonomické a demografické charakteristice Jihočeského kraje.

Obecná charakteristika

„Jihočeský kraj je dlouhodobě vnímán především jako zemědělská oblast s rozvinutým rybníkářstvím a lesnictvím. Až v průběhu minulého století se zde rozvinul průmysl se zaměřením na zpracovatelské činnosti. Podstatnou část hranice kraje tvoří státní hranice s Rakouskem a Spolkovou republikou Německo (v celkové délce 323 km), dále sousedí s kraji Plzeňským, Středočeským, krajem Vysočina a Jihomoravským krajem. Příhraniční charakter kraje poskytuje možnosti efektivní přeshraniční spolupráce ve výrobní oblasti i v oblasti služeb spolu s rozvojem cestovního ruchu, kde je využívána celková atraktivita kraje s méně narušenou přírodou a množstvím kulturních památek. Rozloha kraje představuje 10 057 km², což je 12,8 % rozlohy celé České republiky. Z tohoto území zaujímají třetinu lesy, 4 % pokrývají vodní plochy. Převážná část území leží v nadmořské výšce 400 - 600 m, s čímž souvisejí poněkud drsnější klimatické podmínky. Území kraje mělo vždy spíše rekreační charakter než charakter průmyslově vyspělé oblasti.

V Jihočeském kraji bylo k 1. 1. 2003 zřízeno 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 37 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. Pověřené obecní úřady spravují obce v území, které je skladebné do okresů i do správních obvodů obcí s rozšířenou působností.“⁷

Demografická charakteristika

„Jihočeský kraj je krajem s nejmenší hustotou zalidnění z celé České republiky. Koncem roku 2008 v kraji žilo více než 636 tis. obyvatel, tedy 63,3 obyvatel na 1 km². Z jeho 7 okresů má největší hustotu obyvatelstva okres České Budějovice, kde žije téměř 30 % obyvatel kraje. Je to dáno především soustředěním do samotného města České Budějovice, v němž bydlí 94,9 tis. osob. Dalšími velkými městy jsou Tábor (35,6 tis. obyvatel), Písek (30,0 tis. obyvatel), Strakonice (23,3 tis. obyvatel) a Jindřichův Hradec (22,5 tis. obyvatel). V těchto 5 městech žije třetina Jihočechů. Naproti tomu

⁷ *Charakteristika kraje* [online]. 2009-06-19 [cit. 2010-04-18]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj. <http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.

nejmenší obce do 200 obyvatel představují 38,4 % z celkového počtu obcí, ale žije v nich pouze 4,2 % celkového počtu obyvatel kraje. Nejmenší obcí v kraji (i v celé České republice) je obec Vlkov v okrese České Budějovice s 19 trvale žijícími obyvateli. Celkem je v kraji v současné době 623 samosprávných obcí (53 z nich má statut města) s téměř 2 tisíci částmi obcí. Podíl městského obyvatelstva dosáhl k 31. 12. 2008 celkem 64,8 %.

Obyvatelstvo kraje má obdobnou věkovou strukturu jako celá Česká republika (průměrný věk je 40,5 roku). Dlouhodobě nižší je zde rovněž úmrtnost (10.0 úmrtí na 1 000 obyvatel); porodnost se v posledních letech pohybuje mírně pod republikovým průměrem (11,3 živě narozených na 1 000 obyvatel). Od demografické struktury kraje se výrazněji odlišuje pohraniční okres Český Krumlov s pestřejším národnostním složením. Je zde mladší věková struktura, nejvyšší hodnoty porodnosti, relativně nízká úmrtnost. Okres Český Krumlov společně s okresem České Budějovice zaznamenávají v posledních letech trvalý růst početních stavů obyvatel. Naproti tomu v okresech Prachatice, Jindřichův Hradec a Písek počty obyvatel spíše stagnují. V letech 2007 a 2008 došlo k nárůstu počtu obyvatel ve všech okresech.

Podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů k 1. březnu 2001 dosáhl podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním z celkového počtu osob patnáctiletých a starších 7,8 % (v roce 1991 to bylo 6,3 %) a podíl osob s úplným středním vzděláním (včetně vyššího) 28,4 % (v roce 1991 to bylo 23,2 %). Vyšší podíl osob s vysokoškolským vzděláním mají v České republice pouze v Hl. městě Praze, Jihomoravském a Olomouckém kraji. Vyšší podíly osob s úplným středním vzděláním pak byly zaznamenány jen v Hl. městě Praze a Královéhradeckém kraji.⁸

Ekonomická charakteristika

„Na tvorbě hrubého domácího produktu v České republice se kraj podílí pouze 5,4 %, v přepočtu na 1 obyvatele však dosahuje 87,6 % republikového průměru a je mezi kraji na 5. pozici (po Hl. městě Praze, Plzeňském, Jihomoravském a Středočeském kraji). Tvorba hrubého fixního kapitálu představovala v roce 2007 na území kraje hodnotu 40,5 mld. Kč (4,7 % z ČR).

⁸ *Charakteristika kraje* [online]. 2009-06-19 [cit. 2010-04-18]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj. <http://www.czso.cz/xc/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.

V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin, olejnin a píce, významná je též produkce brambor. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. Celkově se zde vytváří zhruba 11 % zemědělské produkce celé republiky. Dlouholetou tradici má v kraji rybníkářství. Celková plocha rybníků, v nichž se chovají ryby, se pohybuje kolem 25 000 ha. Vytváří se v nich polovina produkce ryb České republiky, významný je také podíl v chovu vodní drůbeže (kachen a hus). Průmyslová výroba je koncentrována především v českobudějovické aglomeraci, výraznější podíl průmyslu je rovněž v okresech Tábor a Strakonice. V České republice však kraj nepatří mezi rozhodující průmyslové oblasti, podíl na tržbách průmyslových podniků ČR v roce 2008 činil 4,6 %. Z odvětvového hlediska převažuje zpracovatelský průmysl (výroba potravin a nápojů) a výroba dopravních prostředků a zařízení. Stavební podniky v kraji zajišťují především práce na nové výstavbě, modernizaci a rekonstrukci v rámci Jihočeského kraje (na produkci v ČR se podílely 4,4 %).

Podle výběrových šetření pracovních sil je v hospodářství kraje zaměstnáno celkem zhruba 300 tis. osob, z toho téměř třetina v průmyslu, 13 % v obchodu a opravách spotřebního zboží, 10 % ve stavebnictví. Průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2008 dosáhla 20 389 Kč (na fyzickou osobu, zaměstnanci podniků se sídlem v kraji, bez podnikatelských subjektů do 20 zaměstnanců), za celorepublikovým průměrem však zaostala o 3 153 Kč (toto zaostávání je do určité míry dáno strukturou hospodářství kraje).

Ke konci roku 2008 bylo v kraji evidováno 17 505 uchazečů o zaměstnání. Míra registrované nezaměstnanosti dosahovala koncem prosince 4,83 % a zařadila v mezikrajovém porovnání Jihočeský kraj na čtvrtou nejnižší příčku po Hlavním městě Praze, Středočeském a Královéhradeckém kraji.

Ve statistickém registru ekonomických subjektů bylo koncem roku 2008 registrováno 151 989 podniků, organizací a podnikatelů. Jeho největší část tvořili podnikatelé - fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona (více než 106,6 tis. subjektů) a samostatně hospodařící rolníci a zemědělští podnikatelé (8,3 tis. subjektů).⁹

⁹ *Charakteristika kraje* [online]. 2009-06-19 [cit. 2010-04-18]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj. <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.

4.1. Charakteristika vybraných obcí Jihočeského kraje

4.1.1. Dubné

„Obec Dubné se nachází 7 km západně od Českých Budějovic v malebné krajině mezi rybníky pod úpatím prvních kopců Blanského lesa. Tvoří ji tyto části: Dubné, Křenovice, Třebín a Jaronice. První písemné zmínky o Dubném jsou z roku 1263. V současné době má Dubné celkem 1230 obyvatel. Množstvím rybníků, hrází, lesů a vyhlídkových míst je tato oblast výhodná zvláště pro pěší turistiku i projížďky na kole.

Část Dubné má 590 stálých obyvatel. Nejvýznamnější dominantou obce je kostel Nanebevzetí Panny Marie, o kterém je v obecní kronice zmínka z r. 1390. První záznam o škole je z r. 1659. Bývala přízemní o jedné třídě. Nová čtyřtřídní školní budova byla vystavěna v r. 1888 a 1. září 1963 byla otevřena nová základní devítiletá škola. Stará školní budova byla zrekonstruována a nyní se v ní nachází obecní úřad včetně matriky a obřadní síně. V obci má trvalé sídlo také mateřská škola, pošta, zdravotní středisko a římskokatolická farnost. Na návsi je možnost občerstvení včetně stravování.

Největším podnikatelským subjektem v obci je Zemědělská společnost Dubné a. s. Na návsi vyniká nově opravený pomník padlých z 1. a 2. světové války. V Dubném působí jednotka Sboru dobrovolných hasičů, která je zařazena do záchranného systému okresu. Dubné má vlastní čistírnu odpadních vod, na níž je také napojena část Křenovice.

Křenovice s 370 obyvateli jsou druhou největší částí obce. Nacházejí se zde dvě staré kapličky. Občané zde mají soukromý obchod se smíšeným zbožím a dva hostince, které lze využít k příjemnému posezení i občerstvení. Na návsi se nachází pomník padlých z 1. světové války. Velmi aktivní je zde Sbor dobrovolných hasičů.

Třebín má 180 obyvatel. Na návsi se nachází kaple se zvoničkou. Za zmínku stojí Třebínský rybník, pod jehož hrází najdeme oddechovou parkovou zónu s dětským hřištěm, hřiště na tenis, nohejbal i plážový volejbal.

Jaronice jsou nejmenší částí obce s 90 stálými obyvateli. Celé území má charakter venkovního osídlení bez průmyslové výroby. Některá stavení slouží pouze k rekreaci. V Jaronicích je opraven památník padlých z 1. světové války.¹⁰

¹⁰ *Základní informace* [online]. [cit. 2010-03-11]. Obec Dubné.

Dostupné z WWW: <<http://www.dubne.cz/obec-dubne/historie-soucasnost/>>.

4.1.2. Kvilda

„Kvilda patří mezi nejvýznamnější turistická střediska Šumavy. Je nejvýše položenou obcí v ČR (1065 m n.m.), ležící uprostřed nádherných Šumavských plání.

Do katastrálního území obce patří zaniklá obec Bučina i nedaleké osady Františkov, Vydří Most, Hraběcí Hut' a Lesní Domky. Obec má celkem obyvatel 170.

Obec je spravovaná obecním úřadem, v místě je pošta, Stálá expozice historie Kvildy a Bučiny, Vzdělávací centrum (přednášky, galerie), Informační centrum obce a IC NP Šumava, obchod s potravinami, daleko široko známá pekárna, malá drogerie a domácí potřeby, velice dobře vybavená prodejna Sport, půjčovna lyží a dalšího vybavení, půjčovna kol a jejich oprava.¹¹

4.1.3. Litvínovice

„Obec Litvínovice se nachází asi 5 km jihozápadně od krajského města Českých Budějovice u hlavního tahu směr Č. Krumlov a D. Dvořiště. Leží v nadmořské výšce cca 300 m.n.m. Obecní úřad spravuje celkem 3 osady– Litvínovice, Šindlovy Dvory a Mokré.

Podél místní komunikace, která propojuje části obce jsou 3 rybníčky, Horní, Prostřední a Dolní litvínovický, dále v části Š. Dvory, v blízkosti návsi, se nachází Šindlovský rybník.

Díky své výhodné poloze, která zajišťuje obyvatelům dobrou dostupnost všech služeb a pracovních příležitostí, zaznamenává obec v současné době výrazný rozvoj. Velká výstavba rodinných domů s sebou přináší velký příliv převážně mladých obyvatel. Statisticky se obec zařadila na přední místa v nárůstu obyvatel za rok. A tak obec každoročně vítá do života mnoho nových občánků.

S tím souvisí i infrastruktura celé obce, která se stále buduje, zejména komunikace, chodníky, plynofikace, kanalizace, dětská hřiště, zastávky MHD, zóny klidu a vše, co ke spokojenému bydlení patří. V obci funguje základní škola do 1. stupně a dvě mateřské školy. Právě z důvodu přílivu obyvatel jsou v posledních letech obě zařízení plně využita. V každé části obce je obchod a restaurační zařízení, kde jsou ubytovací kapacity. Kulturu do jisté míry zajišťuje Obecní knihovna s veřejným přístupem k internetu, která má pobočky ve všech částech obce. V největší

¹¹ *Základní informace* [online]. [cit. 2010-03-11]. Obec Kvilda.

Dostupné z WWW: < <http://www.sumava.net/kvilda/zaklad.asp>>.

části – v Litvínovicích jsou zajištěny prostřednictvím podnikatelských subjektů různé služby, jako např. čerpací stanice, stavební firmy, velkoobchody, služby různého druhu a nákupní střediska. Do obce je zajištěna dopravní obslužnost městskou hromadnou dopravou. Linka MHD propojuje všechny části.¹²

¹² *Základní informace* [online]. [cit. 2010-03-11]. Obec Litvínovice.

Dostupné z WWW: <<http://www.litvinovice.cz/index.php?nid=783&lid=CZ&oid=42240>>.

5. Kvantitativní a kvalitativní souvislosti vybraných socioekonomických a demografických charakteristik a ukazatelů na úrovni obcí

Tyto kapitola byla věnována pozornost sledování interakce a vývoje mezi socioekonomickými a demografickými ukazateli v absolutním a relativním vyjádření na úrovni obcí s rozšířenou působností a samostatných obcí v časové řadě 2001 – 2008.

5.1. Socioekonomické a demografické charakteristiky a ukazatele – kvantitativní analýza v časové řadě

V této analýze byla věnována pozornost zachycení vývojových trendů v obcích Jihočeského kraje a bližší specifikaci extrémních hodnot dvou spolu souvisejících skupin ukazatelů.

5.1.1. Socioekonomické proměnné

Příjmy obce

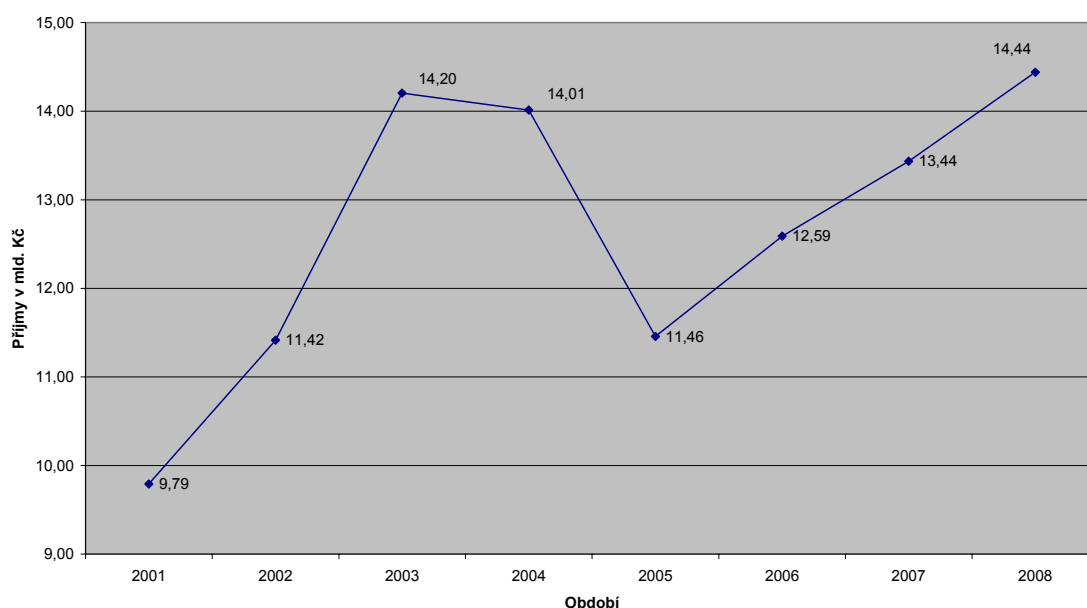
Tato složka vyjadřuje potenciál samostatného rozvoje obcí. Ve sledovaném období docházelo v podstatě k lineárnímu nárůstu příjmů obcí v Jihočeském kraji, v souvislosti s tím docházelo k přesunu jednotlivých obcí do různých shluků. Výjimkou bylo období v letech 2003 – 2005, kdy došlo k poklesu.

V roce 2001 se příjmy na tisíc obyvatel pohybovaly v intervalu 3,525 – 75,968 milionu Kč. V absolutním vyjádření byla výše příjmů za stejné období v rozmezí od 139 tisíc Kč do 1 662 milionu Kč. Při srovnání příjmů na tisíc obyvatel jednotlivých obcí nebyl zjištěn významný extrém, který by vybočoval z rovnoměrně rostoucího intervalu. Průměrná hodnota relativních příjmů byla 10,636 milionu Kč.

Nejnižší příjmy na tisíc obyvatel v roce 2001 zaznamenala obec Hradce (40 obyvatel) v okrese České Budějovice. Jednalo se konkrétně o objem finančních prostředků ve výši 3,525 milionu Kč. V absolutním vyjádření příjmů obce však dochází ke změně pozice, jako obec s nejnižšími příjmy byla označena obec Závraty (139 tisíc Kč) se 34 obyvateli. Hradce byli však se svými 141 tisíci Kč hned na druhé pozici.

Naopak jako obec s nejvyššími příjmy byla v roce 2001 zjištěna obec Oslov (285 obyvatel) s objemem příjmů ve výši 75,968 milionu Kč. V absolutním vyjádření došlo opět ke změně a na první pozici bylo zjištěno krajské město České Budějovice (1 662 milionu Kč) s 97 573 obyvateli a na druhém místě město Tábor s příjmy ve výši 966,628 milionu Kč (36 583 obyvatel).

Graf č. 1: Celkové konsolidované příjmy obcí Jihočeského kraje v letech 2001 – 2008 v mld. Kč

Pramen: Data projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet, graf vlastní tvorba

Za sledované období došlo ke změnám na těchto krajních pozicích. Nejnižší příjmy na tisíc obyvatel byly zaznamenány u obce Vidov (8,807 milionu Kč), která v tomto roce měla 414 obyvatel. V absolutním vyjádření této proměnné dochází opět ke změně pozic, kdy na posledním místě zůstala opět obec Závraty s příjmy ve výši 436 tisíc Kč a 40 obyvateli. Obec Vidov se pohybuje přibližně uprostřed z celkových 622 obcí s příjmy ve výši 3,646 milionu Kč.

V opačném případě se obcí s nejvyššími příjmy na tisíc obyvatel stala obec Kvilda s celkovým objemem 110,74 milionu Kč (170 obyvatel). V absolutním vyjádření si první pozici udrželo opět krajské město České Budějovice (2228,8 milionu, 95 071 obyvatel), ke změně však došlo na druhé pozici, kdy se před město Tábor dostalo město Písek s celkovými příjmy ve výši 1078 milionu Kč a s počtem obyvatel 29 898.

V roce 2008 byly tedy zachyceny relativní příjmy obcí v intervalu 8,807 a 110,74 milionu Kč. U absolutních příjmů byly zaznamenány hodnoty od 436 tisíc do 2228,8 milionu Kč. V obou letech však převažovaly v celkovém rozložení obce s nižšími příjmy. Došlo však k nárůstu relativních příjmů téměř o 100 % na 19,55 milionu Kč.

Výdaje obce

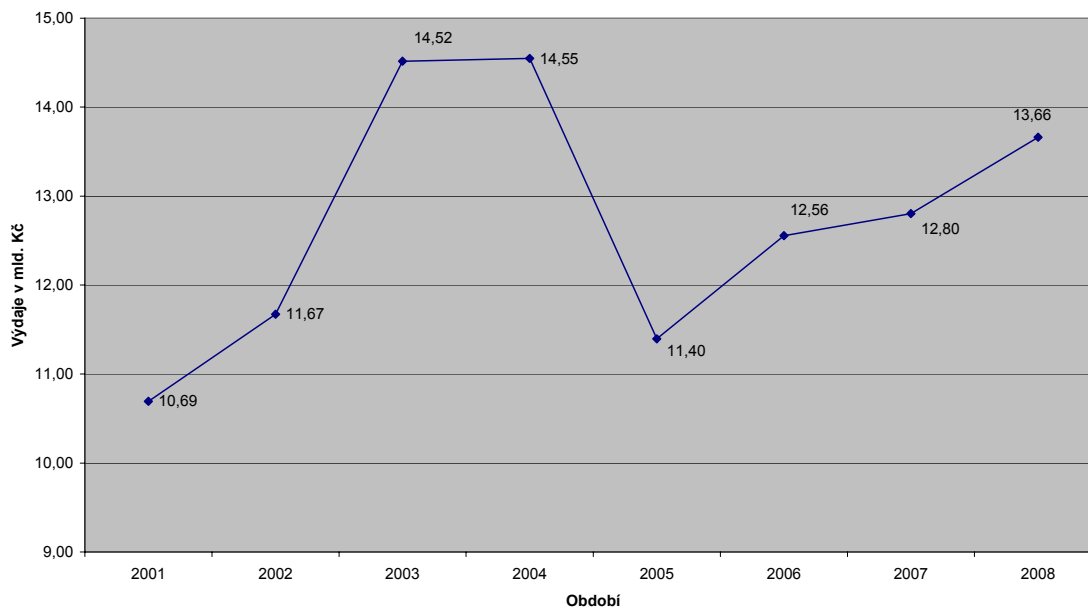
„Při analýze výdajů obcí ČR na první pohled upoutá jejich struktura. Jestliže poměr běžných a kapitálových výdajů obcí v roce 1994 činil 60 : 40, v roce 2003 a 2004 to bylo již přibližně 70 : 30. Tato změna byla dána dynamikou obou druhů výdajů ve sledovaném období. Růst běžných výdajů souvisí nejen s růstem cen služeb, mezd, surovin a energií, ale také s rostoucím rozsahem úkolů, které stát obcím ukládá. Ukazuje se také, že ve sledovaném období došlo k výraznému poklesu podílu výdajů na nákup zboží a služeb a k nárůstu podílu neinvestičních transferů příspěvkovým organizacím na běžných výdajích.“ (Jílek, 2008, str. 81)

Celkový úhrn výdajů přibližně odpovídal objemu celkových příjmů v rámci kraje. Toto zjištění bylo také patrné při porovnání grafů vývoje konsolidovaných příjmů a výdajů v časové řadě. Jednalo se o konsolidaci uvnitř účetní jednotky, kdy byly konsolidovány převody mezi rozpočtovými účty obce, protože nevyjadřovaly efektivní příjem nebo výdaj směrem ven nebo dovnitř účetní jednotky. U výdajů byl také zaznamenán pokles v letech 2003 – 2005. Za jednotlivé obce však tato ekvivalence zjištěna nebyla. U podstatné části obcí se hodnota těchto dvou složek lišila. Největší rozdíl při použití relativizovaných příjmů a výdajů na tisíc obyvatel byl v roce 2001 zaznamenán u obce Pěčnov, kde výdaje přesáhly příjmy o 57,8 milionu Kč, v roce 2008 činil rozdíl 59,2 milionu Kč u obce Radějovice. Opačný případ se prokázal u obce Oslov v roce 2001, kde příjmy byly vyšší o 24,6 milionu Kč. V roce 2008 se jednalo o obec Přední Vítov s hodnotou 30,4 milionu Kč.

U absolutních vyjádření těchto dvou ukazatelů se největší rozdíl vyskytl v roce 2001 u krajského města České Budějovice, kdy výdaje převýšily příjmy o 353,9 milionu Kč. Na tomto výsledku se podílely jak běžné tak kapitálové výdaje. Kladný rozdíl příjmů a výdajů prokázalo město Tábor s celkovým objemem 16,9 milionu Kč. V roce 2008 byla situace podobná, největší záporné saldo zaznamenalo opět krajské město České Budějovice, ale hodnota byla výrazně nižší, jednalo se jen o 39,9 milionu Kč.

Naopak s největším kladným saldem hospodařilo město Písek, konkrétně ve výši 184 milionu Kč.

Graf č. 2: Celkové konsolidované výdaje obcí Jihočeského kraje v letech 2001 – 2008 v mld. Kč

Pramen: Data projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet, graf vlastní tvorba

Při sledování samostatných výdajů bylo zjištěno, že v roce 2001 nejnižší hodnotu ukazatele výdaje na tisíc obyvatel 2,1 milionu Kč vykázala obec Žernovice (200 obyvatel). Naopak nejvyšší výdaje na tisíc obyvatel byly zaznamenány u obce Pěčnov (53 obyvatel) ve výši 87,4 milionu Kč. V absolutním vyjádření výdajů obce však dochází ke změně pozice. Jako obec s nejnižšími výdaji byla označena, stejně jako u příjmů, obec Závraty (102 tis. Kč). Krajské město České Budějovice vykázalo nejvyšší absolutní výdaje v hodnotě 2016,1 milionu Kč.

U této proměnné došlo také za sledované období ke změnám na krajních pozicích podobně jako u příjmů. Nejnižší výdaje na tisíc obyvatel byly zaznamenány u obce Závraty (4,2 milionu Kč), která v tomto roce měla 40 obyvatel. V absolutním vyjádření této proměnné zůstala na poslední pozici opět obec Závraty s výdaji ve výši 168,6 tisíc Kč.

V opačném případě se obcí s nejvyššími příjmy na tisíc obyvatel stala obec Zbytiny s celkovým objemem 107,17 milionu Kč (303 obyvatel). V absolutním vyjádření na první pozici také nedošlo ke změně. Krajské město České Budějovice (95 071 obyvatel) dosáhlo výdajů v celkové výši 2268,7 milionu Kč.

U průměrných relativních výdajů došlo mezi obdobími také k významnému nárůstu z hodnoty 11,32 milionu Kč v roce 2001 na hodnotu 18,59 milionu Kč v roce 2008.

Volná pracovní místa

„ČSÚ má možnost datům získaným z MPSV přidat charakteristiky zaměstnavatele z Registru ekonomických subjektů. A tak je možno data členit nejen podle charakteristik volných míst, např. klasifikace zaměstnání (KZAM), vzdělání, ale i atributů podniků, které volná místa nabízejí, např. dle místa pracoviště, velikosti zpravodajské jednotky a odvětví ekonomické činnosti.

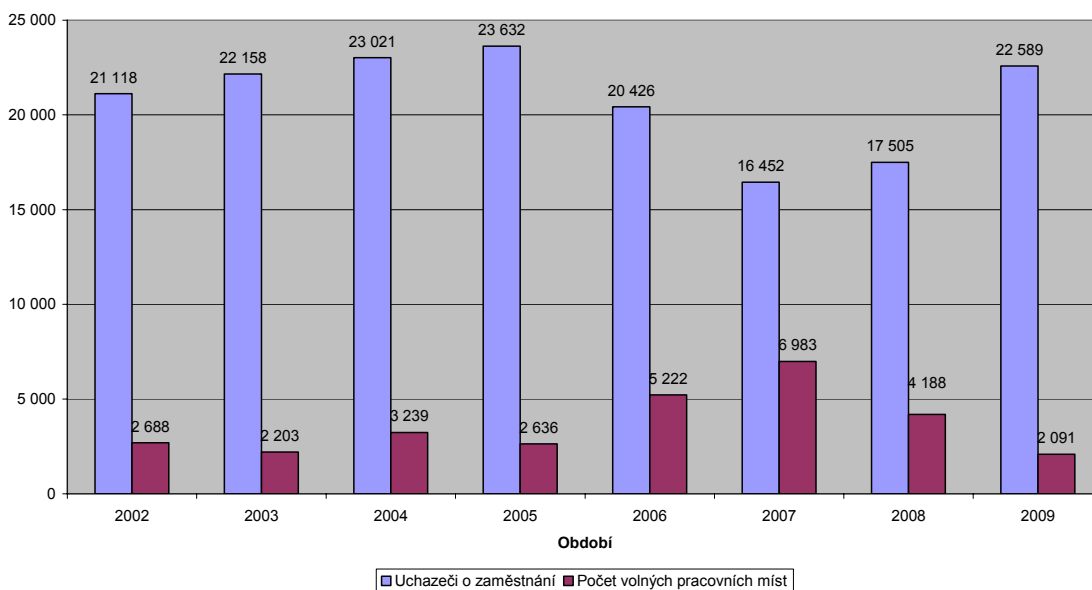
Z hlediska převažující ekonomické činnosti poptávajících firem je největší zájem o pracovní sílu v odvětvích: K - činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti, G - obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost a D – zpracovatelský průmysl. Z hlediska profesní struktury jsou nejvyhledávanější především profese ve třídách 9 a 7 KZAM - kvalifikovaní i pomocní dělníci, kvalifikovaní výrobci a zpracovatelé.

Na jedné straně to signalizuje skutečný nedostatek kvalifikovaných dělnických profesí na trhu práce, který je způsoben do jisté míry nižší společenskou prestiží těchto povolání, v důsledku čehož klesá počet zájemců o studium na odborných učilištích, a do jisté míry neochotou přijmout nekvalifikovanou, a tudíž i hůře placenou práci. Na druhé straně je nutné si uvědomit, že kandidáty na vysoce kvalifikované a manažerské pozice (i přes oznamovací povinnost) hledají firmy jinak než prostřednictvím úřadů práce, a nabídka těchto míst může být proto poněkud zkreslena. Nepatrná je nabídka volných míst u příslušníků armády, kde je specifickým způsobem poptávky po pracovních místech především nábor prostřednictvím krajských vojenských velitelství.“¹³

V oblasti sledování vývoje počtu volných pracovních míst byl zjištěn také dopad ekonomické recese, kdy pokles počtu uchazečů o zaměstnání doprovázený rostoucím počtem volných pracovních míst v letech 2006 a 2007 vystřídal zcela opačný trend. Pro ilustraci následujícího vývoje zde byl uveden také rok 2009, přestože nebyl cílem sledovaného období. V posledních třech letech byl pokles volných pracovních míst poměrně značný a stejný trend pokračoval také na začátku roku 2010.

¹³ *Ročenka statistiky trhu práce* [online]. 2009 [cit. 2010-03-18]. Dostupné in ČSÚ. <<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/3111-09-2009>>.

Graf č. 3: Uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa v Jihočeském kraji v letech 2002 – 2009

Pramen: Data ČSÚ, graf vlastní tvorba

V roce 2001 byla zjištěna u volných pracovních míst na tisíc obyvatel průměrná hodnota 3,1. Vyšší hodnotu zaznamenala pouze méně než jedna třetina obcí.

V oblastním pozorování v roce 2001 v relativním i absolutním vyjádření nebylo žádné volné místo celkem u 428 obcí, což znamenalo poměrně vysoké číslo. Na druhou stranu nejvíce volných pracovních míst na tisíc obyvatel bylo zaznamenáno v obci Bujanov (576 obyvatel), konkrétně 149,9. V absolutním ukazateli se nepotvrdilo očekávání první pozice krajského města České Budějovice, které evidovalo celkem 245 volných pracovních míst a bylo předstiženo městem Tábor s celkovým počtem 330 volných pracovních míst. Na tomto stavu se podílela také nižší míra nezaměstnanosti v Českých Budějovicích (4,7 %) než v Táboře (5,6 %).

Ve srovnání s rokem 2001 došlo v roce 2008 k nárůstu průměrné hodnoty volných pracovních míst na tisíc obyvatel na 4,3, přičemž nad průměrem se pohybovala opět méně než jedna třetina obcí. V roce 2008 došlo k mírnému poklesu počtu obcí s nulovým počtem volných pracovních míst na 370. Tato skupina byla tvořena především menšími obcemi. Z pohledu nejvyšších hodnot v relativním vyjádření ukazatele došlo ke změně oproti předchozímu období a jako obec s nejvyšším počtem volných pracovních míst byly Chelčice (97,6), které posunuly obec Bujanov na druhé

místo (91,7). Obec Chelčice má však výrazně nižší počet obyvatel (420) než Bujanov (567).

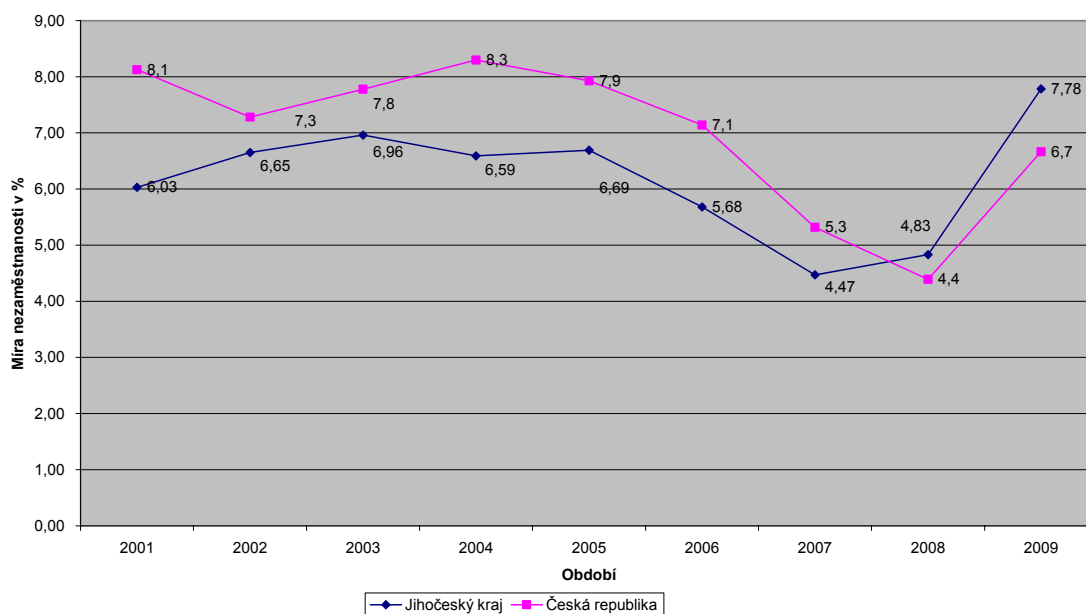
Při absolutním vyjádření této proměnné došlo k výraznější změně pořadí obcí (měst) s nejvyšším počtem volných pracovních míst. Na první pozici se dostalo krajské město České Budějovice (892) následované městy Strakonice (437), Písek (231), Vodňany (182), Tábor (175).

Míra nezaměstnanosti

Téměř v celém sledovaném období dosahovala míra nezaměstnanosti Jihočeského kraje celkově nižších hodnot ve srovnání s hodnotami v České republice. Významně vyšší hodnota byla dosažena v roce 2004 (5,7 %), od tohoto roku však hodnota ukazatele klesala, což bylo také částečně způsobeno změnou metodiky, kdy se do pracovní síly začínali započítávat také cizinci, kteří se stali nezanedbatelnou součástí nabídky pracovní síly. Počty cizinců v Jihočeském kraji v tomto období vykazovaly rostoucí trend. V současné době dochází spíše k útlumu z důvodu celosvětové krize, kdy je nabídka a poptávka práce značně omezena a Česká republika přestává být pro cizince atraktivní a směřují spíše na západ Evropy.

Rok 2008 byl v tomto ohledu přelomový. V roce 2009 došlo k prudkému nárůstu nezaměstnanosti na 6,7 % v rámci celé České republiky. V Jihočeském kraji se klesající trend změnil již o rok dříve, kdy v roce 2008 dosáhla nezaměstnanost hodnoty 4,83 % a o rok později to bylo již 7,78 %. V roce 2010 je očekávaná situace ještě horší.

Graf č. 4: Míra nezaměstnanosti v % v letech 2001 – 2009

Pramen: Data ČSÚ, graf vlastní tvorba

Při zkoumání míry nezaměstnanosti v Jihočeském kraji na nižší úrovni samosprávných celků, konkrétně na úrovni obcí, byla v roce 2001 nulová míra nezaměstnanosti zjištěna celkem u 21 obcí, ale pouze jedna z těchto obcí vytvořila nová volná pracovní místa. Jednalo se o obec Dolní Hrachovice, která měla v tomto roce 146 obyvatel. Na druhé straně obec s nejvyšší hodnotou tohoto ukazatele byla jen jedna. Zde se jednalo o obec Pohorská Ves, kde nezaměstnanost dosáhla hodnoty 42,5 %. Tato obec měla v roce 2001 327 obyvatel, míra nezaměstnanosti zde byla tedy velice významná.

V roce 2008 došlo k mírnému nárůstu počtu obcí s nulovou nezaměstnaností na celkový počet 25. V závislosti na volných pracovních místech zde byla vyzdvižena obec Záblatí, kde bylo zjištěno v přepočtu 12,3 pracovních míst na tisíc obyvatel. V žádné z ostatních obcí v tomto celku volné pracovní místo k dispozici nebylo. V oblasti extrémně vysoké hodnoty ukazatele zaujímala první pozici obec Heřmaněč s hodnotou 27 % s 94 obyvateli, obec Pohorská Ves se posunula na druhé místo s hodnotou 23,3 %.

Nové byty

„Vývoj bytové výstavby z dlouhodobého pohledu prošel řadou změn. Po roce 1989 dochází k výraznému útlumu výstavby nových bytů, přičemž se tento proces zastavil ve druhé polovině devadesátých let, kdy se začíná rozvíjet trh s pozemky a projevuje se působení nových finančních produktů (hypotéky, stavební spoření). Potřeby trhu také ovlivňují dynamický rozvoj stavebnictví a ve druhé polovině devadesátých let tak dochází k ožívání bytové výstavby. V dynamice rozvoje výstavby bytů však existují významné regionální rozdíly a také se mnohem více začíná projevat tzv. suburbanizační proces, který se vyznačuje zvýšenou bytovou výstavbou v zázemí zejména velkých měst.“¹⁴

Ve sledovaném období se neprojevovaly žádné významné trendy v této oblasti. Mírně rostoucí trend byl zjištěn pouze u ukazatele rozestavěné byty, kdy v roce 2008 došlo k nárůstu o 4 645 bytů za rok ve srovnání s rokem 2001. Nárůst byl také částečně ovlivněn stěhováním z měst do jejich zázemí. U zbylých dvou ukazatelů (dokončené

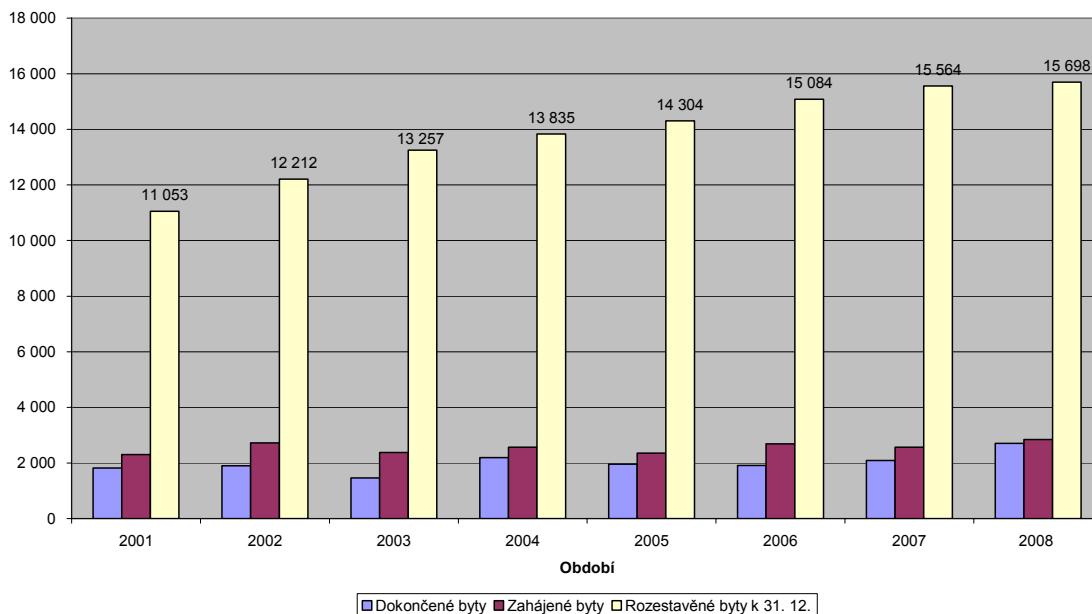
¹⁴ *Vývoj bytové výstavby v Jihočeském kraji v letech 1998 - 2007* [online]. 2008-10-31 [cit. 2010-03-14].

Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj.

<[http://www.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/E1003ED56D/\\$File/13-313808.pdf](http://www.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/E1003ED56D/$File/13-313808.pdf)>.

byty a zahájené byty) k žádným významným změnám nedošlo při meziročních srovnáních.

Graf č. 5: Bytová výstavba v Jihočeském kraji v letech 2001 – 2008

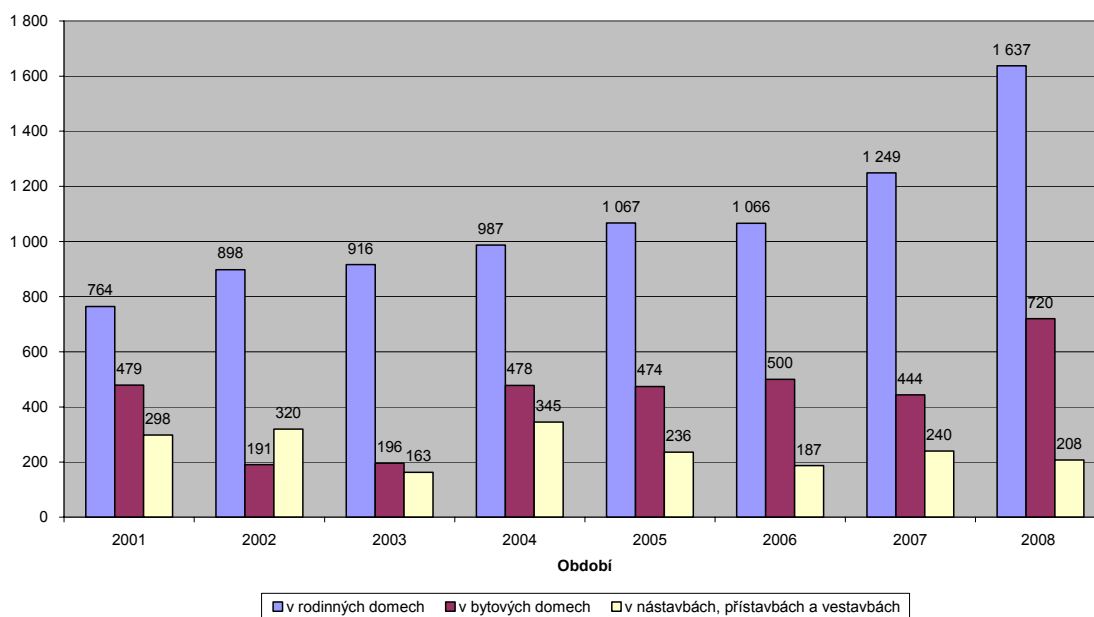
Pramen: Data ČSÚ, graf vlastní tvorba

Výše zmíněné stěhování z měst také ovlivnilo formu bytové výstavby, kdy převážnou část nových bytových jednotek tvořily nové rodinné domy. Zde docházelo v celém sledovaném období k meziročním nárůstům, přičemž největší nárůst byl zaznamenán v roce 2008, jednalo se o meziroční přírůstek 388 bytových jednotek.

Ukazatel bytových jednotek v bytových domech nevykazoval žádný určitý směr. Převažoval zde spíše trend klesající na jednotlivých úsecích časové řady. Následoval vždy po výraznějším nárůstu mezi dvěma obdobími. K významnějšímu nárůstu došlo v posledních dvou sledovaných letech, kdy při meziročním srovnání byl zjištěn rozdíl 276 bytových jednotek.

Poslední ukazatel (dokončené bytové jednotky v nástavbách, přístavbách a vestavbách) byl nejméně obvyklou formou. Jen v roce 2002 zaujal pozici druhé nejčastější formy před bytovými domy s hodnotou 320 bytových jednotek.

Graf č. 6: Forma a umístění dokončených bytů v Jihočeském kraji v letech 2001 – 2008

Pramen: Data ČSÚ, graf vlastní tvorba

Při sledování relativní proměnné nové byty na tisíc obyvatel většina obcí Jihočeského kraje dosahovala hodnoty do 1,4 bytu na tisíc obyvatel, což signalizovalo, že bytová výstavba příliš intenzivní v roce 2001 nebyla. Nejvyšší hodnoty zaznamenaly obce Haškovcova Lhota (28,2) a Jivno (25,9) s počty obyvatel 83 a 172.

Z pohledu absolutní bytové výstavby docházelo v největší výstavbě v krajském městě České Budějovice a městě Tábor, konkrétně 348 a 234 nových bytových jednotek. Toto bylo patrně způsobeno počtem obyvatel v těchto sídlech.

V roce 2008 došlo ke zlepšení situace, kdy byl zaznamenán pokles počtu obcí s nulovou výstavbou z 376 na 289 ve srovnání s rokem 2001. Nejvyšší relativní bytová výstavba byla zjištěna v obci Lipno nad Vltavou, jejíž hodnota činila 128,4 nových bytových jednotek na tisíc obyvatel. Ve sledovaném období v této obci bylo hlášeno k trvalému pobytu 584 obyvatel.

Pořadí obcí ve srovnání s rokem 2001 u absolutního ukazatele nových bytů zaznamenalo změny na druhém a třetím místě z hlediska intenzity, kdy město Tábor (153 nových bytových jednotek) nahradilo město Písek s celkovým počtem nových bytů 187. Na prvním místě zůstalo město České Budějovice.

5.1.2. Demografické proměnné

Na tento oddíl byla kladena větší podrobnost zpracování, jelikož přistěhovalí či vystěhovalí z a do obcí, se podílejí na příjmech a s tím souvisejících výdajích obce svými daněmi, poplatky atd., přičemž podíl těchto složek není zanedbatelný. Byla zde tedy provedena charakteristika migračních ukazatelů obcí Jihočeského kraje na dvou úrovních, tj. obce s rozšířenou působností a obce.

Ukazatele na úrovni obcí s rozšířenou působností

Celkově v Jihočeském kraji docházelo ve sledovaném období let 2001 – 2008 v migraci k ustálenému růstovému trendu, který dosáhl svého vrcholu v roce 2007 a následující rok došlo k mírnému poklesu u přistěhovalých, razantnější pokles byl zaznamenán ve stejném roce u vystěhovalých o více než třetinu ve srovnání s předchozím rokem.

Tabulka č. 1: Přistěhovalí a vystěhovalí v Jihočeském kraji v letech 2001 - 2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Přistěhovalí	12721	13845	12890	13249	14332	14727	19164	18875
Vystěhovalí	12251	13686	12777	13014	14354	14627	25937	16639

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

Nejvíce se na těchto hodnotách podílely ORP České Budějovice a Tábor. Tyto ORP měly také nejvíce obyvatel. Nejmenší podíl nebylo možné přesně stanovit, jelikož v průběhu let se pozice malých ORP měnily.

Tabulka č. 2: Migrační obrat a saldo v Jihočeském kraji v letech 2001 - 2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Obrat	24972	27531	25667	26263	28686	29354	45101	35514
Saldo	470	159	113	235	-22	100	-6773	2236

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

Jelikož migrační obrat vychází z předchozích ukazatelů, byl také zde zaznamenán rostoucí trend s vrcholem v roce 2007 s hodnotou 45 101 migrujících obyvatel.

Migrační saldo za ORP žádný ustálený trend nezaznamenalo, ale výrazná změna v roce 2007 dokazuje, že migrace se neprojevila jen v rámci kraje, ale také za hranice kraje. Středem zájmu při výběru nové potenciální destinace bylo Hl. město Praha,

kam se např. z Českých Budějovic odstěhovalo 1225 obyvatel za sledované období. Naopak ve druhém směru z Prahy do Českých Budějovic se přistěhovalo za stejné období pouze 701 obyvatel.

Významný výkyv v roce 2007 byl také částečně způsobený nedostatkem pracovních pozic z důvodu ekonomického útlumu.

Tabulka č. 3: Hrubá a čistá míra migrace v ‰ v Jihočeském kraji v letech 2001 - 2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Hrubá míra migrace	19,98	22,05	20,54	21,00	22,93	23,39	35,81	28,05
Čistá míra migrace	0,74	0,84	0,65	0,88	0,76	1,22	5,71	2,07
Podíl v ‰	3,70	3,82	3,19	4,17	3,31	5,23	15,94	7,37

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

U hrubé ani u čisté míry migrace se v tomto období nemohlo hovořit o ustáleném trendu. Byly zde použity hodnoty přistěhovalých a vystěhovalých, které opět zachycovaly migraci i za hranice kraje. Ukazatele vykazovaly rozkolísané hodnoty, mírný náznak rostoucího trendu byl zachycen pouze v letech 2005 – 2007 s hodnotami 35,81 ‰ u hrubé míry migrace a 5,71 ‰ u čisté míry migrace, což bylo způsobeno masivním nárůstem obratu a salda u téměř všech ORP, rok 2008 však znamenal opět výrazný propad u obou ukazatelů.

Pro odstranění závislosti čisté míry migrace a migračního obratu, byl použit ještě podíl čisté míry migrace na hrubé míře migrace a také v tomto směru byla nejvyšší hodnota vykázána v roce 2007, kdy se čistá míra migrace podílela na hrubé míře migrace 15,94 ‰.

Ukazatele na úrovni obcí

Výše uvedené ukazatele ORP vycházely z hodnot za jednotlivé obce, které pod ně spadaly. Hodnoty ukazatelů pro úroveň obcí by tedy vyšly shodně.

Sídla s nejvyšším obratem reprezentovaly dle očekávání především okresní města. Výjimkou zde bylo město Kaplice, které se svými hodnotami v letech 2001, 2007 a 2008 dostalo před okresní město Prachatice.

Tabulka č. 4: Nejvyšší migrační obraty u obcí v Jihočeském kraji v letech 2001 – 2008

Okresní město	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
České Budějovice	3171	3595	3465	3497	3699	3877	6775	4839
Tábor	1350	1349	1183	1139	1404	1417	2132	1632
Strakonice	710	761	648	734	766	875	1342	1207
Písek	708	851	807	762	820	796	1339	1205
Jindřichův Hradec	792	956	795	800	796	899	1191	1171
Český Krumlov	454	570	568	568	666	643	948	674
Prachatice	412	362	350	439	472	457	603	444
Celkem	7597	8444	7816	7939	8623	8964	14330	11172

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

Tabulka č. 5: Podíl migračního obratu okresních měst na celkovém migračním obratu v Jihočeském kraji v letech 2001 – 2008

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Podíl v %	30,42	30,67	30,45	30,23	30,06	30,54	31,77	31,46

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

Obyvatelé okresních měst tvořili ve sledovaném období poměrně velký podíl na celkovém počtu obyvatel Jihočeského kraje. To mělo za následek, že nejintenzivnější migrace probíhala právě v těchto sídlech, potažmo v jejich zázemích. Migrační obrat těchto sídel tvořil téměř jednu třetinu celkového migračního obratu Jihočeského kraje, přičemž nejvyšší podíl se také projevil v roce 2007 a jeho hodnota činila 37,77 %.

U relativního ukazatele přistěhovalí na tisíc obyvatel byly v roce 2001 zaznamenány nulové hodnoty celkem jen u 85 obcí. V roce 2008 došlo ještě k poklesu počtu těchto obcí na 50. Stejně hodnoty byly zaznamenány také u absolutního ukazatele přistěhovalí. S nejvyšší hodnotou relativního ukazatele 119 v roce 2001 byla zjištěna obec Budislav (448 obyvatel). V roce 2008 došlo ke změně a první místo obsadila obec Lažany (75 obyvatel k 1.1.) se značným odskokem. To bylo způsobeno hlavně přistěhováním se 218 cizinců.

5.2. Socioekonomické a demografické charakteristiky a ukazatele – kvalitativní analýza

Tato část byla zaměřena na specifikaci významnosti jednotlivých proměnných a jejich vzájemných vazeb za použití shlukové analýzy. Byla zde charakterizována úroveň rovnoměrného rozložení příjmů obcí Jihočeského kraje vyjádřením hodnot Giniho koeficientu.

5.2.1. Shluková analýza

V této oblasti byla věnována pozornost rozdělení a specifikaci kompletního vzorku obcí Jihočeského kraje. Vzorek zahrnoval 622 z celkových 623 obcí. Byla zde vyloučena oblast vojenského prostoru Boletice, která nebyla charakterizována všemi zvolenými proměnnými.

Analýza byla prováděna v letech 2001 a 2008. Pro zkoumanou proměnnou přistěhovalí bylo vytvořeno v jednotlivých obdobích celkem 5 shluků, které byly ovlivňovány proměnnými na hladině významnosti nižší než 0,05. Z celkového počtu sedmi proměnných (příjmy obce na 1000 obyvatel, výdaje obce na 1000 obyvatel, volná pracovní místa na 1000 obyvatel, míra nezaměstnanosti v %, nové byty na 1000 obyvatel, přistěhovalí na 1000 obyvatel, vystěhovalí na 1000 obyvatel), které byly relativně převedeny pro jednotné srovnání, prošly přes korelační matici v roce 2001 celkem 3 proměnné (příjmy na 1000 obyvatel, výdaje na 1000 obyvatel, volná pracovní místa na 1000 obyvatel) a v roce 2008 celkem 4 proměnné (příjmy na 1000 obyvatel, výdaje na 1000 obyvatel, volná pracovní místa na 1000 obyvatel, míra nezaměstnanosti v %). Tyto charakteristiky byly vybrány pro analýzu příčin a disparit pro zkoumanou oblast migračního ukazatele celkového počtu přistěhovalých do obcí na 1000 obyvatel. Pro zachování srovnatelnosti byly ve výsledku zahrnuty pro obě období pouze proměnné, které významně ovlivnily přistěhovalé v roce 2001, přestože v roce 2008 se zvýšila významnost míry nezaměstnanosti.

Tabulka č. 6: Korelační matice vybraných proměnných v roce 2001

	Příjmy obce na 1000 obyvatel v tisících	Výdaje obce na 1000 obyvatel v tisících	Volná pracovní místa na 1000 obyvatel	Míra nezaměstnanosti v %	Nové byty na 1000 obyvatel	Přistěhovalí na 1000 obyvatel	Vystěhovalí na 1000 obyvatel
Příjmy na 1000 obyvatel v tisících	1,00	0,82	0,06	0,05	0,08	0,05	0,11
Výdaje na 1000 obyvatel v tisících	0,82	1,00	0,02	0,03	0,08	0,03	0,08
Volná místa na 1000 obyvatel	0,06	0,02	1,00	0,10	-0,03	0,02	0,11
Míra nezaměstnanosti v %	0,05	0,03	0,10	1,00	-0,12	0,08	0,15
Nové byty na 1000 obyvatel	0,08	0,08	-0,03	-0,12	1,00	0,16	-0,06
Přistěhovalí na 1000 obyvatel	0,05	0,03	0,02	0,08	0,16	1,00	0,11
Vystěhovalí na 1000 obyvatel	0,11	0,08	0,11	0,15	-0,06	0,11	1,00

Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet; Označ. korelace jsou významné na hlad. $p < 0,05$, $N=622$

V roce 2001 byla zjištěna nejintenzivnější vzájemná vazba u proměnných výdaje obce na 1000 obyvatel a volná pracovní místa, které byly ovlivněny čtyřmi z šesti proměnných.

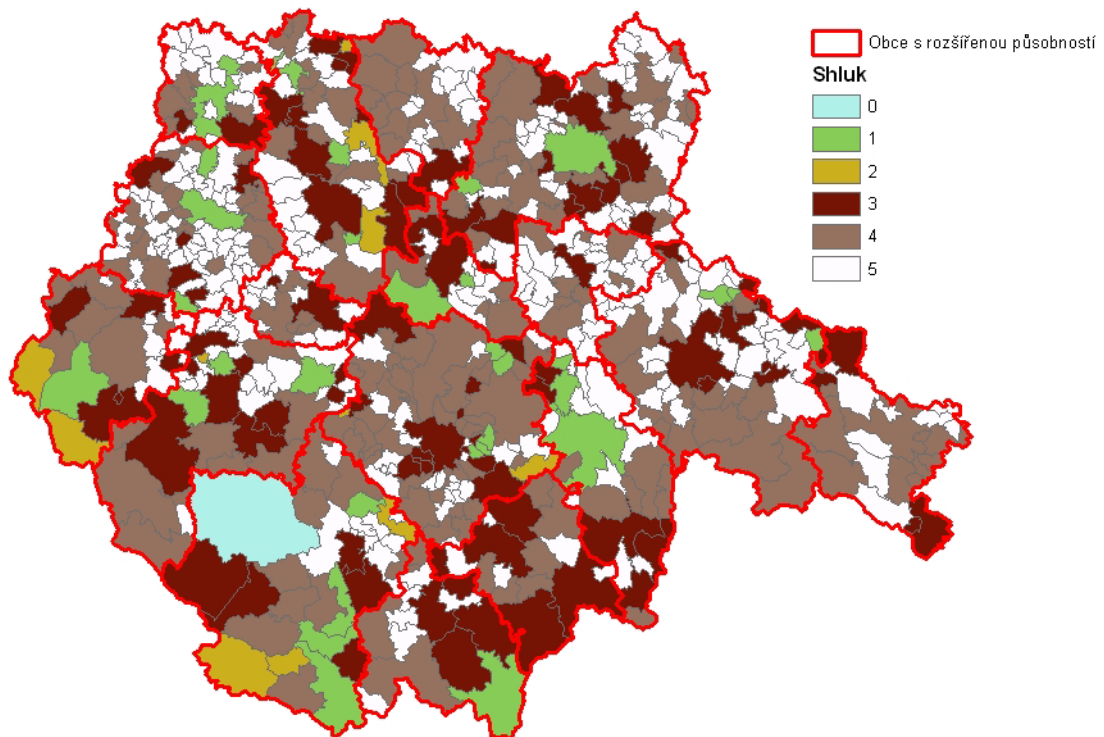
Tabulka č. 7: Korelační matice vybraných proměnných v roce 2008

	Příjmy obce na 1000 obyvatel v tisících	Výdaje obce na 1000 obyvatel v tisících	Volná pracovní místa na 1000 obyvatel	Míra nezaměstnanosti v %	Nové byty na 1000 obyvatel	Přistěhovalí na 1000 obyvatel	Vystěhovalí na 1000 obyvatel
Příjmy na 1000 obyvatel v tisících	1,00	0,85	0,02	0,01	0,16	0,00	-0,03
Výdaje na 1000 obyvatel v tisících	0,85	1,00	0,02	0,02	0,17	0,00	-0,03
Volná místa na 1000 obyvatel	0,02	0,02	1,00	0,02	0,05	0,02	0,02
Míra nezaměstnanosti v %	0,01	0,02	0,02	1,00	-0,02	0,06	0,05
Nové byty na 1000 obyvatel	0,16	0,17	0,05	-0,02	1,00	0,12	0,00
Přistěhovalí na 1000 obyvatel	0,00	0,00	0,02	0,06	0,12	1,00	0,95
Vystěhovalí na 1000 obyvatel	-0,03	-0,03	0,02	0,05	0,00	0,95	1,00

Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet; Označ. korelace jsou významné na hlad. $p < 0,05$, $N=622$

V roce 2008 byla zjištěna nejintenzivnější vzájemná vazba u proměnných volná pracovní místa na 1000 obyvatel a míra nezaměstnanosti v %, které byly ovlivněny všemi proměnnými.

Obrázek č. 1: Shluky obcí Jihočeského kraje v roce 2001

Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní tvorba

Tabulka č. 8: Průměrné hodnoty ovlivňujících proměnných v roce 2001

	Shluk č. 1	Shluk č. 2	Shluk č. 3	Shluk č. 4	Shluk č. 5
Příjmy na 1000 obyvatel v tisících	22930,9	38788,6	16520,6	10341,6	6628,9
Výdaje na 1000 obyvatel v tisících	28985,5	45597,1	18791,3	11247,1	5888,4
Volná místa na 1000 obyvatel	2,7	3,2	4,6	2,7	3,0

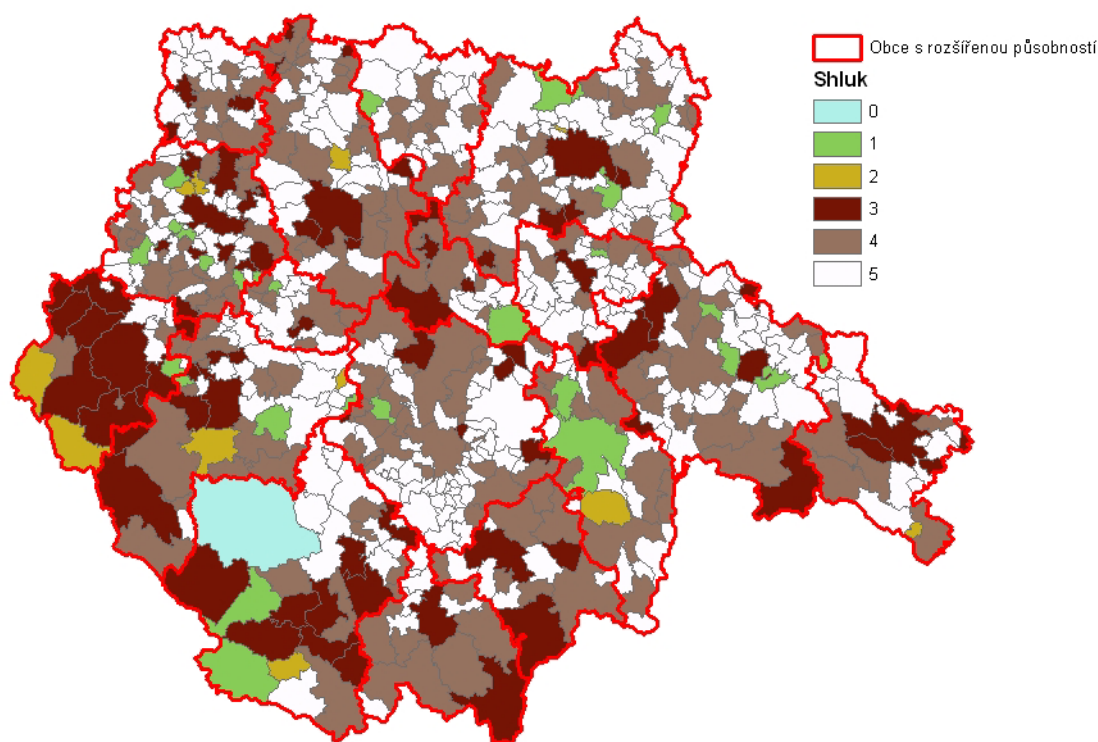
Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet

Tabulka č. 9: Shluky – počet obcí v roce 2001

	Shluk č. 1	Shluk č. 2	Shluk č. 3	Shluk č. 4	Shluk č. 5
Počet obcí	32	12	90	187	301

Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet

Obrázek č. 2: Shluky obcí Jihočeského kraje v roce 2008

Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní tvorba

Tabulka č. 10: Průměrné hodnoty ovlivňujících proměnných v roce 2008

	Shluk č. 1	Shluk č. 2	Shluk č. 3	Shluk č. 4	Shluk č. 5
Příjmy na 1000 obyvatel v tisících	40120,0	79826,7	28406,0	19994,1	13381,9
Výdaje na 1000 obyvatel v tisících	49647,0	88365,0	30452,2	18507,1	10735,2
Volná místa na 1000 obyvatel	4,0	3,1	5,1	5,2	3,7

Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet

Tabulka č. 11: Shluky – počet obcí v roce 2008

	Shluk č. 1	Shluk č. 2	Shluk č. 3	Shluk č. 4	Shluk č. 5
Počet obcí	29	11	120	173	330

Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet

V roce 2001 i 2008 bylo nejvíce obcí zastoupeno ve shluku číslo 5, který vyjadřoval celkově nejnižší hodnoty proměnných (příjmy a výdaje na 1000 obyvatel). V roce 2001 zde bylo 301 a v roce 2008 330 obcí, což znamená mírný nárůst a přesun části obcí ze shluků s vyššími příjmy a výdaji. Proměnná volná pracovní místa v tomto případě neměla značný význam, jelikož mohlo docházet k určitému zkreslení z hlediska vypovídací schopnosti této proměnné. Příjmy na 1000 obyvatel v tomto shluku dosahovaly hodnot od 3,525 (obec Hradce) do 11,455 (obec Čejkovice) milionu v roce

2001, v roce 2008 zde byly zjištěny hodnoty v intervalu 8,807 (obec Vidov) a 20,749 (obec Přísečná) milionu. Výdaje na 1000 obyvatel se v tomto shluku pohybovaly v rozmezí 2,120 (obec Žemovice) a 10,247 (obec Dolní Hrachovice), v roce 2008 4,215 (obec Závraty) a 16,822 milionu (obec Žernovice).

Naopak nejméně početným shlukem byl označen shluk číslo 2, který v roce 2001 zahrnoval 12 obcí a v roce 2008 11 obcí, došlo tedy k zanedbatelné změně, ale struktura zastoupených obcí se v tomto shluku změnila. V obou obdobích zde zůstaly pouze obce Kvilda, Lipno nad Vltavou a Strážný. Tento shluk byl charakterizován nejvyššími příjmy a výdaji na 1000 obyvatel v Jihočeském kraji. Příjmy na 1000 obyvatel v tomto shluku dosahovaly hodnot v rozmezí 26,367 (obec Paseky) a 75,968 (obec Oslov) milionu. V roce 2008 zde byly zjištěny hodnoty v intervalu 45,552 (obec Županovice) a 110,740 (obec Kvilda). Proměnnou výdaje na 1000 obyvatel v roce 2001 představovaly hodnoty od 34,395 (obec Kvilda) do 87,358 (obec Pečnov) milionu. V roce 2008 zde byly určeny hodnoty od 67,233 (obec Olšovice) do 107,179 (obec Zbytiny) milionu.

Pro zkoumání disparit a příčin jednotlivých segmentů rozvojového potenciálu byl vybrán vzorek tří obcí (Kvilda, Dubné, Litvínovice). U obcí Dubné a Kvilda byla zjištěna změna pozice ve shluku, obec Litvínovice změnila příslušnost ke shluku. Každý z těchto objektů představoval určitá specifika. U obce Kvilda byly zjištěny nejvyšší příjmy na tisíc obyvatel v celém Jihočeském kraji, tato obec měla zároveň z výše uvedených obcí nejnižší počet obyvatel. Obec Dubné byla charakteristická počtem obyvatel, který se po celé zkoumané období pohyboval mírně nad jedním tisícem obyvatel. U obce Litvínovice došlo v rámci sledovaného období k významnému nárůstu počtu obyvatel (v roce 2001 1084, v roce 2008 1941).

5.2.2. Giniho koeficient

V předchozí kapitole bylo zjištěno, že příjmy jednotlivých obcí jsou nerovnoměrné. Tento fakt je ovlivněn více faktory. Mezi hlavní faktory bylo možné zařadit počet obyvatel v obci. Pro analýzu Giniho koeficientu byl tento faktor také odstraněn použitím přepočtených příjmů obce na jednoho obyvatele, kdy je zkrácení v podstatě nulové.

Analýza byla provedena na třech velikostních úrovních územních celků. Jednalo se o okresy, obce s rozšířenou působností a samostatné obce. Na nejnižší úrovni, tzn. na

úrovni samostatných obcí byla v roce 2001 zjištěna hodnota Giniho koeficientu ve výši 0,29 a v roce 2008 0,26, což vypovídalo o nerovnoměrné distribuci finančních prostředků jednotlivých obcí. Na druhou stranu byl zachycen pozitivní efekt, kdy v roce 2008 byly příjmy rozloženy rovnoměrněji než v roce 2001.

Na úrovni obcí s rozšířenou působností byly hodnoty koeficientu mnohem nižší, konkrétně 0,09 v roce 2001 a 0,08 v roce 2008. Zde byl také zachycen trend postupného zlepšování rovnoměrnosti v redistribuci finančních prostředků. Na této úrovni však byla patrná mnohem vyšší rovnoměrnost, než na úrovni obcí. Tyto vyšší územní samosprávné celky posloužily tedy k lepšímu rozprostření finančních prostředků v celém kraji.

Na okresní úrovni nedošlo při srovnání obou sledovaných období ke změně. V obou letech byla zjištěna hodnota koeficientu 0,05, což vypovídá o téměř dokonalém rozložení prostředků.

6. Identifikace příčin disparit na úrovni zkoumaných obcí

V této kapitole byla věnována pozornost analýze rozdílností obcí v Jihočeském kraji. Ve shlukové analýze bylo zjištěno, že právě příjmy a výdaje obcí se nejvíce podílely na vzájemné interakci s vývojem migrace. Obecní rozpočty byly u vybraných obcí zkoumány dle jednotlivých kapitol. Příjmy a výdaje na jednu stranu mohly ovlivnit rozhodování migrantů z důvodu, že obce s vysokými příjmy mohly tyto příjmy transformovat na vyšší výdaje a tím se i každá obec vyvíjela jinak, na druhou stranu migrující ovlivnili příjmy obcí, potažmo jejich výdaje, především výší daňových příjmů, které se odvíjely také v závislosti na změně počtu obyvatel v dané obci.

Byly zde použity jak absolutní ukazatele v časové řadě v období let 2001 – 2008 a také relativní ukazatele v letech 2001 a 2008 pro ilustraci vývojových trendů.

6.1. Dubné

Vývoj relativních ukazatelů byl významně ovlivněn počtem trvale žijících obyvatel v obci. V obci Dubné v roce 2001 bylo k trvalému pobytu přihlášeno 1 071 občanů a v roce 2008 to bylo již 1 293. Nárůst ale nebyl příliš výrazný, proto bylo možné zaznamenat rostoucí trend u všech relativních ukazatelů s dostatečnou a nezkreslenou vypovídací schopností.

Tabulka č. 12: Relativní socioekonomické a demografické ukazatele obce Dubné v letech 2001 a 2008

Relativní ukazatele	2001	2008
Příjmy na 1000 obyvatel v tisících	9345	17019
Výdaje na 1000 obyvatel v tisících	8605	14812
Volná pracovní místa na 1000 obyvatel	0,0	0,8
Míra nezaměstnanosti v %	2,4	4,2
Nové byty na 1000 obyvatel	5,4	13,1
Přistěhovalí na 1000 obyvatel	29,4	41,8
Vystěhovalí na 1000 obyvatel	7,0	20,1

Pramen: Data ČSÚ, Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet

Nejvyšší procentuální změna byla zaznamenána u ukazatele výdaje na tisíc obyvatel, kdy šlo o nárůst téměř 51 %, což představovalo pozitivní výhled pro obec. Na druhou stranu největší nárůst byl zaznamenán u míry nezaměstnanosti, kdy došlo k nárůstu z 2,4 % na 4,2 %.

Tabulka č. 13: Absolutní socioekonomické a demografické ukazatele obce Dubné v letech 2001 – 2008

Absolutní ukazatele	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Příjmy obce v tisících	10009	14722	19867	20411	20280	20175	20349	22006
Výdaje obce v tisících	9216	19871	23341	17617	14884	27095	17153	19152
Volná pracovní místa v obci	0							1
Míra nezaměstnanosti v %	2,4	2,3	3,0	2,3	4,0	4,2	3,5	4,2
Nové byty v obci	7	6	12	14	9	8	15	17
Přistěhovalí do obce	38	31	41	44	37	58	71	54
Vystěhovalí z obce	9	14	25	27	23	24	23	26

Pramen: Data ČSÚ, Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet

U absolutního vyjádření příjmů obce se potvrdil poměrně stabilní růstový trend s maximem v roce 2008 v hodnotě 22 milionů Kč. Výdaje obce ve sledovaném období nebyly charakterizovány žádným významným ustáleným trendem. To bylo způsobeno především zvýšenými kapitálovými výdaji, které se pravidelně neopakují každý rok.

Z pohledu migračních ukazatelů bylo patrné, že po celou dobu sledování obec zaznamenávala jen kladné saldo, přičemž nejvyšší hodnota byla zjištěna v roce 2007, kdy se do obce přistěhovalo o 48 občanů více než se vystěhovalo. Tento jev byl způsoben především intenzivní bytovou výstavbou. V tomto roce také vrcholila migrace v celém Jihočeském kraji.

Významné položky příjmů obce Dubné

Daňové příjmy

Daňové příjmy této obce se vyvíjely ve sledovaném období téměř lineárně. Nejvyšší hodnota činila v roce 2008 11 milionů Kč. Největší podíl na této částce měla daň z přidané hodnoty (3,7 milionu Kč), dále pak daň z příjmu právnických osob a daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti. Tyto příjmy však obec nemohla ovlivnit.

Daň z nemovitosti nezaznamenala žádné výrazné výkyvy, její hodnota se pohybovala v rozmezí 450 a 480 tisíc Kč.

Nedaňové příjmy

Další kapitolou byly nedaňové příjmy, kde byly významné hodnoty zjištěny u příjmů z vlastní činnosti a u příjmů z pronájmu majetku. Tyto položky byla obec schopna sama ovlivnit efektivním využíváním vlastního majetku. Příjmy z vlastní činnosti zaznamenaly nárůst v letech 2005 – 2008, kdy se na celkovém výsledku nejvíce

podílely příjmy z lesů částkami v jednotlivých letech 872, 574, 1 704 a 661 tisíc Kč. V letech 2005 a 2006 ještě zaujímaly významnou pozici poplatky za zřízení HUP v částkách 595 a 685 tisíc Kč.

Nejvyšší příjmy z pronájmu majetku zaznamenala obec v roce 2005, kdy se významně na tomto výsledku podílel příjem z pronájmu plynovodu. Celkově v celé časové řadě byly nejvyšší příjmy získány z pronájmu nebytových prostor.

Tabulka č. 14: Příjmy z pronájmu majetku obce Dubné v letech 2004 – 2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Vodovod	274	239	281	260	222
Rybníky	3	3	4	4	4
Kulturní dům	27	42	38	30	25
Byty	11	4	13	22	0
Nebytové prostory	453	457	456	460	468
Pozemky	12	38	39	24	34
Plynovod	0	1300	0	0	0
Celkem	779	2083	830	800	752

Pramen: Data Rozpočet obce Dubné, vlastní výpočet

Z dlouhodobého rozvoje představovaly největší přínos pro obce v Jihočeském kraji, resp. v České republice, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Jednalo se o jednorázové finanční prostředky, které byly určeny například na plynofikaci obcí atd.

Kapitálové příjmy

Obec Dubné získala nejvyšší příjmy v této části z prodeje pozemků, celkem 5,2 milionu Kč za období 2001 – 2008. Nejvýznamnější příjmy byly v letech 2002 (2,2 milionu Kč) a 2007 (2,3 milionu Kč). Jednalo se o prodej pozemků pro bytovou výstavbu.

V roce 2007 také obec obdržela příjem ve výši 900 tisíc Kč z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí. Jednalo se o prodej dvou objektů bydlení bezúplatně nabytých od státu (vojenské byty).

Přijaté transfery

U této rozpočtové kapitoly všeobecně nebylo možné hovořit o ustáleném vývoji, jelikož tyto příjmy jsou jednorázové a určeny na konkrétní účel. Maximální výše těchto transferů byla dosažena obcí v letech 2003 a 2004, konkrétně 11,3 a 11,5 milionu Kč. Majoritní podíl na této částce představovaly neinvestiční přijaté dotace od veřejných

rozpočtů územní úrovně – 10,7 milionu Kč v obou letech. Tato dotace byla určena převážně na mzdy a odvody pro Základní školu a Mateřskou školu Dubné. V následujících letech škola získávala prostředky na tento účel přímo od krajského úřadu, proto již nemohly být zaznamenány v obecním rozpočtu.

Významnou položkou investičních transferů byly v letech 2005 a 2006 investiční přijaté dotace ze státních fondů ve výši 2,2 a 4,6 milionu Kč za účelem investičních dotací ze Státního fondu životního prostředí na plynofikaci obce. V roce 2005 byla také získána limitní dotace na kanalizaci ve výši 696 tisíc Kč. Posledním významným transferem ve sledovaném období byla investiční přijatá dotace z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu od MFČR ve výši 4,3 milionu Kč za účelem výstavby chodníku spojujícího Dubné a Křenovice.

6.2. Kvilda

U obce Kvilda nedošlo ve sledovaném období u relativních ukazatelů ke zkruslení z důvodu téměř konstantního počtu trvale žijících obyvatel. Zde bylo tedy možno pozorovat reálné změny a trendy těchto ukazatelů. Tato obec byla pro podrobnější zkoumání vybrána z důvodu nejvyšších příjmů na tisíc obyvatel, které v roce 2008 činily 110,7 milionu Kč. Ve srovnání s rokem 2001 se tyto příjmy téměř ztrojnásobily. Podobný směr byl zaznamenán také u výdajů na tisíc obyvatel, které byly na příjmech obce značně závislé. Nárůst byl však nižší. Ve sledovaném období však došlo k výraznému poklesu míry nezaměstnanosti z 18 % na 2 %. Značný vývoj zaznamenala také bytová výstavba, kde došlo ke značné skokové změně.

Tabulka č. 15: Relativní socioekonomické a demografické ukazatele obce Kvilda v letech 2001 a 2008

Relativní ukazatele	2001	2008
Příjmy na 1000 obyvatel v tisících	35483	110741
Výdaje na 1000 obyvatel v tisících	34395	95952
Volna pracovní místa na 1000 obyvatel	5,9	11,8
Míra nezaměstnanosti v %	18,0	2,0
Nové byty na 1000 obyvatel	0,0	47,1
Přistěhovalí na 1000 obyvatel	41,2	123,5
Vystěhovalí na 1000 obyvatel	47,1	41,2

Pramen: Data ČSÚ, Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet

Tabulka č. 16: Absolutní socioekonomické a demografické ukazatele obce Kvilda v letech 2001 – 2008

Absolutní ukazatele	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Příjmy obce v tisících	6103	7864	4052	9642	13352	8891	7323	18826
Výdaje obce v tisících	5916	5655	4759	5369	16901	6133	13034	16312
Volna pracovní místa v obci	1							2
Míra nezaměstnanosti v %	18,0	11,0	9,0	9,0	8,0	3,0	4,0	2,0
Nové byty v obci	0	0	0	0	0	6	5	8
Přistěhovalí do obce	7	2	4	4	5	4	6	21
Vystěhovalí z obce	8	4	8	2	5	3	12	7

Pramen: Data ČSÚ, Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet

Z důvodu minimální změny počtu obyvatel ve sledovaném období měly absolutní ukazatele téměř shodnou vypovídací schopnost jako ukazatele relativní. V časové řadě však nebyl zachycen u žádné proměnné stabilní vývojový trend. Zvláště u příjmů a výdajů obecního rozpočtu byla zaznamenána značná rozkolísanost, která byla způsobena především jednorázovými kapitálovými příjmy obce

v jednotlivých letech. Druhou příčinou byly také občasné výkyvy daňových příjmů, na kterých se také podílela změna míry nezaměstnanosti.

Z pohledu migrační aktivity obec vykazovala téměř v každém roce záporné migrační saldo. Výjimkou byl pouze rok 2008 kdy přistěhovalí značně převážili počet vystěhovalých.

Významné položky příjmů obce Kvilda

Daňové příjmy

Ve sledovaném období docházelo k ustálenému růstovému trendu u této významné rozpočtové položky, přičemž v roce 2008 byl zaznamenán téměř čtyřnásobný daňový příjem proti roku 2001. U této obce byly zachyceny také poměrně vysoké daňové příjmy z poplatků za lázeňský či rekreační pobyt a z poplatků z ubytovací kapacity. Tímto se Kvilda významně lišila od zbývajících dvou sledovaných obcí. V letech 2004 – 2008 byla tato částka téměř neměnná a činila v součtu cca 550 – 600 tisíc Kč.

Nedaňové příjmy

Největší podíl na této položce zaujímaly příjmy z vlastní činnosti, které byly za celé období značně nestabilní. Svého vrcholu dosáhly v roce 2008 příjmem ve výši 1,36 milionu Kč. Tyto finanční prostředky byly získány z velké části z vodného a stočného, údržby lyžařských stop a do jisté míry výběrem vstupného na výstavy a do muzea.

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy byly tvořeny především prodejem pozemků soukromým osobám a firmám, které byly určeny převážně na výstavbu rodinných domů či ubytovacích zařízení. Nejvýznamnější částky byly zaznamenány v letech 2002 a 2004 – 2006 v celkové výši 18,8 milionu Kč. Což také částečně přispělo k lepšímu rozvoji turistiky a možnosti ubytování v této lokalitě.

Přijaté transfery

Maximální objem finančních prostředků získala obec v roce 2008 z veřejných rozpočtů ústřední úrovně ve formě investiční přijaté dotace ze státních fondů v celkové výši 10,8 milionu Kč. Účelem této dotace byla dostavba kanalizace a rekonstrukce čistírny odpadních vod. Dalšími významnými položkami byly: tepelná čerpadla pro bytové jednotky a výstavba školícího střediska v budově obecního úřadu v celkové výši 2,5 milionu Kč. Tyto prostředky byly získány a zároveň realizovány v roce 2005.

6.3. Litvínovice

Vývoj relativních ukazatelů byl významně ovlivněn počtem trvale žijících obyvatel také v obci Litvínovice. Na rozdíl od obce Dubné v Litvínovicích vzrostl počet obyvatel z 1084 v roce 2001 na 1941 v roce 2008, tzn. nárůst téměř o 80 %. Nárůst relativních ukazatelů však nevykázal podobný trend. Příjmy a výdaje na 1000 obyvatel se v tomto směru vyvíjely negativně, kdy v roce 2008 byly výdaje obce o polovinu nižší než v roce 2001. Demografické relativní ukazatele a bytová výstavba naopak vykázaly rostoucí trend, přičemž v obou letech přistěhovalí značně převládali nad počtem vystěhovalých.

Tabulka č. 17: Relativní socioekonomické a demografické ukazatele obce Litvínovice v letech 2001 a 2008

Relativní ukazatele	2001	2008
Příjmy na 1000 obyvatel v tisících	18119	11258
Výdaje na 1000 obyvatel v tisících	21839	11025
Volna pracovní místa na 1000 obyvatel	0,0	14,9
Míra nezaměstnanosti v %	4,4	5,4
Nové byty na 1000 obyvatel	21,1	37,6
Přistěhovalí na 1000 obyvatel	59,8	70,1
Vystěhovalí na 1000 obyvatel	4,1	28,3

Pramen: Data ČSÚ, Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet

Tabulka č. 18: Absolutní socioekonomické a demografické ukazatele obce Litvínovice v letech 2001 – 2008

Absolutní ukazatele	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Příjmy obce v tisících	19641	16802	28743	20330	20895	21343	24847	21851
Výdaje obce v tisících	23674	16460	27738	16914	14552	29864	25067	21399
Volna pracovní místa v obci	0							29
Míra nezaměstnanosti v %	4,4	3,4	3,9	4,0	4,2	4,0	4,7	5,4
Nové byty v obci	41	45	27	32	69	30	21	73
Přistěhovalí do obce	116	163	154	118	138	107	142	136
Vystěhovalí z obce	8	10	26	28	20	34	18	55

Pramen: Data ČSÚ, Projekt NAZV QI 92A023, vlastní výpočet

U absolutního vyjádření příjmů obce se nepotvrdil žádný významný růstový trend. V celém sledovaném období se výše příjmů významně neměnila. Příčinou této stability byly změny ve struktuře příjmů. V první polovině sledovaného období byly získány významné kapitálové příjmy, naopak úroveň daňových příjmů byla nižší než ve druhé polovině sledovaného období. Výdaje obce ve sledovaném období také nebyly charakterizovány žádným významným ustáleným trendem.

Míra nezaměstnanosti se vyvíjela poměrně stabilně. Nejvyšší hodnota však byla zjištěna 5,4 % v roce 2008, kdy ale došlo ke zhoršení stavu míry nezaměstnanosti v celém Jihočeském kraji, respektive v celé České republice. Z pohledu migračních ukazatelů bylo patrné, že po celou dobu sledování obec zaznamenávala jen kladné saldo, přičemž nejvyšší hodnoty byly zjištěny v letech 2002 a 2004, kdy se do obce přistěhovalo o 153 a 128 občanů více než se vystěhovalo. Tento jev byl také způsoben především intenzivní bytovou výstavbou. Počet nových bytů dosáhl svého maxima v roce 2008, kdy bylo dokončeno 73 nových bytových jednotek.

Významné položky příjmů obce Litvínovice

Daňové příjmy

Daňové příjmy této obce se vyvíjely ve sledovaném období téměř lineárně. Nejvyšší hodnota činila v roce 2008 19,35 milionu Kč. Největší podíl na této částce měla také daň z přidané hodnoty (5,3 milionu Kč), dále pak daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, která činila 4,8 milionu Kč a oproti roku 2007 byla téměř dvojnásobná. Třetí pozici zaznamenala daň z příjmů právnických osob ve výši 4,1 milionu Kč. Výše těchto příjmů byla dána tím, že v obci Litvínovice se nacházelo tzv. komerční centrum, kde mělo sídlo společnosti několik větších firem. Tyto příjmy však obec nemohla ovlivnit.

Daň z nemovitosti nezaznamenala žádný směřodatný trend, po celé období se vyskytovaly pouze nárazové výkyvy, přičemž nejvyšší příjem z daně z nemovitosti získala obec v roce 2005 ve výši 884 tisíc Kč.

Nedaňové příjmy

V kapitole nedaňové příjmy představovaly po celé období nejvýznamnější položku příjmy z pronájmu majetku, které se v letech 2004 – 2008 pohybovaly v intervalu 730 – 930 tisíc Kč. Nejvýznamnější podíl zde měl pronájem vodovodních a kanalizačních sítí společnosti VAK JČ a. s., který se na těchto příjmech podílel částkou cca 120 000 Kč za rok. Další příjmy plynuly z pronájmu obchodu, nebytových prostor a pohostinství.

Kapitálové příjmy

Obec Litvínovice získala nejvyšší příjmy v této části z prodeje pozemků, celkem 13,3 milionu Kč za období 2001 – 2008. Nejvýznamnější příjmy byly v letech 2002

(4,3 milionu Kč) a 2005 (3,6 milionu Kč). Jednalo se o prodej pozemků pro bytovou výstavbu. V roce 2004 byla také zaznamenána vyšší částka za prodej pozemku skladových prostor společnosti Vodohospodářské stavby ve výši 1,3 milionu Kč.

V roce 2007 také obec obdržela příjem ve výši 7,2 milionu Kč z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí. Jednalo se o prodej vojenské bytovky, bezúplatně nabyté od státu.

Přijaté transfery

V roce 2002 patřily Litvínovice k obcím, které byly výrazněji zasaženy povodněmi. V rámci předcházení podobné situace byly v roce 2003 a 2004 získány prostředky na obnovu obce po povodních. V roce 2003 se jednalo o částku 5 milionů Kč a v roce 2004 3,8 milionu Kč. Tato suma byla získána jako neinvestiční přijaté dotace od veřejných rozpočtů územní úrovně.

Obec ve sledovaném období získala také několik dotací v rámci investičních přijatých dotací od veřejných rozpočtů ústřední úrovně. V roce 2001 se na této položce nejvíce podílela investiční dotace ze státních fondů, konkrétně 4,3 milionu Kč na kanalizaci od fondu Životního prostředí. Nejvýznamnější položku představovala dotace získaná v roce 2003 od Jihočeského kraje ve výši 12,7 milionu Kč. Tato dotace posloužila na obnovu po povodních a především ke zřízení opatření, aby se situace neopakovala v takovém rozsahu. Pomocí těchto prostředků došlo k odbahnění rybníků, zpevnění hrází a zvýšení kapacity potrubí. V roce 2006 byla zjištěna poslední významná položka v kapitole přijatých transferů ve výši 6,6 milionu Kč, kterou obec získala v rámci ostatních investičních přijatých dotací ze státního rozpočtu na dokončení třetí etapy výstavby kanalizace.

7. Závěr

Cílem této práce bylo na základě analýzy vybraných segmentů rozvojového potenciálu obcí identifikovat příčiny regionálních disparit na úrovni vybraných obcí Jihočeského kraje.

Pro tuto analýzu bylo zvoleno celkem sedm socioekonomických a migračních ukazatelů, které byly relativizovány na tisíc obyvatel pro lepší vypovídací schopnost a srovnatelnost. Jednalo se o pět socioekonomických (příjmy obce na 1000 obyvatel, výdaje obce na 1000 obyvatel, volná pracovní místa na 1000 obyvatel, míra nezaměstnanosti v %, nové byty na 1000 obyvatel) a dva migrační (přistěhovalí na 1000 obyvatel, vystěhovalí na 1000 obyvatel) ukazatele. Tyto ukazatele byly podrobně popsány z teoretického hlediska a zároveň charakterizovány reálnými hodnotami za obce Jihočeského kraje v časové řadě v období let 2001 – 2008.

Následovalo vytvoření korelační matice pro odfiltrování proměnných s nižším vlivem na hladině významnosti 0,05 v letech 2001 a 2008. Poté byla zvolena jako hlavní proměnná přistěhovalí na tisíc obyvatel, pro kterou byla realizována shluková analýza.

Na základě shlukové analýzy byl celý Jihočeský kraj rozdělen do pěti významných shluků pro zjištění rovnoměrnosti finančních prostředků obcí na daném území. Touto analýzou bylo zjištěno, že nejvíce obcí zahrnoval shluk číslo pět, který byl charakterizován nejnižšími příjmy a výdaji na tisíc obyvatel, na druhou stranu shluk s nejvyššími příjmy tvořil jen zlomek obcí z celkového počtu. Konkrétně se jednalo o jedenáct obcí v roce 2008. Tento výsledek ukázal do jisté míry poměrně vyrovnané příjmy na celém území.

Pro další upřesnění rovnoměrnosti rozdělení finančních prostředků byl použit Giniho koeficient na třech úrovních v letech 2001 a 2008 pro příjmy obcí na jednoho obyvatele. Nejvyšších hodnot dosáhl koeficient na úrovni samotných obcí, což ukázalo poměrně značnou nerovnoměrnost v rozdělení finančních prostředků při sledování malých územních celků. Naopak na úrovni obcí s rozšířenou působností a okresů byly hodnoty mnohem nižší a byl zde zachycen trend rovnoměrnějšího rozdělení ve srovnání let 2001 a 2008, což dokázalo, že vyšší územní samosprávné celky slouží k vyrovnávání vyšších rozdílů v příjmech nižších územních celků.

Pro podrobnou analýzu konkrétních vlivů způsobujících disparity mezi územními celky byl zvolen vzorek tří specifických obcí (Dubné, Kvilda, Litvínovice),

kde byly podrobně zkoumány významné položky jejich rozpočtů, konkrétně příjmové stránky. Zde bylo zjištěno, že rozdíly byly způsobeny především investičními dotacemi a transfery, které nebyly pravidelné a nebyly tolik ovlivněny počtem obyvatel v obcích. Na druhou stranu další významnou položku tvořily daňové příjmy obcí, které jsou však úzce spjaty s počtem trvale žijících obyvatel v jednotlivých obcích. Výše těchto příjmů byla také závislá na změně daňových sazeb u fyzických a právnických osob.

Z výsledků analýz bylo patrné, že stát pomocí přerozdělování finančních prostředků by měl redukovat disparity a nerovnováhu jednotlivých obcí a tím by se měla také snižovat celková migrace z relativně chudých územních celků do bohatých.

Za celé sledované období v letech 2001 – 2008 docházelo poměrně ke stabilnímu a lineárnímu růstovému trendu příjmů obecních rozpočtů, což bylo doprovázeno rostoucí životní úrovní a hospodářským růstem.

8. Summary

Tato diplomová práce se zabývá analýzou vybraných segmentů rozvojového potenciálu na úrovni obcí Jihočeského kraje způsobujících disparity mezi těmito územními jednotkami v kontextu obecních rozpočtů a migrace mezi územními celky. Obsahuje část teoretickou, charakterizující obce jako územní celek, její rozpočet a dále vybrané socioekonomické a demografické ukazatele.

Následuje část obsahující charakteristiku vybraných územních celků a její specifikaci ze socioekonomického a migračního hlediska.

Praktická část je složena ze dvou hlavních částí. První oddíl je zaměřen na analýzu vývoje a trendů relativních a absolutních socioekonomických a demografických ukazatelů s potenciálním vlivem na vznik disparit mezi obcemi. Tato analýza je složena ze dvou částí – kvantitativní (se zaměřením na vývoj ukazatelů v časové řadě v letech 2001 – 2008) a kvalitativní, kde je věnována pozornost struktuře obcí v Jihočeském kraji a srovnání ukazatelů jednotlivých obcí v letech 2001 a 2008 za použití shlukové analýzy doplněné Giniho koeficientem. V druhém oddílu je věnována pozornost vzorku tří zvolených obcí (Dubné, Kvilda, Litvínovice), kde jsou charakterizovány všechny socioekonomické a demografické proměnné se zaměřením na příjmy obecních rozpočtů.

Klíčová slova: obec, rozpočet, migrace, disparita, dotace

This diploma paper analyses selected parts of a development potential on the South Bohemian region community level. It inquires into the differences among these municipalities due to their budgets and resident migration. The theoretical part characterizes municipalities as territorial units, their budgets and selected social economic and demographic indicators.

Selected territorial units are further characterized and specified from a social economic and migration point of view.

The practical part examines the development and trends of relative and absolute social economic and demographic indicators and their potential influence on the occurrence of the municipality disparities. This analysis consists of a quantitative part (with the indicators from the years 2001 – 2008) and a qualitative part which focuses on the South Bohemian municipality structure. The qualitative part also compares particular indicators of the South Bohemian municipalities in the years 2001 and 2008. Cluster analysis with the Gini coefficient was applied. One sub-section of the practical part focuses on three selected municipalities (Dubné, Kvilda, Litvínovice) and characterizes all their social economic and demographic variables orientated on budget revenues.

Keywords: municipality, budget, migration, disparity, grants

9. Seznam literatury

Tištěné zdroje

1. Hebák, P. *Vícerozměrné statistické metody [3]*. Praha: Informatorium, 2005. 255 s. ISBN 8073330393.
2. Jílek, M. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. 428 s. ISBN 978-80-7357-355-3.
3. Jírová, H. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Praha: VŠE, 1999. 95 s. Fakulta národohospodářská. ISBN 80-7079-635-9.
4. Krebs, V., Durdisová, J., Poláková, O., Žižková, J. *Sociální politika*. Praha: CODEX Bohemia, 1997. 328 s. ISBN 80-85963-33-7.
5. Němec, O. *Lidské zdroje na trhu práce*. Praha: Oeconomica, 2002. 152 s. Fakulta podnikohospodářská. ISBN 80-245-0350-6.
6. Peková, J. *Veřejné finance – úvod do problematiky*. Praha: ASPI Publishing, 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.
7. Petrách, F.: *Migrace pracovních sil v Jihočeském kraji*. České Budějovice, 2008. 68 s. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita.
8. Provazníková, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing a. s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
9. Roubíček, V. *Úvod do demografie*. Praha: CODEX Bohemia, 1997. 352 s. ISBN 8085963434.

Internetové zdroje

1. Amin, A.: *An Institutional Perspective on Regional Economic Development*. In: Reading Economic Geography [online], 2004 [cit. 2010-04-25]. Dostupné z WWW: http://www.google.com/books?id=-WOg8H4tK1oC&pg=PA48&dq=development+potential+region&lr=&hl=cs&source=gbs_toc_r&cad=9#v=onepage&q=development%20potential%20region&f=false.
2. Boháčková, I., Hrabánková, M.: *Development Potential in Regions and Its Monitoring*. In: Agric. Econ. – CZECH [online], 2004 [cit. 2010-04-25], Dostupné z WWW: <http://www.cazv.cz/attachments/5-Bohackova.pdf>.
3. *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. 2009 [cit. 2010-01-14]. Počet obyvatel v obcích Jihočeského kraje v letech 2001 – 2008. Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm.
4. *Dokončené byty v obcích Jihočeského kraje* [online]. [cit. 2009-11-03]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj.
5. Fidrmuc, J.: *Labor Mobility during Transition: Evidence from the Czech Republic*. [Pracovní mobility v období transformace: Fakta z České republiky.] – Washington: William Davidson Institute, [online]. 2005 [cit. 2010-03-14]. Dostupné z WWW: <http://www.wdi.umich.edu/files/Publications/WorkingPapers/wp767.pdf>.
6. Fidrmuc, J.: *Migration And Regional Adjustment To Asymmetric Shocks In Transition Economies*. [Migrace a regionální přizpůsobení se asymetrickým šokům v transičních ekonomikách.] - Washington: William Davidson Institute, [online]. 2002 [cit. 2010-03-14]. Dostupné z WWW: <http://www.wdi.umich.edu/files/Publications/WorkingPapers/wp441.pdf>.
7. Haufler, A., Klemm, A., Schjelderup, G.: Economic itegration and the relationship between profit and wage taxes. In: Oxford University Centre for

- Business Taxation / Working Papers.RePec:bx:wpaper:0810, 2002. [cit. 2010-03-14]. Dostupné on-line: <<http://ideas.repec.org/p/btx/wpaper/0810.html>>.
8. *Charakteristika kraje* [online]. 2009-06-19 [cit. 2010-04-18]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj. <http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
 9. *Jihomoravský kraj* [online]. 2006-12-26 [cit. 2010-04-21]. Financování obcí – zprávy 4/2006. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?pubid=25435&TypeID=7&foldid=23581&foldtype=7>>
 10. Kessler, A. S., Lessman, Ch.: Interregional Redistribution and Regional Disparities: How Equalization Does (Not) Work. [cit. 2010-03-14]. Dostupné on-line z WWW: <<http://www.accessecon.com/pubs/PET08/PET08-08-0065S.pdf>>.
 11. *OBEC DUBNÉ* [online]. 2008-02-13 [cit. 2010-03-11]. Základní informace. Dostupné z WWW: <<http://www.dubne.cz/obec-dubne/historie-soucasnost/>>.
 12. *OBEC KVILDA* [online]. [cit. 2010-03-11]. Základní informace. Dostupné z WWW: <<http://www.sumava.net/kvilda/zaklad.asp>>.
 13. *OBEC LITVÍNOVICE* [online]. [cit. 2010-03-11]. Základní informace. Dostupné z WWW: <<http://www.litvinovice.cz/index.php?nid=783&lid=CZ&oid=42240>>.
 14. *Počet uchazečů o zaměstnání v obcích Jihočeského kraje* [online]. [cit. 2009-11-03]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj.
 15. *Přistěhovalí a vystěhovalí na úrovni okresů a obcí v letech 2001 – 2006* [online]. [cit. 2010-01-12]. Dostupné in ČSÚ.
 16. *Přistěhovalí a vystěhovalí v obcích Jihočeského kraje v roce 2007* [online]. [cit. 2009-11-03]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj.

17. *Přistěhovalí a vystěhovalí v obcích Jihočeského kraje v roce 2008* [online]. [cit. 2009-11-03]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj.
18. *Ročenka statistiky trhu práce* [online]. 2009-11-12 [cit. 2010-03-18]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj. <<http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/3111-09-2009>>.
19. *Volná pracovní místa v obcích Jihočeského kraje v roce 2001* [online]. [cit. 2009-12-07]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj.
20. *Volná pracovní místa v obcích Jihočeského kraje v roce 2008* [online]. [cit. 2009-12-07]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj.
21. *Vybrané údaje za Jihočeský kraj – bytová výstavba, bydlení* [online]. 2010-02-22 [cit. 2010-03-10]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj. <<http://czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/bydleni-xc>>.
22. *Vybrané údaje za Jihočeský kraj – nezaměstnanost* [online]. 2010-02-10 [cit. 2010-03-18]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj. <<http://czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/nezamestnanost-xc>>.
23. *Vývoj bytové výstavby v Jihočeském kraji v letech 1998 - 2007* [online]. 2008-10-31 [cit. 2010-03-14]. Dostupné in ČSÚ Jihočeský kraj. <[http://www.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/E1003ED56D/\\$File/13-313808.pdf](http://www.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/t/E1003ED56D/$File/13-313808.pdf)>.
24. Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), § 4, ve znění pozdějších předpisů [online]. [cit. 2010-04-05]. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/SID-3EA9846B-5C656807/cds/Zakon243_2000Sb08.pdf>.

25. *Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, § 104, § 105, § 107, ve znění pozdějších předpisů* [online]. [cit. 2010-03-14]. Dostupné z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zamestnanost/cast5.aspx>>.
26. *Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, § 34, § 35, § 37, ve znění pozdějších předpisů* [online]. [cit. 2008-03-14]. Dostupné z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/zamestnanost/cast2.aspx>>.
27. *Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR podle výsledků VŠPS – Časové řady* [online]. 2010-02-05 [cit. 2010-03-18]. ČSÚ. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zam_cr>.

10. Seznam tabulek, grafů a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Přistěhovalí a vystěhovalí v Jihočeském kraji v letech 2001 - 2008

Tabulka č. 2: Migrační obrat a saldo v Jihočeském kraji v letech 2001 - 2008

Tabulka č. 3: Hrubá a čistá míra migrace v ‰ v Jihočeském kraji v letech 2001 - 2008

Tabulka č. 4: Nejvyšší migrační obraty u obcí v Jihočeském kraji v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 5: Podíl migračního obratu okresních měst na celkovém migračním obratu v Jihočeském kraji v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 6: Korelační matice vybraných proměnných v roce 2001

Tabulka č. 7: Korelační matice vybraných proměnných v roce 2008

Tabulka č. 8: Průměrné hodnoty ovlivňujících proměnných v roce 2001

Tabulka č. 9: Shluky – počet obcí v roce 2001

Tabulka č. 10: Průměrné hodnoty ovlivňujících proměnných v roce 2008

Tabulka č. 11: Shluky – počet obcí v roce 2008

Tabulka č. 12: Relativní socioekonomické a demografické ukazatele obce Dubné v letech 2001 a 2008

Tabulka č. 13: Absolutní socioekonomické a demografické ukazatele obce Dubné v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 14: Příjmy z pronájmu majetku obce Dubné v letech 2004 – 2008

Tabulka č. 15: Relativní socioekonomické a demografické ukazatele obce Kvilda v letech 2001 a 2008

Tabulka č. 16: Absolutní socioekonomické a demografické ukazatele obce Kvilda v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 17: Relativní socioekonomické a demografické ukazatele obce Litvínovice v letech 2001 a 2008

Tabulka č. 18: Absolutní socioekonomické a demografické ukazatele obce Litvínovice v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 19: Přistěhovalí v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 20: Vystěhovalí v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 21: Migrační obrat v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 22: Migrační saldo v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 23: Intenzita migračního obratu v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 24: Intenzita migračního salda v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

Tabulka č. 25: Migrační účinnost v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

Seznam grafů

Graf č. 1: Celkové konsolidované příjmy obcí Jihočeského kraje v letech 2001 – 2008
v mld. Kč

Graf č. 2: Celkové konsolidované výdaje obcí Jihočeského kraje v letech 2001 – 2008
v mld. Kč

Graf č. 3: Uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa v Jihočeském kraji v letech
2002 – 2009

Graf č. 4: Míra nezaměstnanosti v % v letech 2001 – 2009

Graf č. 5: Bytová výstavba v Jihočeském kraji v letech 2001 – 2008

Graf č. 6: Forma a umístění dokončených bytů v Jihočeském kraji v letech 2001 – 2008

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Shluky obcí Jihočeského kraje v roce 2001

Obrázek č. 2: Shluky obcí Jihočeského kraje v roce 2008

Obrázek č. 3: Vystěhovalí z obcí Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyv.

Obrázek č. 4: Nové byty v obcích Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyv.

Obrázek č. 5: Míra nezaměstnanosti obcí Jihočeského kraje v roce 2001 v %

Obrázek č. 6: Příjmy obcí Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyv.

Obrázek č. 7: Přistěhovalí v obcích Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyv.

Obrázek č. 8: Volná pracovní místa v obcích Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyv.

Obrázek č. 9: Výdaje obcí Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyv.

Obrázek č. 10: Vystěhovalí z obcí Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

Obrázek č. 11: Nové byty v obcích Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

Obrázek č. 12: Míra nezaměstnanosti obcí Jihočeského kraje v roce 2008 v %

Obrázek č. 13: Příjmy obcí Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

Obrázek č. 14: Přistěhovalí v obcích Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

Obrázek č. 15: Volná pracovní místa v obcích Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

Obrázek č. 16: Výdaje obcí Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

Obrázek č. 17: Vystěhovalí z obcí Jihočeského kraje v roce 2001

Obrázek č. 18: Nové byty v obcích Jihočeského kraje v roce 2001

Obrázek č. 19: Příjmy obcí Jihočeského kraje v roce 2001

Obrázek č. 20: Přistěhovalí v obcích Jihočeského kraje v roce 2001

Obrázek č. 21: Volná pracovní místa v obcích Jihočeského kraje v roce 2001

Obrázek č. 22: Výdaje obcí Jihočeského kraje v roce 2001

Obrázek č. 23: Vystěhovalí z obcí Jihočeského kraje v roce 2008

Obrázek č. 24: Nové byty v obcích Jihočeského kraje v roce 2008

Obrázek č. 25: Příjmy obcí Jihočeského kraje v roce 2008

Obrázek č. 26: Přistěhovalí v obcích Jihočeského kraje v roce 2008

Obrázek č. 27: Volná pracovní místa v obcích Jihočeského kraje v roce 2008

Obrázek č. 28: Výdaje obcí Jihočeského kraje v roce 2008

11. Přílohy

Tabulky:

Tabulka č. 19: Přistěhovalí v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

ORP	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blatná	227	305	270	246	338	331	443	678
České Budějovice	2998	3217	3247	3386	3508	3788	5206	4772
Český Krumlov	806	981	958	1007	1193	1105	1326	1308
Dačice	373	433	343	357	373	422	397	381
Jindřichův Hradec	1048	1214	1029	1084	1092	1160	1203	1714
Kaplice	670	567	498	564	559	504	1064	798
Milevsko	277	305	273	331	314	288	446	354
Písek	838	983	967	874	907	994	1251	1390
Prachatice	716	717	715	762	818	808	928	802
Soběslav	453	495	518	430	468	491	552	583
Strakonice	828	798	732	851	927	991	1316	1414
Tábor	1547	1677	1466	1466	1659	1765	2157	2031
Trhové Sviny	460	507	421	412	474	483	554	498
Třeboň	513	557	472	576	594	573	741	636
Týn nad Vltavou	326	421	389	308	353	341	420	390
Vimperk	386	390	353	371	450	389	484	578
Vodňany	255	272	237	220	303	290	674	541
Celkem	12721	13845	12890	13249	14332	14727	19164	18875

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

Tabulka č. 20: Vystěhovalí v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

ORP	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blatná	215	272	235	238	317	269	487	529
České Budějovice	2798	3348	3213	3093	3407	3398	6146	4021
Český Krumlov	852	966	1026	941	1096	1124	1818	1255
Dačice	429	419	385	380	426	483	848	413
Jindřichův Hradec	983	1123	1025	1027	1083	1257	2106	1240
Kaplice	621	557	519	637	620	677	1178	848
Milevsko	270	375	341	355	344	328	645	389
Písek	819	886	902	791	945	898	1705	1114
Prachatice	698	700	661	773	837	924	1398	878
Soběslav	380	446	471	369	434	414	826	506
Strakonice	885	937	782	956	993	1078	1822	1307
Tábor	1544	1733	1528	1573	1865	1852	3277	1968
Trhové Sviny	301	341	279	342	409	401	642	344
Třeboň	544	539	505	646	511	584	1083	563
Týn nad Vltavou	283	339	306	281	317	298	622	334
Vimperk	422	443	352	375	463	417	865	473
Vodňany	206	261	246	233	286	225	467	456
Celkem	12251	13686	12777	13014	14354	14627	25937	16639

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

Tabulka č. 21: Migrační obrat v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

ORP	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blatná	442	577	505	484	655	600	930	1207
České Budějovice	5796	6565	6460	6479	6915	7186	11352	8793
Český Krumlov	1658	1947	1984	1948	2289	2229	3144	2563
Dačice	802	852	728	737	799	905	1245	794
Jindřichův Hradec	2031	2337	2054	2111	2175	2417	3309	2954
Kaplice	1291	1124	1017	1201	1179	1181	2242	1646
Milevsko	547	680	614	686	658	616	1091	743
Písek	1657	1869	1869	1665	1852	1892	2956	2504
Prachatice	1414	1417	1376	1535	1655	1732	2326	1680
Soběslav	833	941	989	799	902	905	1378	1089
Strakonice	1713	1735	1514	1807	1920	2069	3138	2721
Tábor	3091	3410	2994	3039	3524	3617	5434	3999
Trhové Sviny	761	848	700	754	883	884	1196	842
Třeboň	1057	1096	977	1222	1105	1157	1824	1199
Týn nad Vltavou	609	760	695	589	670	639	1042	724
Vimperk	808	833	705	746	913	806	1349	1051
Vodňany	461	533	483	453	589	515	1141	997
Celkem	24972	27531	25667	26263	28686	29354	45101	35514

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

Tabulka č. 22: Migrační saldo v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

ORP	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blatná	12	33	35	8	21	62	-44	149
České Budějovice	200	-131	34	293	101	390	-940	751
Český Krumlov	-46	15	-68	66	97	-19	-492	53
Dačice	-56	14	-42	-23	-53	-61	-451	-32
Jindřichův Hradec	65	91	4	57	9	-97	-903	474
Kaplice	49	10	-21	-73	-61	-173	-114	-50
Milevsko	7	-70	-68	-24	-30	-40	-199	-35
Písek	19	97	65	83	-38	96	-454	276
Prachatice	18	17	54	-11	-19	-116	-470	-76
Soběslav	73	49	47	61	34	77	-274	77
Strakonice	-57	-139	-50	-105	-66	-87	-506	107
Tábor	3	-56	-62	-107	-206	-87	-1120	63
Trhové Sviny	159	166	142	70	65	82	-88	154
Třeboň	-31	18	-33	-70	83	-11	-342	73
Týn nad Vltavou	43	82	83	27	36	43	-202	56
Vimperk	-36	-53	1	-4	-13	-28	-381	105
Vodňany	49	11	-9	-13	17	65	207	85
Celkem	470	159	113	235	-22	100	-6773	2236

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

Tabulka č. 23: Intenzita migračního obratu v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

ORP	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blatná	32,34	42,26	37,02	35,53	48,26	44,17	68,11	87,71
České Budějovice	39,21	44,45	43,71	43,77	46,64	48,11	75,44	57,78
Český Krumlov	41,04	48,22	48,94	48,00	56,32	54,49	76,53	62,06
Dačice	39,46	42,11	36,00	36,50	39,68	45,07	62,13	39,69
Jindřichův Hradec	43,07	49,54	43,47	44,62	45,91	50,95	69,87	62,37
Kaplice	68,62	59,62	53,46	62,86	61,29	60,42	114,04	83,48
Milevsko	28,36	35,32	32,07	35,96	34,54	32,44	57,62	39,40
Písek	32,46	36,69	36,63	32,62	36,25	36,98	57,57	48,67
Prachatice	42,07	42,10	40,81	45,41	48,93	51,26	68,88	49,69
Soběslav	37,83	42,75	44,90	36,30	41,00	41,08	62,38	49,26
Strakonice	37,92	38,55	33,76	40,24	42,88	46,18	69,72	60,04
Tábor	38,26	42,28	37,19	37,84	43,94	45,14	67,73	49,69
Trhové Sviny	44,46	49,23	40,36	43,07	50,24	49,98	67,20	46,78
Třeboň	41,53	43,23	38,51	48,38	43,95	45,84	72,27	47,33
Týn nad Vltavou	44,78	56,20	50,77	42,70	48,56	45,88	74,19	51,39
Vimperk	45,56	47,01	39,84	42,20	51,57	45,58	76,48	59,52
Vodňany	42,02	48,54	43,87	40,98	53,29	46,17	100,39	85,93

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

Tabulka č. 24: Intenzita migračního salda v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

ORP	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blatná	0,88	2,42	2,57	0,59	1,55	4,56	-3,22	10,83
České Budějovice	1,35	-0,89	0,23	1,98	0,68	2,61	-6,25	4,94
Český Krumlov	-1,14	0,37	-1,68	1,63	2,39	-0,46	-11,98	1,28
Dačice	-2,76	0,69	-2,08	-1,14	-2,63	-3,04	-22,51	-1,60
Jindřichův Hradec	1,38	1,93	0,08	1,20	0,19	-2,04	-19,07	10,01
Kaplice	2,60	0,53	-1,10	-3,82	-3,17	-8,85	-5,80	-2,54
Milevsko	0,36	-3,64	-3,55	-1,26	-1,57	-2,11	-10,51	-1,86
Písek	0,37	1,90	1,27	1,63	-0,74	1,88	-8,84	5,36
Prachatice	0,54	0,51	1,60	-0,33	-0,56	-3,43	-13,92	-2,25
Soběslav	3,31	2,23	2,13	2,77	1,55	3,50	-12,40	3,48
Strakonice	-1,26	-3,09	-1,11	-2,34	-1,47	-1,94	-11,24	2,36
Tábor	0,04	-0,69	-0,77	-1,33	-2,57	-1,09	-13,96	0,78
Trhové Sviny	9,29	9,64	8,19	4,00	3,70	4,64	-4,94	8,56
Třeboň	-1,22	0,71	-1,30	-2,77	3,30	-0,44	-13,55	2,88
Týn nad Vltavou	3,16	6,06	6,06	1,96	2,61	3,09	-14,38	3,98
Vimperk	-2,03	-2,99	0,06	-0,23	-0,73	-1,58	-21,60	5,95
Vodňany	4,47	1,00	-0,82	-1,18	1,54	5,83	18,21	7,33

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

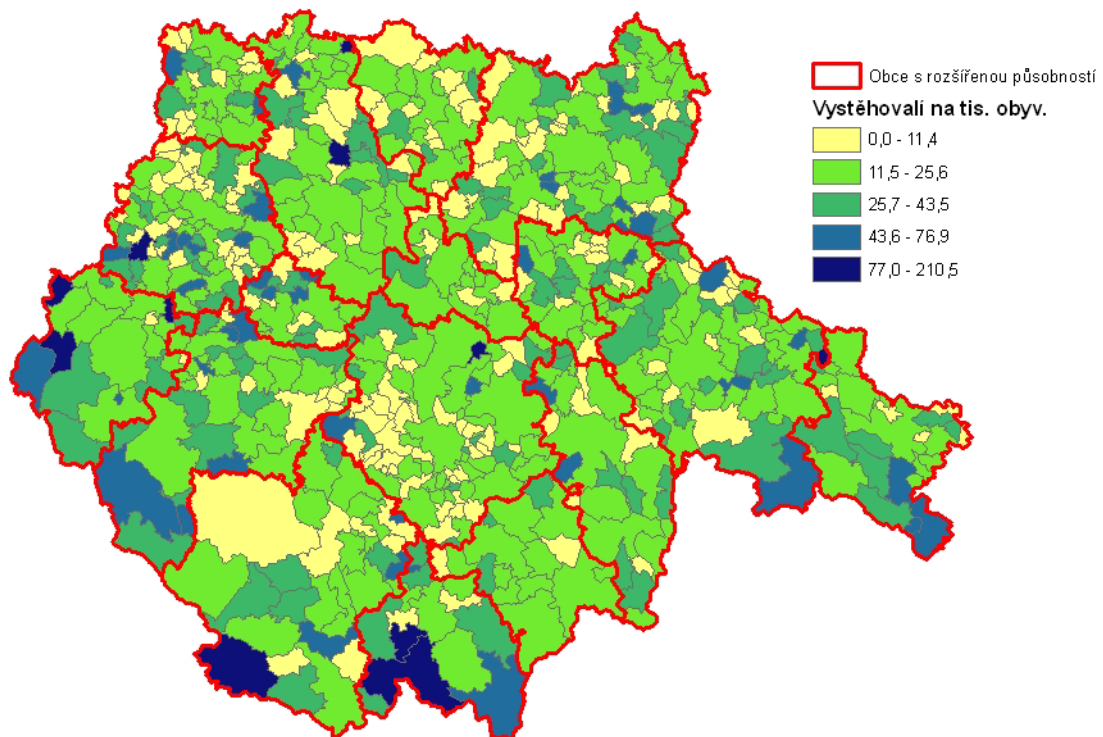
Tabulka č. 25: Migrační účinnost v obcích s rozšířenou působností v letech 2001 – 2008

ORP	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blatná	2,71	5,72	6,93	1,65	3,21	10,33	-4,73	12,34
České Budějovice	3,45	-2,00	0,53	4,52	1,46	5,43	-8,28	8,54
Český Krumlov	-2,77	0,77	-3,43	3,39	4,24	-0,85	-15,65	2,07
Dačice	-6,98	1,64	-5,77	-3,12	-6,63	-6,74	-36,22	-4,03
Jindřichův Hradec	3,20	3,89	0,19	2,70	0,41	-4,01	-27,29	16,05
Kaplice	3,80	0,89	-2,06	-6,08	-5,17	-14,65	-5,08	-3,04
Milevsko	1,28	-10,29	-11,07	-3,50	-4,56	-6,49	-18,24	-4,71
Písek	1,15	5,19	3,48	4,98	-2,05	5,07	-15,36	11,02
Prachatice	1,27	1,20	3,92	-0,72	-1,15	-6,70	-20,21	-4,52
Soběslav	8,76	5,21	4,75	7,63	3,77	8,51	-19,88	7,07
Strakonice	-3,33	-8,01	-3,30	-5,81	-3,44	-4,20	-16,12	3,93
Tábor	0,10	-1,64	-2,07	-3,52	-5,85	-2,41	-20,61	1,58
Trhové Sviny	20,89	19,58	20,29	9,28	7,36	9,28	-7,36	18,29
Třeboň	-2,93	1,64	-3,38	-5,73	7,51	-0,95	-18,75	6,09
Týn nad Vltavou	7,06	10,79	11,94	4,58	5,37	6,73	-19,39	7,73
Vimperk	-4,46	-6,36	0,14	-0,54	-1,42	-3,47	-28,24	9,99
Vodňany	10,63	2,06	-1,86	-2,87	2,89	12,62	18,14	8,53

Pramen: Data ČSÚ, vlastní výpočet

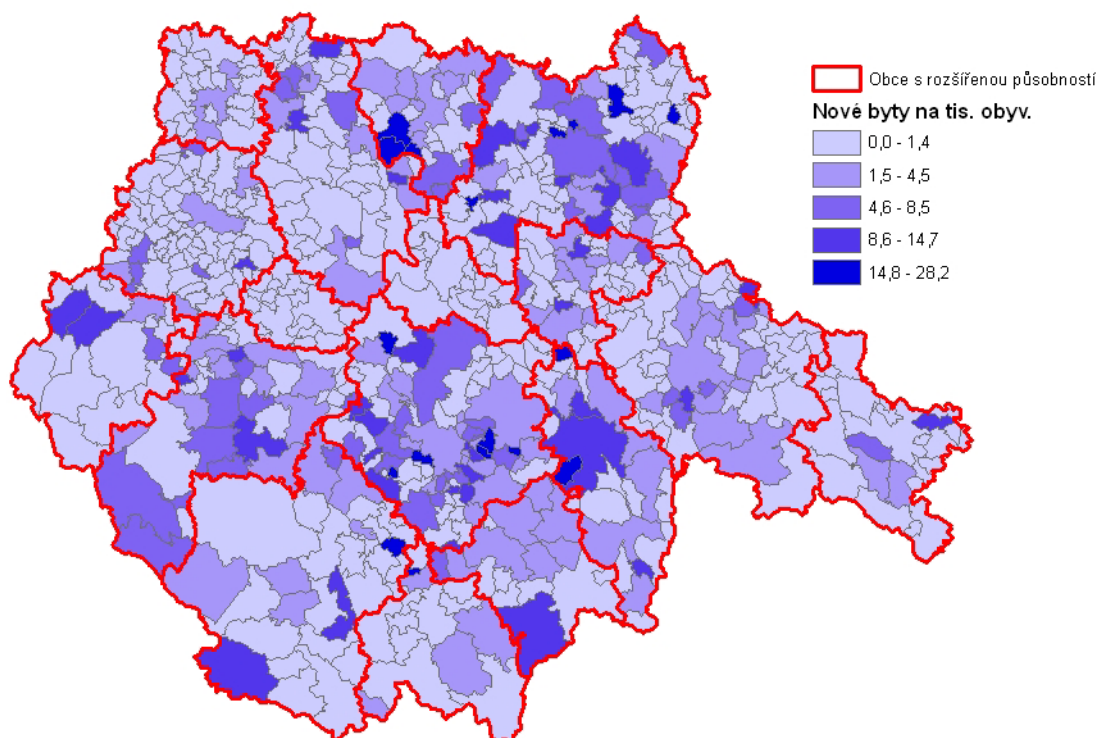
Obrázky:

Obrázek č. 3: Vystěhovalí z obcí Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyv.

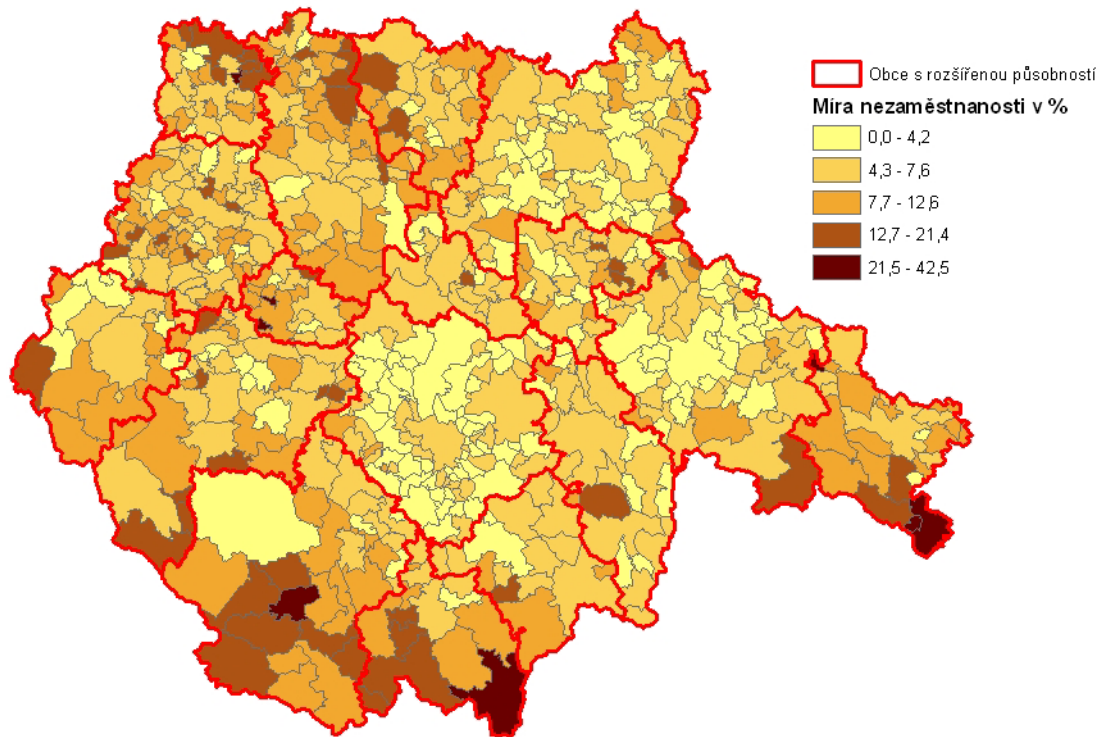
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 4: Nové byty v obcích Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyv.

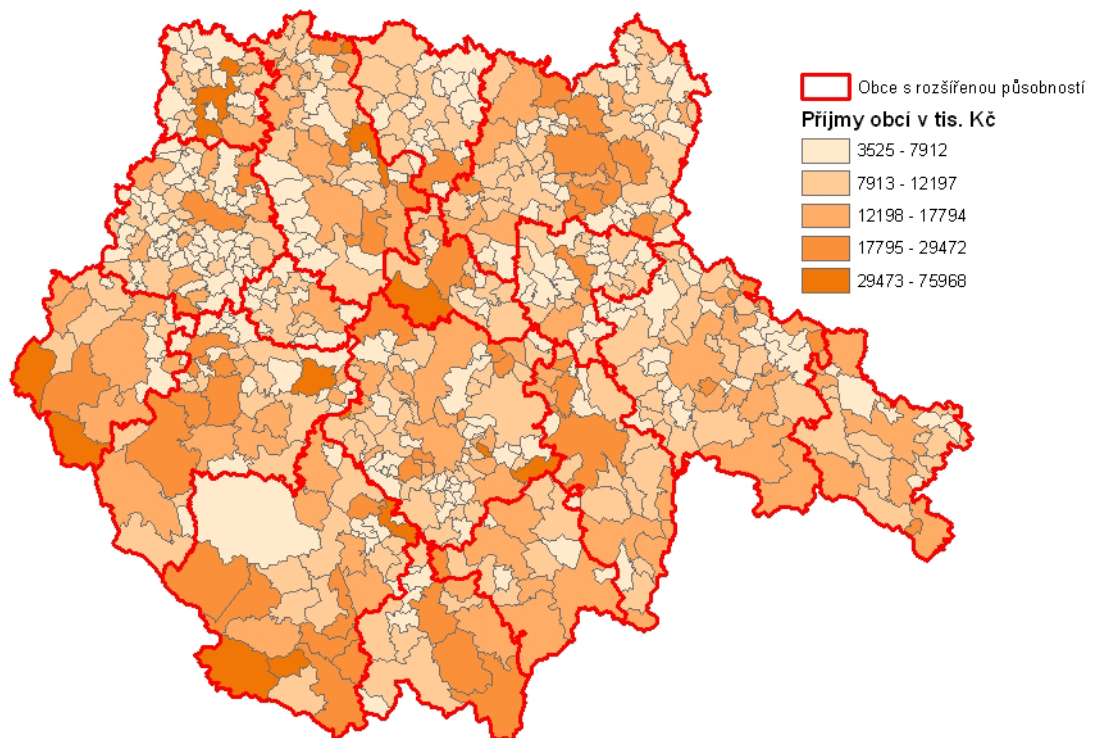
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 5: Míra nezaměstnanosti obcí Jihočeského kraje v roce 2001 v %

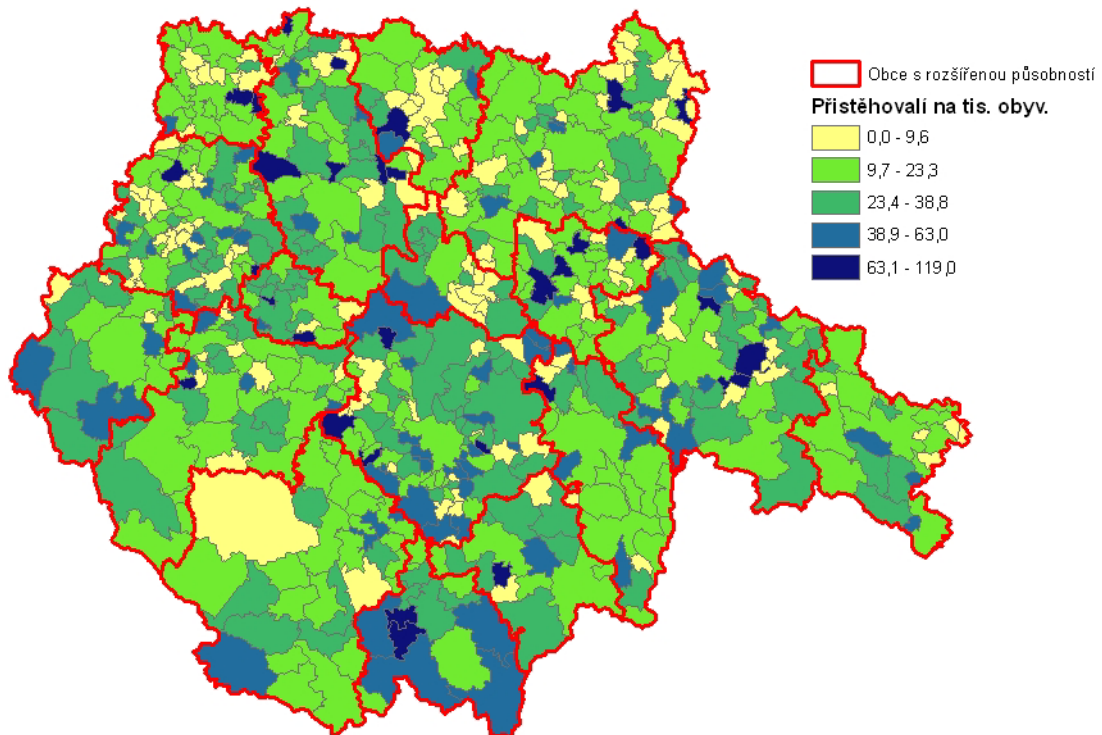
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 6: Příjmy obcí Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyvv.

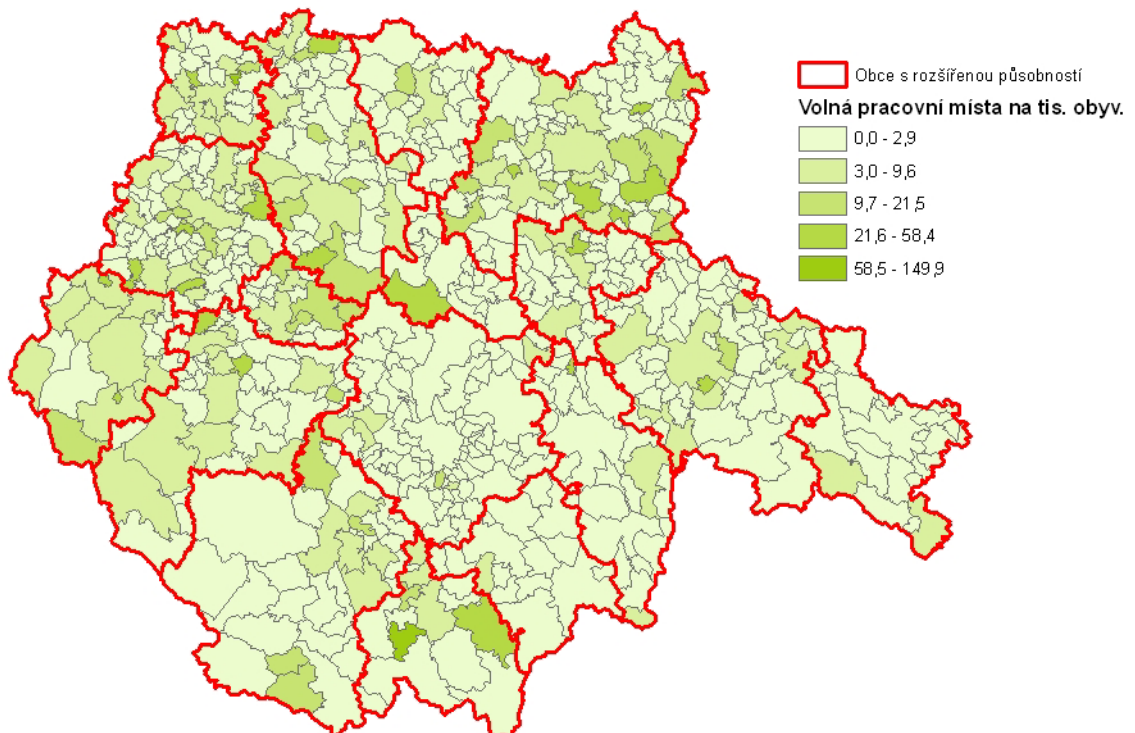
Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní tvorba

Obrázek č. 7: Přistěhovalí v obcích Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyv.

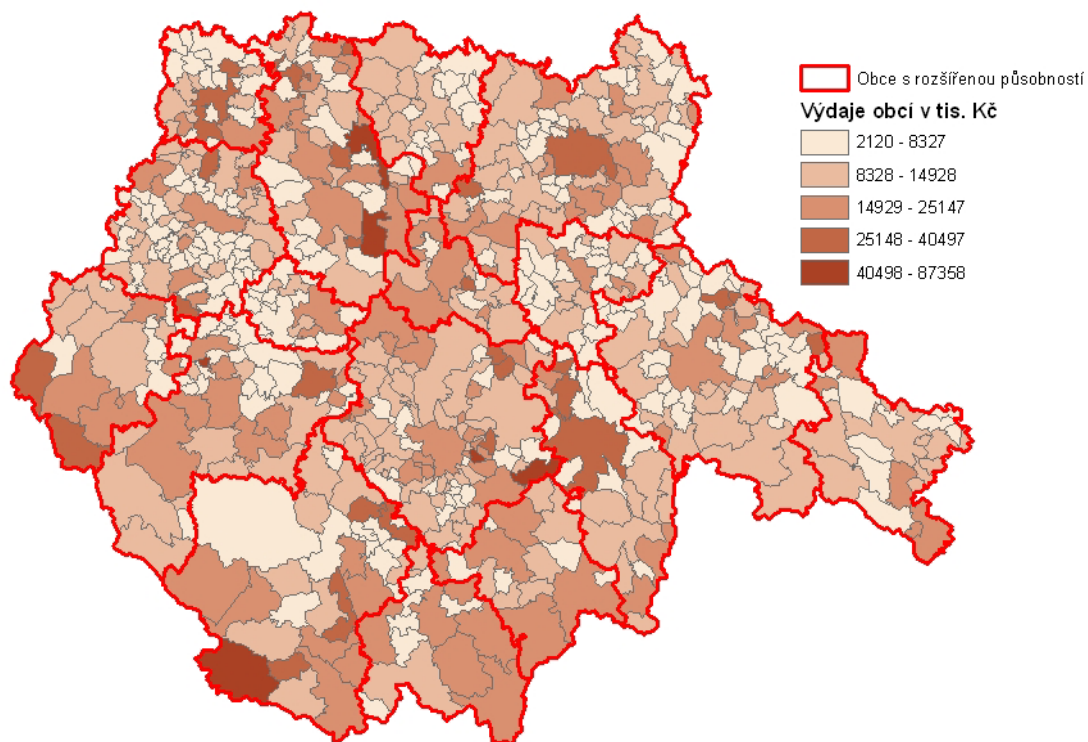
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 8: Volná pracovní místa v obcích Jihočeského kraje roce 2001 na tis. obyv.

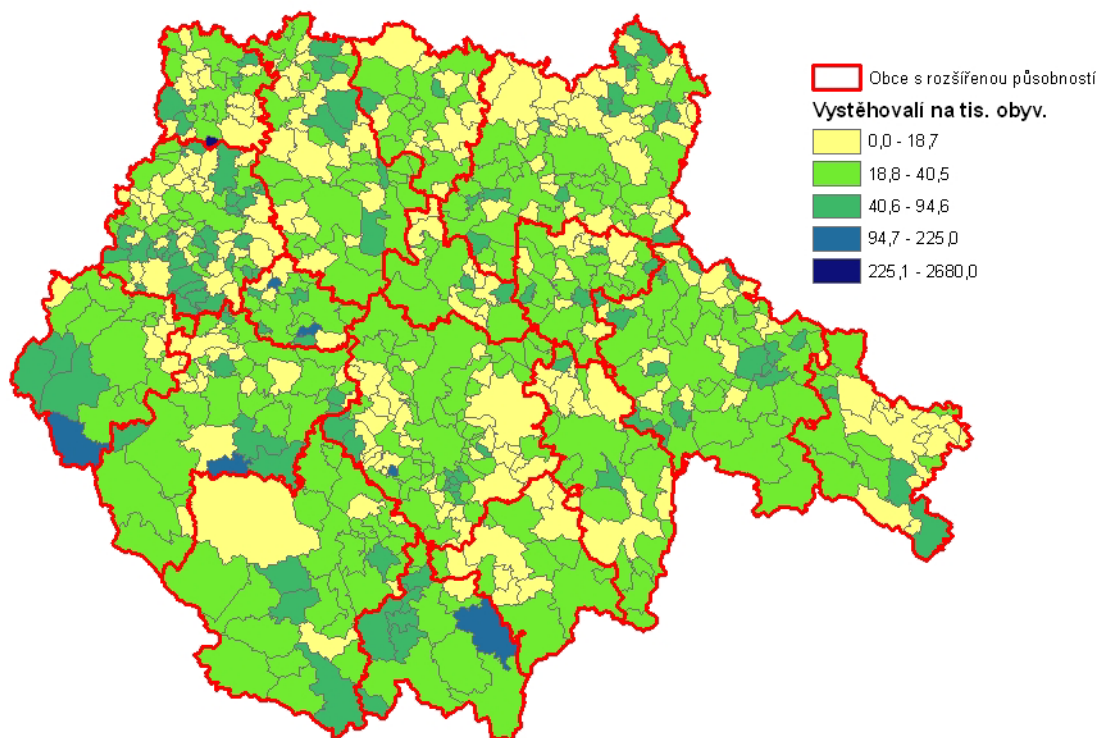
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 9: Výdaje obcí Jihočeského kraje v roce 2001 na tis. obyv.

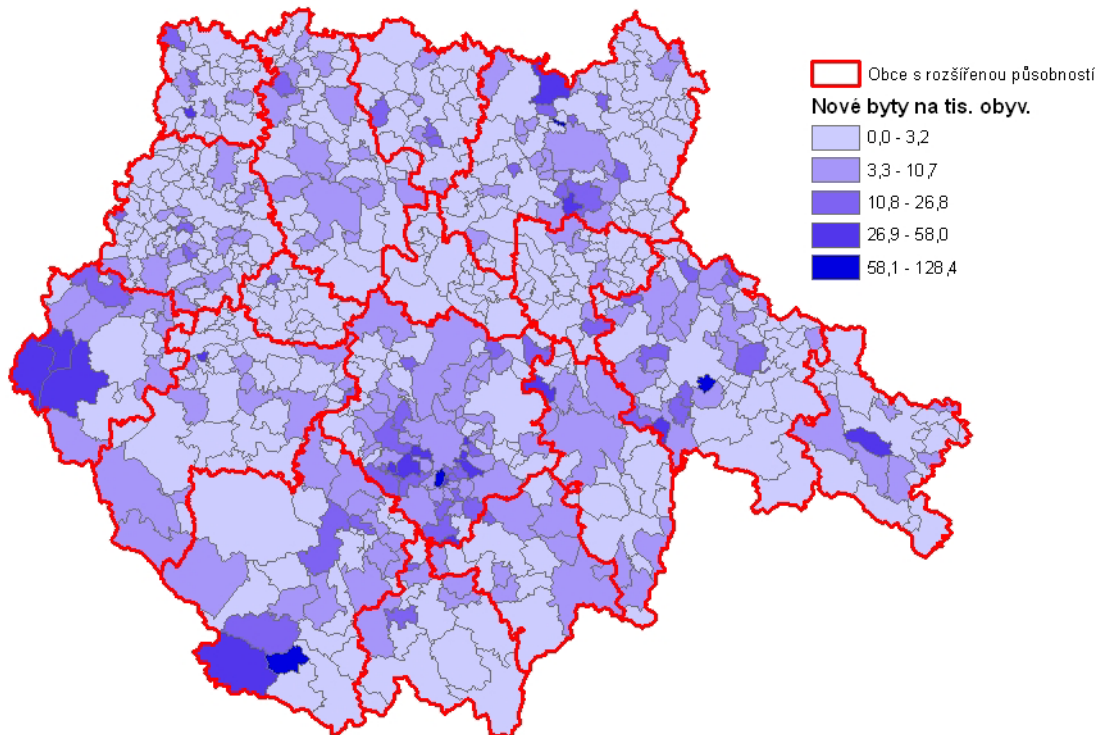
Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní tvorba

Obrázek č. 10: Vystěhovalí z obcí Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

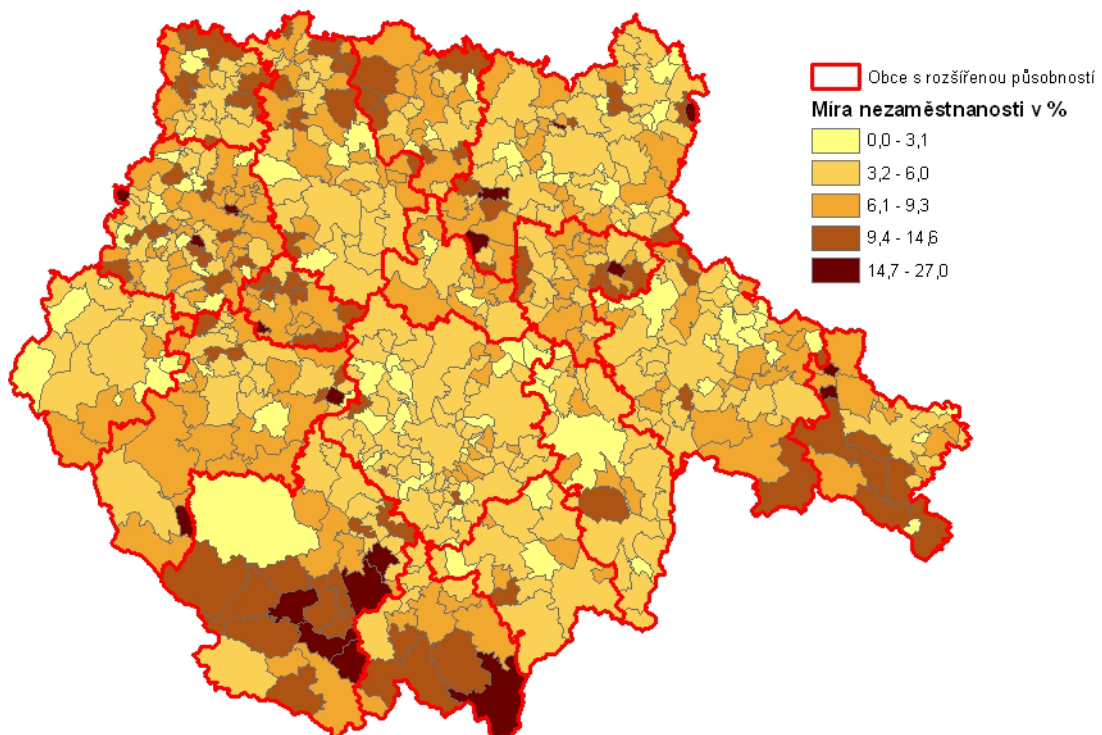
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 11: Nové byty v obcích Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

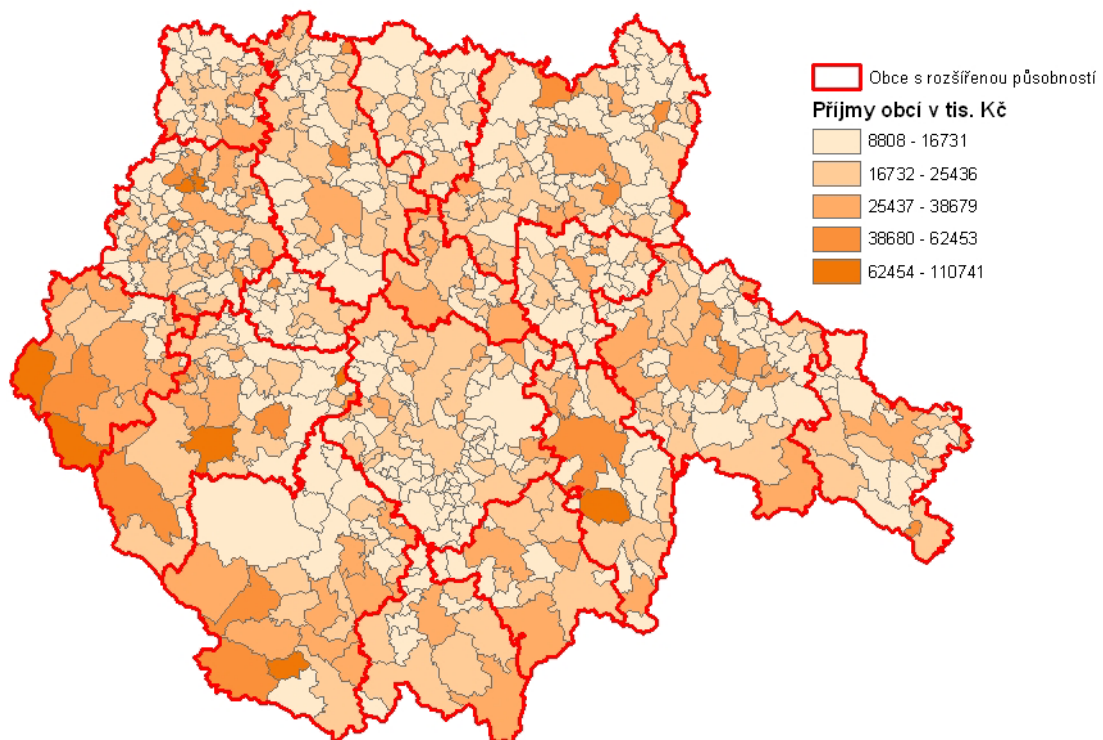
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 12: Míra nezaměstnanosti obcí Jihočeského kraje v roce 2008 v %

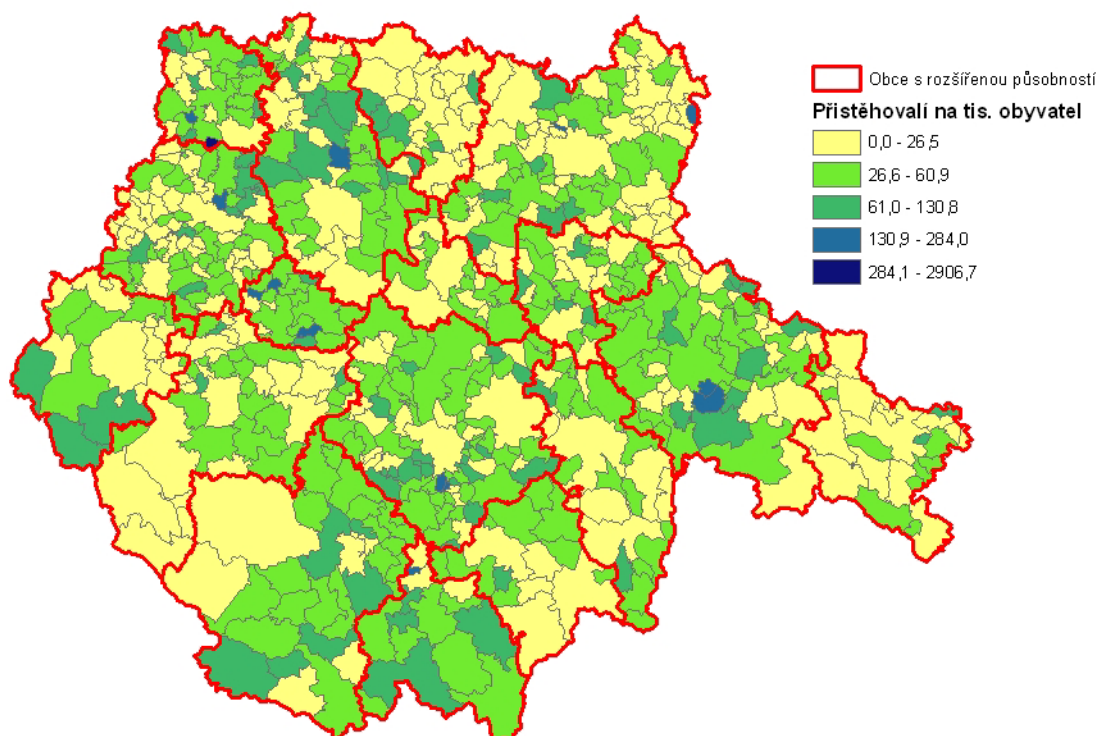
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 13: Příjmy obcí Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

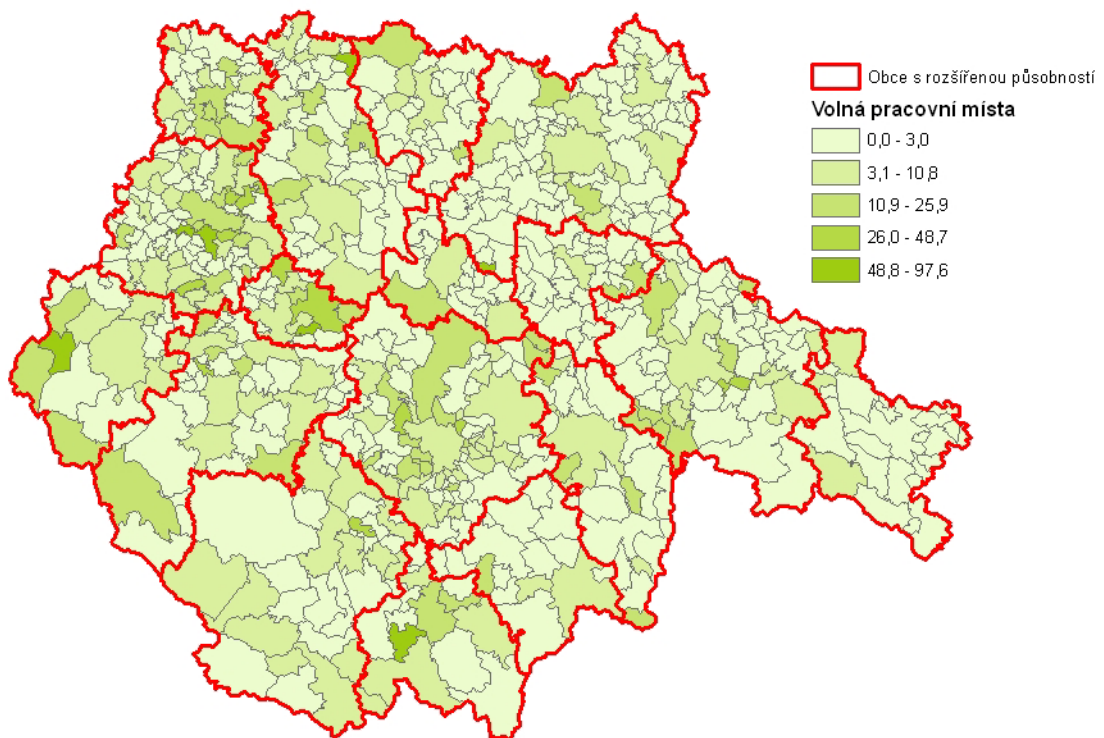
Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní tvorba

Obrázek č. 14: Přistěhovalí v obcích Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyvatel

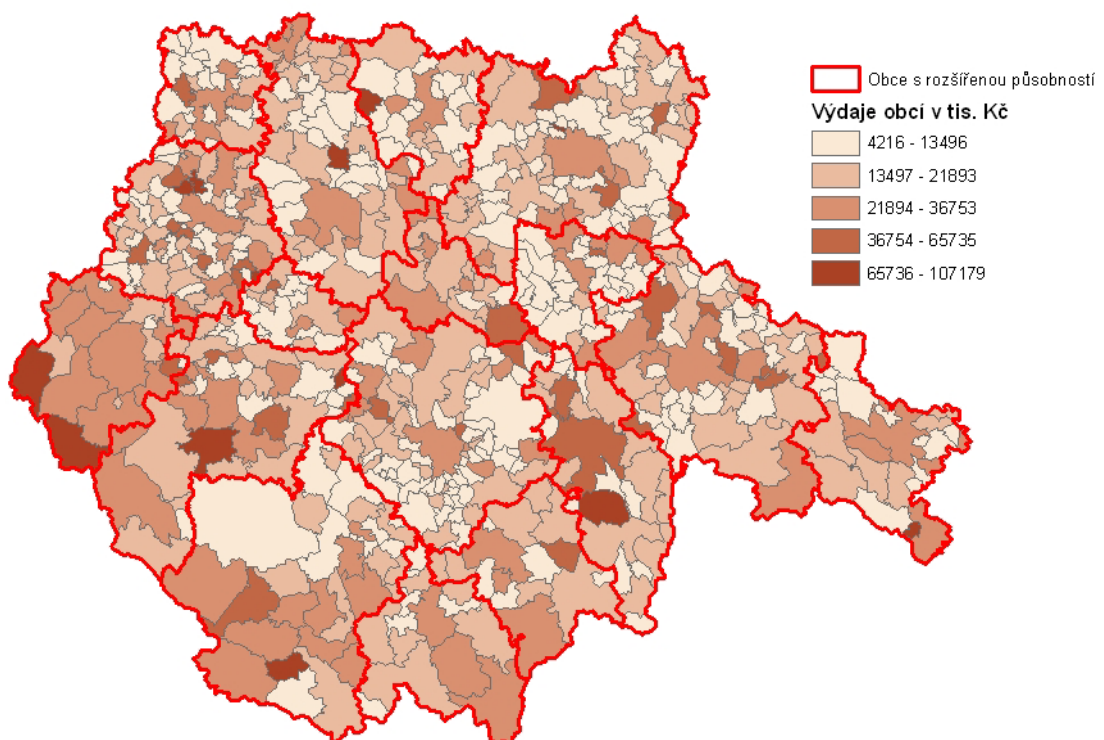
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 15: Volná pracovní místa v obcích Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

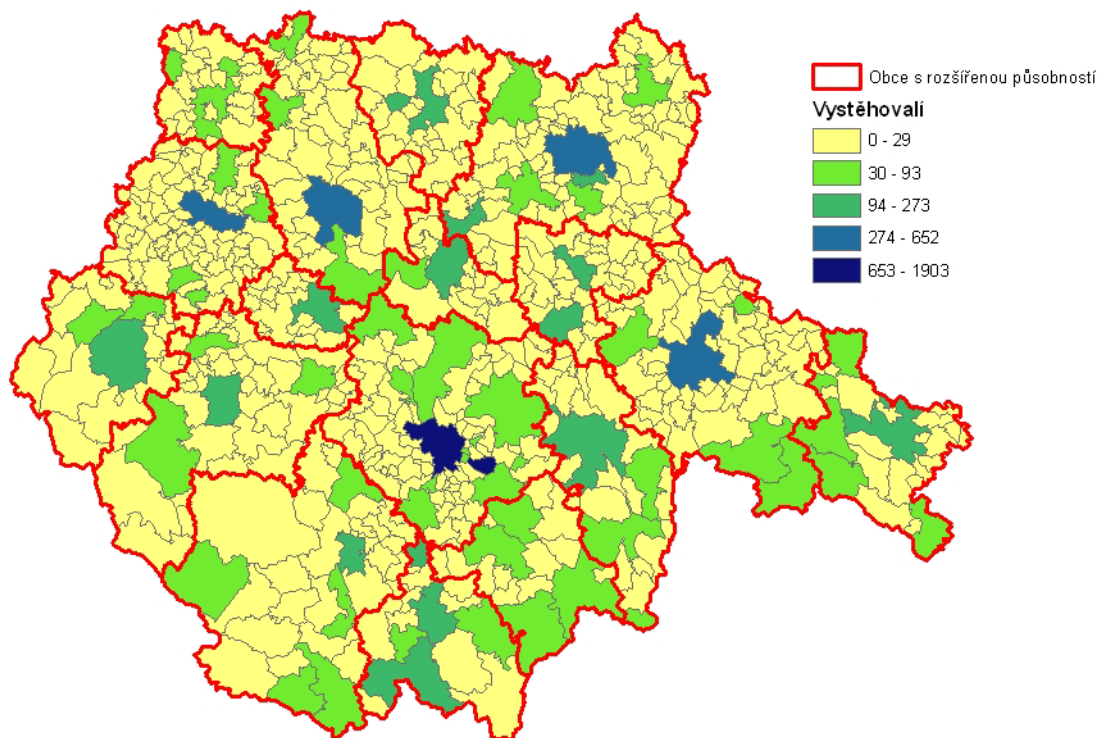
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 16: Výdaje obcí Jihočeského kraje v roce 2008 na tis. obyv.

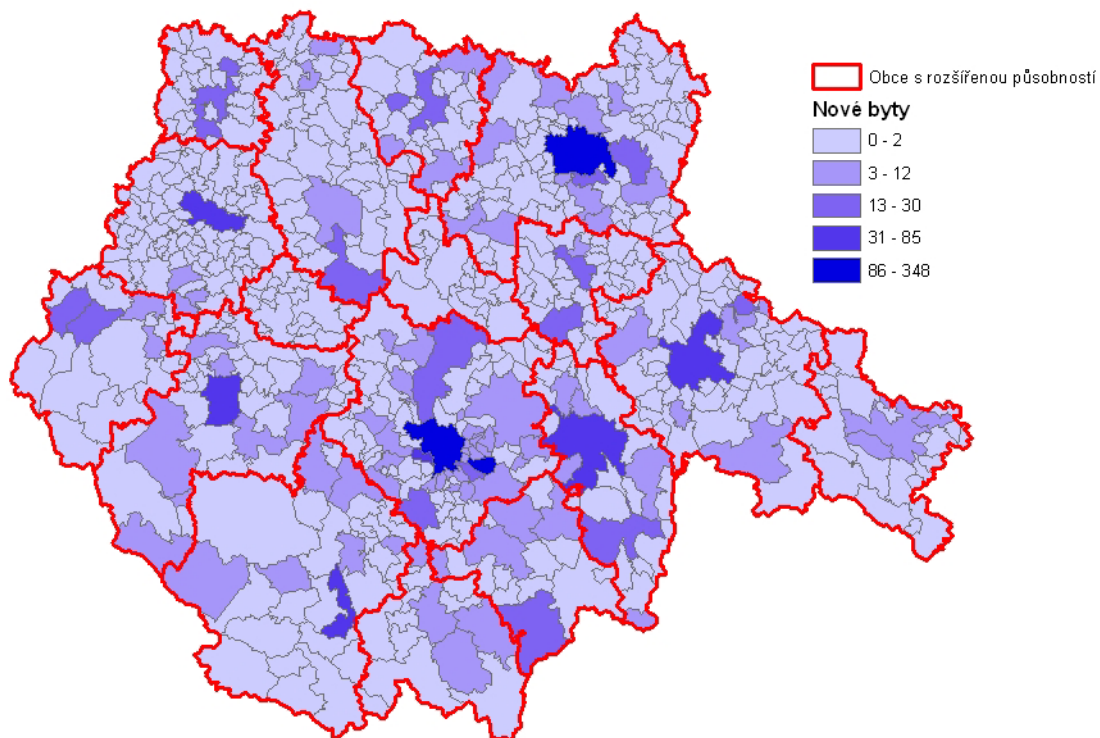
Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní tvorba

Obrázek č. 17: Vystěhovalí z obcí Jihočeského kraje v roce 2001

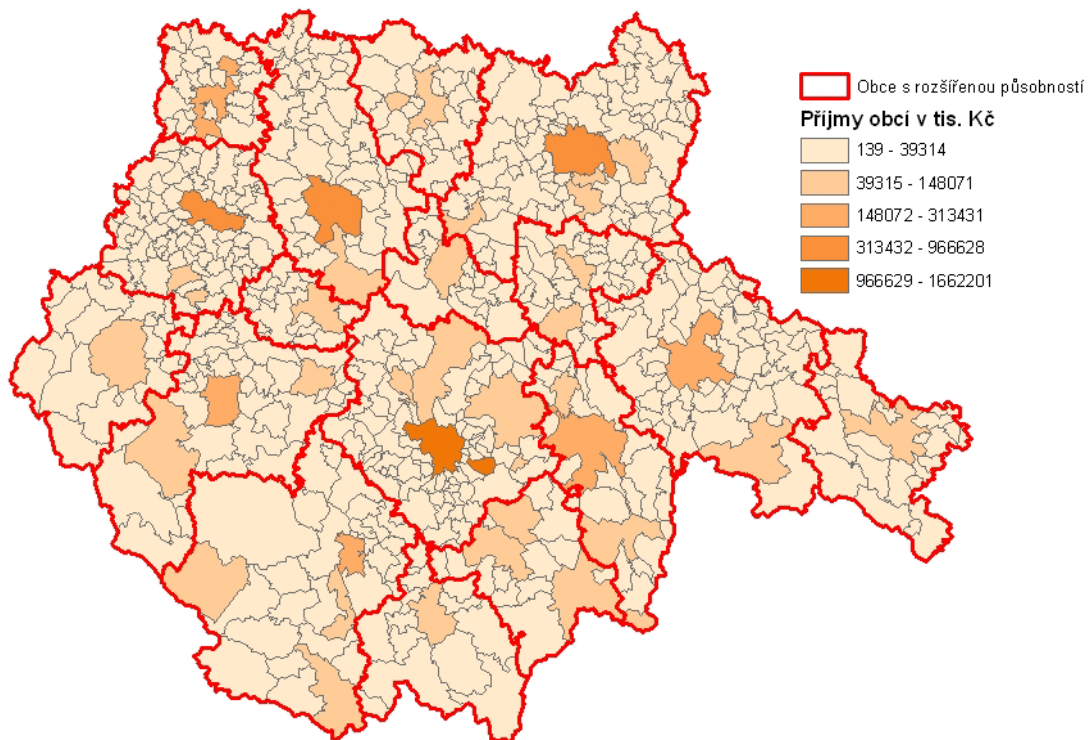
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 18: Nové byty v obcích Jihočeského kraje v roce 2001

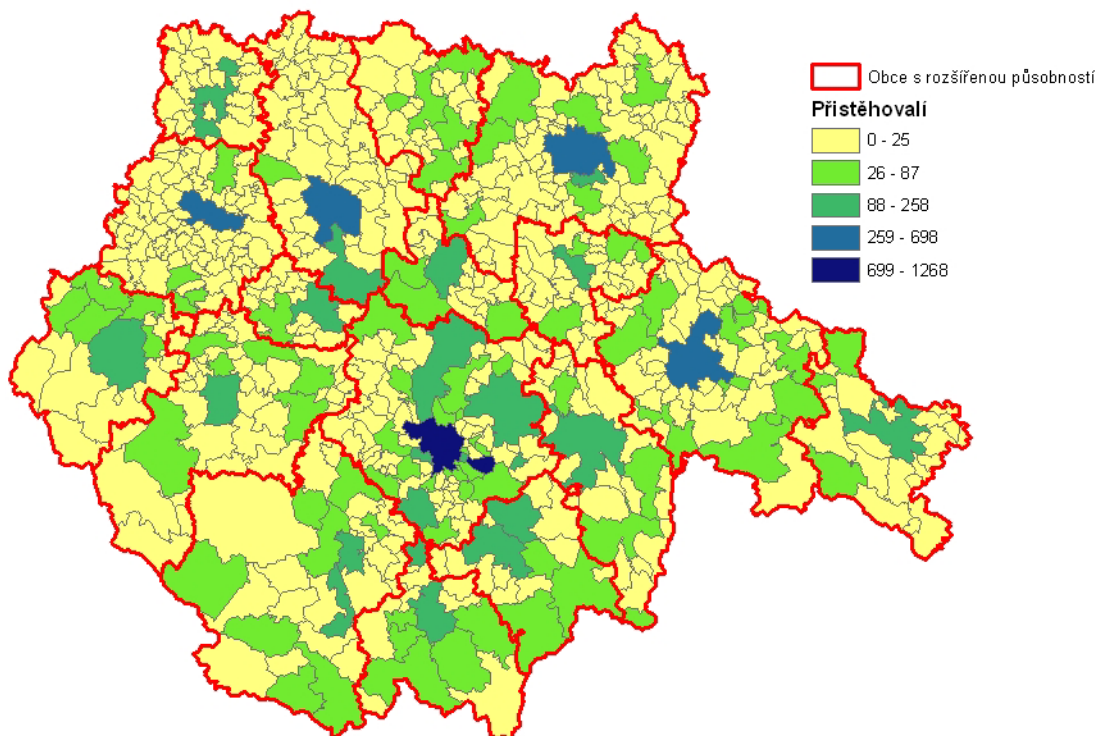
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 19: Příjmy obcí Jihočeského kraje v roce 2001

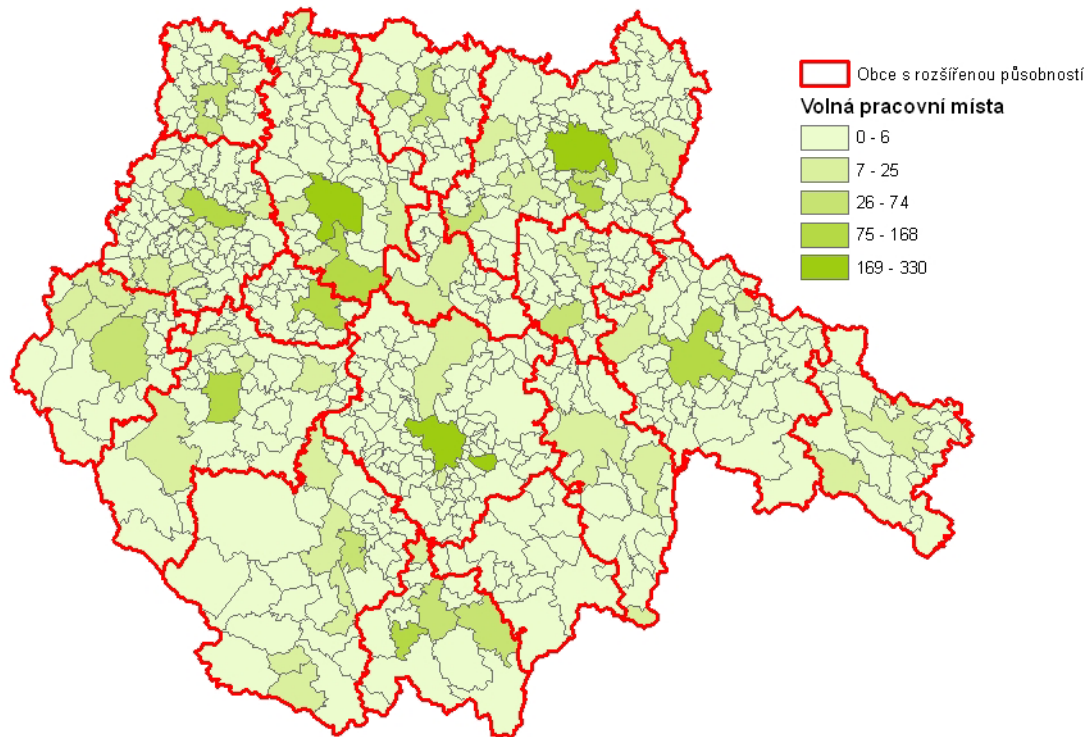
Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní tvorba

Obrázek č. 20: Přistěhovalí v obcích Jihočeského kraje v roce 2001

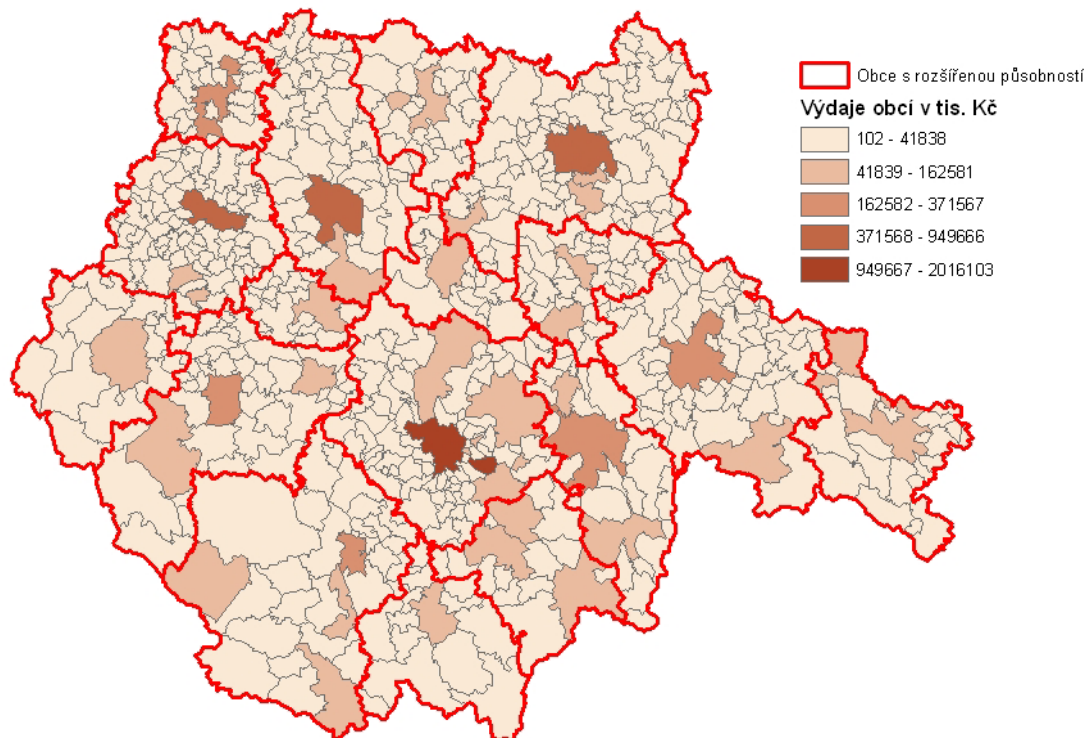
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 21: Volná pracovní místa v obcích Jihočeského kraje v roce 2001

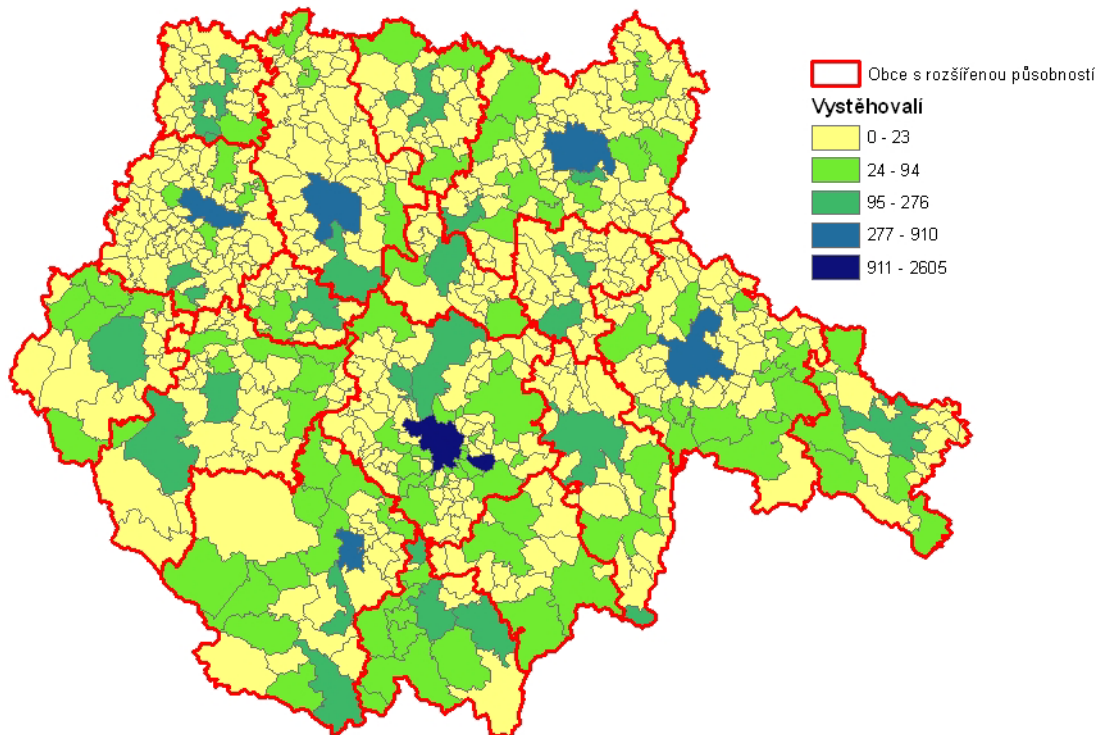
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 22: Výdaje obcí Jihočeského kraje v roce 2001

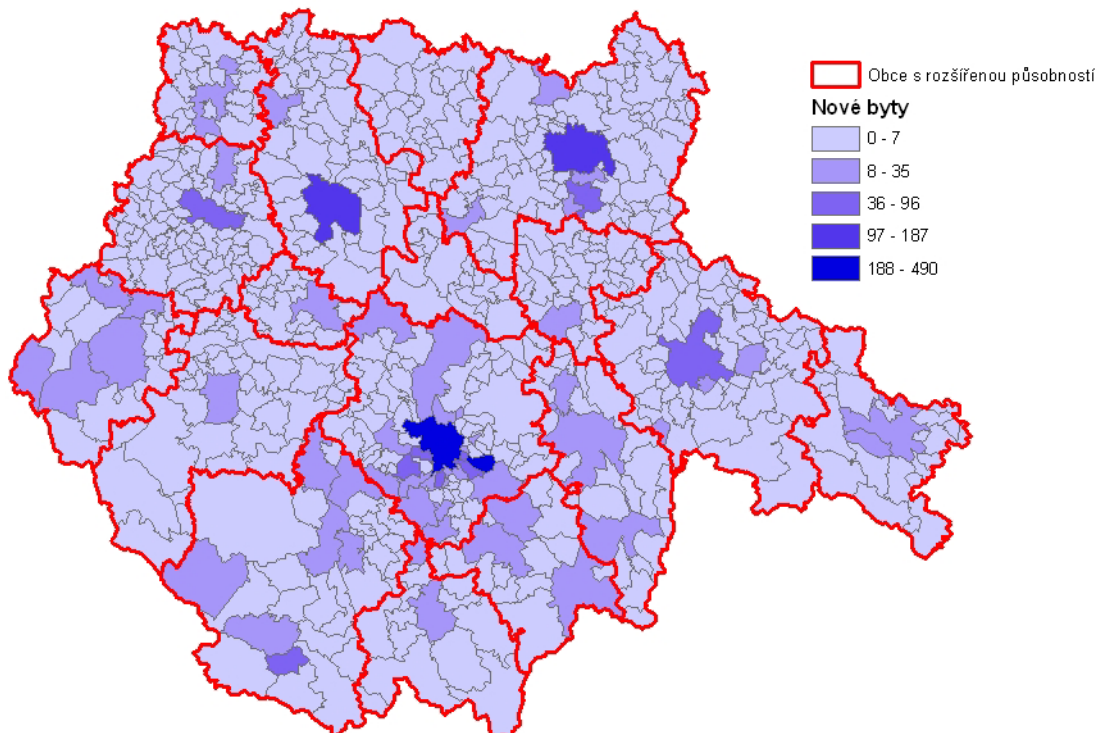
Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní tvorba

Obrázek č. 23: Vystěhovalí z obcí Jihočeského kraje v roce 2008

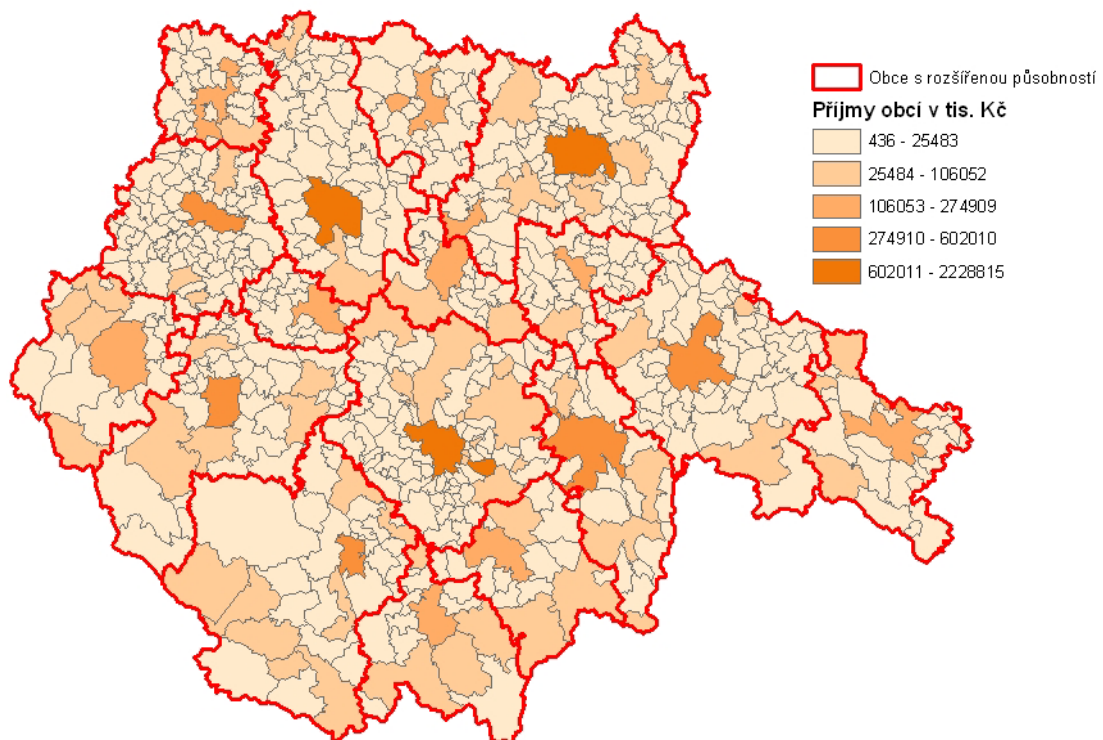
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 24: Nové byty v obcích Jihočeského kraje v roce 2008

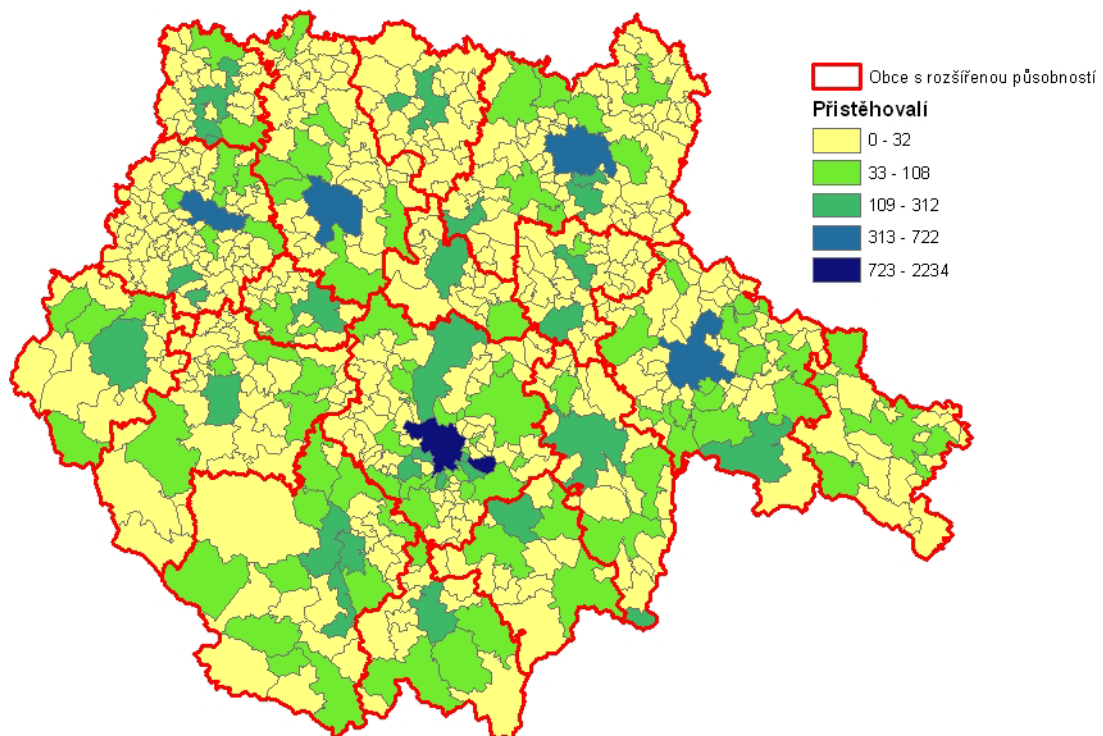
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 25: Příjmy obcí Jihočeského kraje v roce 2008

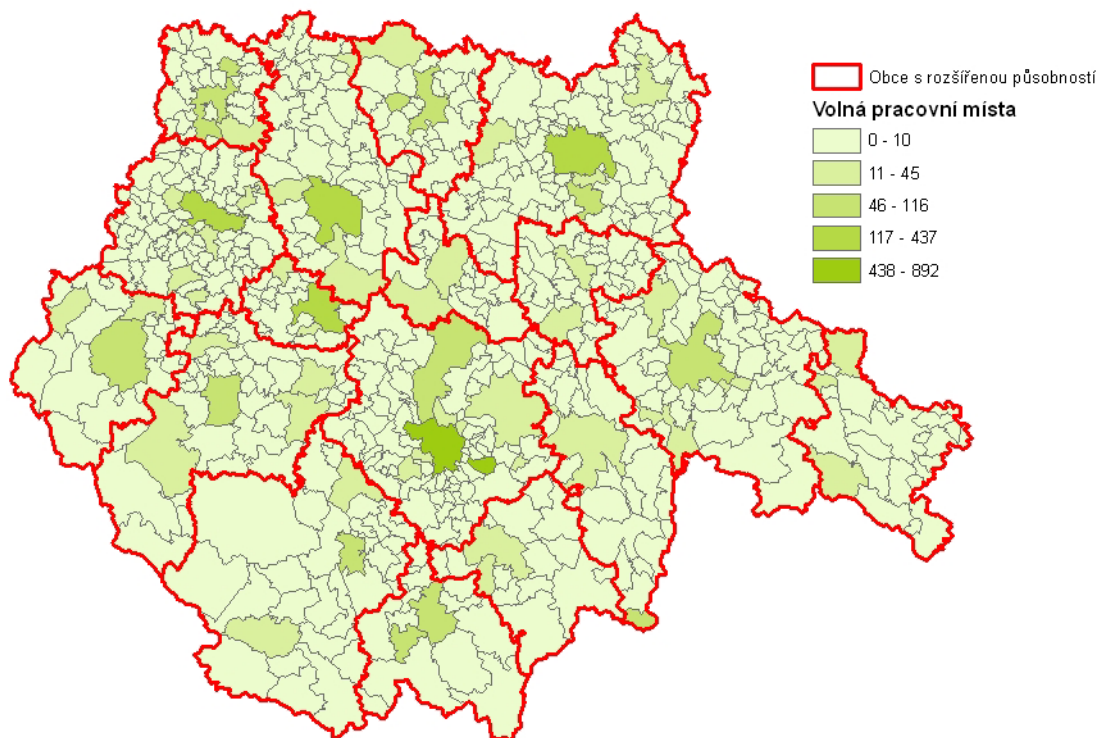
Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní tvorba

Obrázek č. 26: Přistěhovalí v obcích Jihočeského kraje v roce 2008

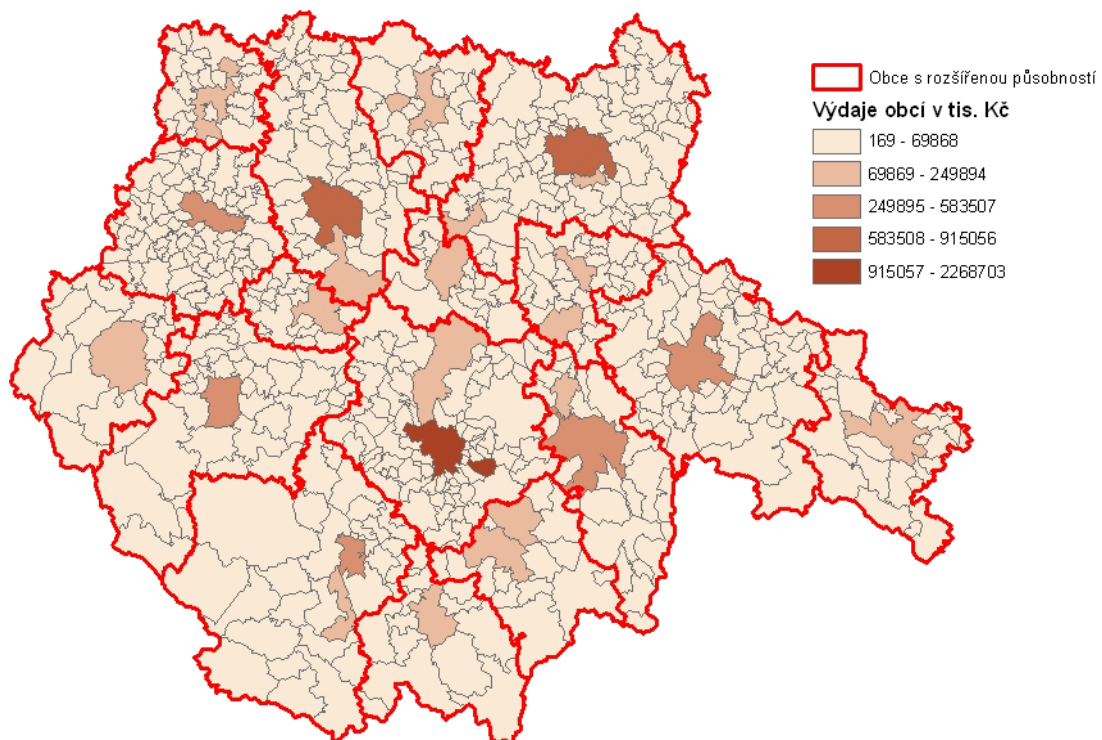
Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 27: Volná pracovní místa v obcích Jihočeského kraje v roce 2008

Pramen: Data ČSÚ, vlastní tvorba

Obrázek č. 28: Výdaje obcí Jihočeského kraje v roce 2008

Pramen: Data Projekt NAZV QI 92A023, vlastní tvorba